

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Égész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásiért felelős: **Kubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna.**

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Egyről-másról.

(Kortések ünnepe. — Jól nézzük meg a jelölteket. — Károlyi Mihály gróf programbeszéde. — A hivatalos vetésjelentés. — Gabonapiaczi szemle. — Tőzsdejátékra való esábitás. — Kiviteli lisztkezevézmények. — Az O. K. H. és a kormány.)

Itt van megint a virágnylásnak szép ünnepe: a piros pünkösöd. És itt vannak a virágról-virágra kalandozók, a mézdezmálók is: a kortések. Száll a levegőben a virággillat, keveredve a pálinka szagával. Beszéd, ígéretek, fogadalmak hangzanak el, amelyek éppen úgy nem hasonlítanak a tavalyiakhoz, mint nem fognak hasonlítani a jövő éviékhöz. Változik a politikai divat, mint a kalapviselet, csak egy van, ami bizonyosan újra visszajő: a kikelet; és csak egy van, ami nem változtatja meg szokását: a konzervatív öreg föld.

Vajjon miért gyönyörködünk mégis csak festett egékben mi földiek? Miért nem vetjük minden figyelmünket annak az alapnak a megerősítésére, mely létünk gyökereit takargatja?

Mi a szármaló eszme? Gyermek a függetlenségnek. Mi a függetlenség? Testvére a gazdasági jólétnek. És mi a gazdasági jólét? Eredménye a munkának.

Magyarországon az ekevas a nemzeti eszmének legbiztosabb fegyvere, a tízmillió földmivelő az igazi függetlenség legjobb előharcosa. Van-e szebb feladat annál, mint megerősíteni ezt a hadsereget? És van-e meddőbb fáradozás, mint az, hogy ez a nagy hadsereg nem a földön veti meg a lábát, de ráveti magát divatba hozott jelszavakra, melyeket a nagypolitika egyetlen tollvonása vagy a pártpolitika kiegyenlítő művelete máról-holnapra megváltoztathat és elenyésztethet?! Egy veszekedő vagy dulakodó parlament lesz a végső eredmény, mely a szürke társadalom befolyása alól szépen kivonja magát s mi pedig visszatérvén az ekevashoz, megkérdezzük egymást Isten tudja hányadszor: miért volt tulajdonképpen ez a választási kirándulás?!

Most még a legközelebbi jövő sorsa a választók kezében van. Rajtuk áll, hogy politikai artistákat küldjenek-e a parlamentbe vagy komoly munkásokat. Minden ezen mulik. Nem a programoktól függ a képviselőház színvonala, de az egyéniségektől. A gazdasági élet bajait értő, buzgalmukra és komolyságukra nézve kipróbált férfiak a legnehezebb viszonyok között is a legjobb biztosítékot nyújtják arra, hogy a parlamentet el nem züllesztik.

Lelkünk minden aggodalmával kérjük gazdátársainkat, hogy csak arra essék választásuk, akiben igazán megbízhatnak, aki megérti a törvényhozási cselekedeteknek az életre való hatását és aki átérzi azt a nemzeti hivatást, melyet ebben az országban a földbirtokosság betölt.

Itt írjuk meg, hogy *Károlyi Mihály* gróf, az OMGE. elnöke f. hó 22-én mondja el programbeszédét a kápolnai kerületben. Ez alkalommal Budapestről és a vidékről számosan fognak csatlakozni a gróf kíséretéhez, úgy hogy a *Károlyi Mihály* gróf bevonulása külső hatásaira nézve is a legfényesebb lesz. Így is kell annak lennie.

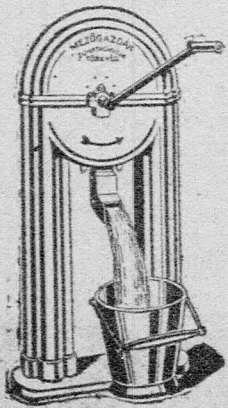
Károlyi Mihály nem mint pártpolitikus fog beszélni, hanem a mezőgazdaság egyetemes érdekeit felölő programot adja, melynek megvalósítására kívánja értékesíteni és szentelni a jó sorsból és Istentől nyert képességeit. Ennek az elhatározásának eddig társadalmi téren és a sajtóban adta becses bizonyosságait; most, hogy a törvényhozó testületbe akarja bevinni immár kipróbált akcióképességét, ez kétségtelenül az agrárpolitika ünnepi eseményei közé számítandó.

Csütörtökön jelent meg a földmivelési miniszter hivatalos vetésjelentése. A legutolsó jelentés óta a vetések állapotában különösebb változás nem történt. Általában igen jónak minősíti a miniszteri jelentés úgy az őszi, mint a tavaszi gabonafélék fejlődését, eltekintve azoktól az apróbb bajoktól, amelyek helyenként jelentkeztek. Kitérünk egyébként a miniszteri jelentésből — melyet részletesebben lapunk más helyén

ismertetünk — hogy a túlságosan bő csapadék nem volt egyáltalában kedvező a vetésekre, amint ezt mi is többször kifejtettük lapunkban és csak most utóbb kezdenek a vetések a túlbő csapadék és hideg időjárás okozta gyengeségből kilábalni. Természetesen, bármily kedvezőnek is lássék a miniszteri jelentésből a mezőgazdaság helyzete, nem lehet ezt ma még készpénzül venni, mert az eddig is tapasztalt szélsőséges időjárás — a „Meteor” egész május havát ilyennek jósolja — a mezőgazdaság helyzetében még jelentékeny változást okozhat.

A nemzetközi gabonapiac irányzatában a hetek óta tartó erős bessz-áramlat valamelyest csökkent e héten, különösen a hét elején. A valamivel szilárdabb hangulat, amely azonban nem bizonyult tartósabbnak, Amerikából indult ki, ahol a vetések kedvezőten fejlődéséről elterjedt hírek nyomán kezdődött a fellendülés, továbbá azon a véleményen, hogy az ősziekkel bevetett területből nagyobb százalék került kiszántásra. Chicagóban a májusi buza egy hét alatt 1.25 koronával emelkedett értékben. A nyugateurópai piacokon még talán valamennyire észlelhető volt az amerikai szilárdabb irányzat, a keleti piacokon azonban és főképpen nálunk az ennek nyomán kialakult irányváltás alig, vagy éppen nem volt tapasztalható. Nálunk a májusiban való erős spekulációs játék teljes mértékben foly tovább és hogy milyen ötletszerűleg, azt bizonyítják az utóbbi napok árhullámszámai, midőn 30—40 filléres áremelkedést azonnal ugyanolyan mértékű, sőt még erősebb árhanyatlás vált fel. A készárupiacz a határidőjegyzésekhez igazodván, az árhullámszások ott éppen oly ugrásszerűek.

Ha a tőzsde tanácsában a tőzsdei üzletmenet és általában a tőzsdei élet tisztaságára való törekvés igazán megvan, mint ahogy ezt a zug-tőzsdék betiltásával tanúsította, akkor nem szabad a tanácsnak megállania, de tovább kell forgatnia a tisztogató seprűt. Így például éppen most folyik hihetetlen mértékben a tőzsdei játékra

A serleges rendszerű

zuhatag kutat

a gazdasági, vasuti és katonai szakközegek a **legjobbna**k ismerik el, mert legkönnyebb hajtásu, óriási vízhozamu és fagymentes. ■■■■ **Kérjen árjegyzéket a**

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

való felbiztatás, csábítás spekulációra. A felbiztatók, csábítók a gabonaügynökök és bizományosok sorából kerülnek ki, akik a jó vidékieket elárasztják levelekkel, amelyekben elmondják, hogy mily szép összegek nyerhetők most a májusi rendkívüli árhullámzásoknál csekély rizikó és fedezettel „ügyes vezetés” mellett. Az ügyes vezető természetesen az ajánlkozó, a felbiztató czég, amely tagja a tőzsdének. A tőzsde tagjai pedig a tőzsde alapszabályai fegyelmi szabályzatának intézkedése alatt állanak. A fegyelmi szabályzat megtorló intézkedéseket tartalmaz különösen a felbujtók ellen, mert ez a kereskedői tisztességgel össze nem egyeztethető. A tőzsde tanácsának figyelmébe ajánljuk a tőzsdetagozok egyneműkénél ezen, a fegyelmi szabályzatba ütköző tisztességtelen eljárását abban a reményben, hogy lesz erélye alkalmazni a fegyelmi szabályokat.

A MÁV. a napokban tette közzé Ausztriába irányuló liszt kivitelünk részére engedélyezett díjmérsékleteit. A kedvezményes díjtételek magyar malomállomásokról Marchegg, Bruck-Királyhida, Broczkó és Szokolca országhatárállomásokra, továbbá a wieni állomásokra szólnak. A MÁV. e díjkedvezmények megállapításánál abból indult ki, hogy a liszt díjtételek az egyes állomások között a múlt év végén fennállott különbözeteiket továbbra is megtartsák s így az engedélyezett díjtételek a magyar vonalakon semmiféle eltolódást ne okozzanak. Így pl. emelték a wieni állomásokra szóló multévi díjtételeket minden vidéki malomállomásra nézve egyenlően 13 fillérrel, csak a budapesti állomások díjmérséklete kisebb mértékben, mint a fűvárosi malmok a gabonabeszerezés tekintetében hátrányban vannak a vidéki malmokkal szemben. Viszont a kedvezményes broczkói díjtételek megállapítása elsősorban a vidéki malmok érdekét szolgálja.

Az engedélyezett díjtételekkel a MÁV. saját jól felfogott érdekét istápolta, amennyiben Ausztriába irányuló liszt kivitelünk jelentékeny részét a rövidebb marcheggi irányról hosszabb utvonalaikra terelte s ezzel a kedvezmény dacára nagyobb bevételeket biztosított magának. De a magyar malomipar is megelégedéssel veheti, hogy legnagyobb iparágunkat a kormány tarifális támogatásban részesítette.

Az engedélyezett díjkedvezményekben nem érvényesül ugyan a reexpedicionális kedvezményre vonatkozó, többször hangoztatott kívánásunk és az eddig fennállott diszparitások nagyobbára ezentúl is megmaradnak: minthogy azonban a magyar malomipar tarifális támogatása mezőgazdaságunk érdekét is szolgálja, államasutainknak ezirányú tarifális intézkedéseit örömmel fogadjuk. A kormány remélhetőleg nem áll majd meg féluton és a többi határállomásokra szintén engedélyezze mielőbb kedvezményeket Ausztriába irányuló liszt kivitelünk előmozdítása érdekében.

A kormány, tekintettel az ex-lexre, kénytelen volt a pénzügyintézetnél elhelyezett összes tőkéit felmondani. Így az Országos Központi Hitel-szövetkezetnél elhelyezett 5 millió koronát is felmondotta, még pedig a legrövidebb határidőre. Ezért az összegért a szövetkezet 3%-os kamatot fizetett, most pedig a bankoknak kénytelen lesz 5%-ot fizetni.

Hogy a szövetkezetnél elhelyezett 5 millió K állampénz nem lett volna felmondható, mert egész más jellegű betét ez, mint a többi pénzügyintézetnél elhelyezett, arról hiába beszélne nek a kormánynak, mely ugy látszik, erősen a merkantilizmus vizein evez, különösen most a választások küszöbén. De igenis szavunk van a szövetkezet vezetőségéhez, hogy miért nem indított már rég társadalmi mozgalmat fel nem mondható állami betét elhelyezése érdekében. A jelen példa ékesen mutatja, hogy a mindenkori kormányok kegyétől nem lehet függővé tenni egy ily országos pénzügyintézetet. A másik szavunk a Magyar Földhitelintézetnek szól, miért nem siet segítségére megszorult kollégájának s tartalékjainak millióival miért nem

táplálja a szövetkezeti intézményeket a nagy bankok helyett. Ime itt egy alkalom, hogy a főként mezőgazdasági hitelt szolgáló O. K. H.-en segítsen nemcsak időlegesen, de egyszersmindenkorra azon milliók segítségével, amelyek ugyancsak a mezőgazdaságból eredtek.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Jövedelmi számítások egy tehenészetben.

A tej előállításának kiszámításáról már igen sokszor írtak a „Köztelek” hasábjain, de ennek ismételt közzététele mindig kívánatosnak mutatkozik időközönként, mert hazánkban még számos olyan tehenészet van, melynek üzeme veszteséggel záródik.

A tej előállításának ismerete igen lényeges dolog, mert akár kizárólagos tejtermelést, akár tenyésztéssel kapcsolatos tejgazdaságot folytatson valamely gazdaság, mindig a tej előállításának árának összegeben kell a tehenészet jövedelmességét megtalálnia, mert legtöbb esetben mégis csak a tej eladásából származik a jövedelem.

Ahol alacsonyabb a tej előállításának ára, továbbá nagyobb az eladási és előállítási ár közötti különbség, ott nagyobb lesz a tehenészetből származó jövedelem. Ahol magasabb a tej előállításának ára, továbbá kisebb az eladási és előállítási ár közötti különbség, ott kisebb lesz a tehenészet jövedelme.

Ugyazólán valamennyi nevesebb becsülő és üzemtanai szakember foglalkozott már ezen fontos kérdés eldöntésével, de teljesen még egyik sem oldotta meg a kérdést, mert az előállítási ár kiszámításánál a rendszeres piaci árral nem bíró takarmányfélék, továbbá az istállótrágya értékelése e kérdés teljes eldöntését megnehezíti.

Ma, mikor minden számítás alapja, amikor a helyes számítás a jövedelmező gazdaság alapja, a tehenészetet nem szabad egy mellékes és kiegészítő eszköznek tekinteni arra, hogy a szükséges trágyamennyiséget előállíthassuk, a takarmányokat éppen feleltessük, hanem arra kell törekedni, hogy a tejelő állatok útján a takarmány minél jobban értékesüljön, a termelt trágya pedig a tehenészet jövedelmeként kevésbe kerüljön vagy ingyenben maradjon.

Ismerem a német szakírók véleményét műveikből, ismerem Hensch Árpádot, aki ezirányú szakirodalmunk uttörőjeként széles e hazában mindenki előtt ismeretes, kinek elveit én mint utód e téren követem is, de ki kell fejtenem azt, hogy az előszámításoknál a külföldiekkel szemben Henschnek és azoknak van igazuk, akik az általános kezelési költséggel a termelt növényeket egyenként megterhelik, mert ezzel egyúttal minden állattenyésztési vagy állattartási ág is megfelelő mértékben lesz megterhelve.

A leghelyesebb eljárás tehát minden állattartási ágat egymástól külön elválasztani és a mérleg felállításánál a házilag termelt takarmányt előállítási árban, a trágyát pedig a benne foglalt főbb növényi tápanyagokra, nemkülönben fizikai és bakteriológiai hatására való figyelemmel értékelni.

A kellő szakképzettséggel és megfelelő gyakorlati jártassággal bíró gazdának nem lesz nehéz pl. egy q széna és q répa előállítási árát kimutatni, melynek kiszámításánál a földforgalmi értékek kamata, esetleg földbér, a trágyázás, a művelés, a betakarítás, behordás költsége, tűzbiztosítás, a forgatóke 5—10%-os kamata szintén felszámítandó. Itt meg kell mellesleg említenem, hogy az istállótrágyának különböző talajokon, különböző növények alá más-más a hatása; továbbá azt, hogy sokszor az istállótrágyázás nem helyesen illeszkedik be a vetésforgó keretébe és nem egyformán elégíti ki a természetett növények trágyaigényét.

Az újabb tapasztalatok, külföldi és hazai szakíróink kutatásai azon eredményhez vezettek, hogy a kihordásra alkalmas istállótrágya értéke 60 fillértől 1 koronáig becsülhető s így pl. egy tehén által termelt egynapi trágyamennyiség értéke 30—40 fillért képvisel.

Rendszeres takarmánytermő években, amidőn elegendő takarmány termelt valamely gazdaságban, az előállítási ár kipuhatólása nem okoz nehézséget, tehát akkor a tehenészet részére nyújtott takarmány értékével a tehenészet könnyen megterhelhető; de viszont ha kedvezőtlen évek termésével kell megküzdünk, amikor magasabb előállítási árakat, sőt takarmányvételre esetén még a fuvarozás, vasuti szállítás költségét is figyelembe kell vennünk, már akkor maga a számítás is sokkal körülményesebb, kényesebb, sőt maga a jövedelmi eredmény is kedvezőtlenebb lesz, vagy éppen veszteséggel fog záródni a mérleg.

Ezen utóbbi dologra azért kívánok éppen reámutatni, mert ha abnormis esztendőök vannak, akkor a gazda már nem számíthat többé átlagárakkal, de számolnia kell a helyzet kényszerűsége folytán előállított kényszerárakkal is.

Normális termésű esztendőökben, ha a takarmány előállítási ára könnyen kiszámítható, ekkor az egyes termelési ágaknál elérhető üzleti eredmények ugyazólán egész pontossággal felderíthetők lesznek; amelynek alapján a tehenészet jövedelmességére is minden különösebb nehézség nélkül kimutatható.

Az előrebocsátottakat figyelembe véve, úgy kell a szükségelt előszámítást megtennünk, hogy az adott helyzet és körülmények szerint megállapítjuk az értékesítés alsó határát, amelyen alul éppenséggel nem adhatjuk el a tehenészetünkben nyert tejet, sőt haszonnal csak akkor dolgozhatunk, ha azt az értékesítés alsó határán felül értékesíthetjük.

Ezen kérdés eldöntésénél, mivel nagyobb gazdasági üzemről van szó, mindig több tehenéből álló létszámból kell kiindulnunk és megállapítanunk az egy tehenre eső tartási költséget.

Jelen esetben czélom egy liter tej előállításának kimutatása, tehát a tehenészetnél felmerülő összes költségekből mindazon jövedelmet levonásba kell hoznom, amelyet az állat más termékekben nyújt s a mutatkozó pénzmaradványt a keresett állati termékek mértékegységével kell elosztanunk. Ha tehát a tej előállítási árát keresem, akkor az összkiadásból le kell vonni a borju és trágyából nyert bevételt.

Ha a trágya előállítási árát keresem, akkor az összkiadásból a tej és borjuból nyert jövedelmet kell levonásba hoznom.

A czél elérése szempontjából a kérdést a következőképpen oldhatjuk meg.

Átlagos évi kiadások egy tehenre.

Megnevezés	Egy évre		Egy napra	
	K.	f.	K.	f.
1. Állatölke 5% kamat, 5% értékcsökkenés és kiadások 400 K., 10%	40	—	—	10.95
2. Istállóbér 250 K., 5% kamata, 3% fenntartás és törlesztés = 8%	20	—	—	5.43
3. Eszközbér 20 K., 10% kamata, 10% fenntartás és pótlás = 20%	4	—	—	1.09
4. Cselédbér 500 K. 1/10-ed része	50	—	—	13.69
5. Bikatartás költsége	10	—	—	2.74
6. Só, orvoslás és világítás költsége	6	—	—	1.62
7. Fogyasztott takarmány:				
50 q répa à 1 K. = 50 K.				
6 q korpa à 10 K. = 60 K.				
20 q széna à 4 K. = 80 K.				
25 q esalam. à 1 K. = 25 K.				
30 q zöld lucz. à 1 K. = 30 K.				
10 q tav. szalma à 2 K. = 20 K.				
15 q alom à 1.33 K. = 20 K.				
7.20 kg. só à 15 f. = 108 K.				
Összesen	286	08		78.68

* Kikerekítve.

A tehén tisztajövedelmének kiszámítása.

Megnevezés	Egy évre		Egy napra	
	K.	f.	K.	f.
<i>Bevételek:</i>				
1 Évi 2200 liter eladás à 16 fillér	352	—	—	96·17
2 Borjú értéke	30	—	—	8·21
3 Trágya értéke 365 napra, beltartalom szerint à 30 fillér	109	—	—	30
Összes évi bevétel	491	—	—	134·38
<i>Összes évi kiadás, mint előbb:</i>				
1 A tehén összes évi tartási költsége	416	08	1	13·60
A tehentartás tiszta jövedelme	74	92	—	21*

* Kikerekítve.

Egy liter tej előállítási ára.

Megnevezés	Egy évre		Egy napra	
	K.	f.	K.	f.
<i>Bevételek a tejen kívül:</i>				
1 Borjú értéke	30	—	—	8·21
2 Trágya értéke	109	—	—	30
Tejenkívüli bevétel	139	—	—	38*
<i>Összes évi kiadások, mint előbb:</i>				
1 A tehén összes évi tartási költsége	416	08	1	13·14
Összes évi kiadás	416	08	1	13*
Levonva a tejenkívüli bevételt	139	—	—	38*
2200 l. tej előállítási ára	277	08	—	75*

* Kikerekítve.

72708 : 2200 = 12·59 fillér lesz 1 liter tej előállítási ára.

1 q istállótrágya előállítási ára.

Megnevezés	Egy évre		Egy napra	
	K.	f.	K.	f.
<i>Trágyánkívüli bevételek:</i>				
1 2200 liter eladott tej à 16 fillér	352	—	—	96·43
2 Borjúérték	30	—	—	8·21
Trágyánkívüli bevételek értéke	382	—	—	104*
<i>Összes évi kiadás:</i>				
1 A tehentartás összes évi költsége	416	08	1	13*
Összes kiadás	416	08	1	13*
Levonva a trágyánkívüli bevételt	382	—	—	104*
A trágya előállítási ára marad	33	92	—	9*

* Kikerekítve.

3392 : 120 = 28·26 fillér.

Ha egy istállózott tehénél 120 q átlagos évi trágyatermelést vennénk fel, akkor 1 q istállótrágya előállítási ára a jelen esetben 28·26 fillér, tehát kerekén 30 fillérbe kerülne.

A külföldi és hazai szakemberek véleménye általában abban megegyezik, hogy a feletett összes takarmány és alom 20—30% vehető fel a termelt trágya értékéül, tehát ez alapon azon eredményre jutunk, hogy 286 K. 08 fill. 30% 85 K. 82 fillér kerekén 100 K.-t érne, tehát 1 napi trágyája egy tehénnek átlagban 30 fillérre becsülhető.

Ha ezen 120 q istállótrágya beltartalmát vesszük alapul, melynek 1 q-ban 0·50 kg. nitrogén, 0·25 kg. foszforsav és 0·60 kg. káli foglaltatik, ha továbbá az istállótrágyában foglalt főbb növényi tápanyagok értékét a műtrágyák értékével összehasonlítjuk, t. i. abból kiindulva, hogy az istállótrágya nitrogénjét csak félmennyi értékűnek vesszük, mint a chilisalétromét, a foszforsavat annyira, mint a Thomas-salakban foglaltat, a káliumtartalmát a kálisókéval vesszük egyenértékűeknek, tehát 1 q istállótrágya a következő értékkel bírna:

0·50 kg. nitrogén à 1 K. = 50 fillér
 0·25 " foszforsav à 32 fill. = 8 " "
 0·60 " káli à 30 " = 18 " "

Összesen: 76 fillér.

Ha már most hozzáadjuk az istállótrágya humuszfokozó hatását, vagyis a beltartalom szerinti értéknek még 25%-át, akkor 76 + 19 = 95 fillért érne 1 q istállótrágya, tehát a jelen esetben a feletett takarmány és alom alapján 120 q istállótrágyát felvéve, a beltartalom szerint 114 koronát ér és így a fölvetett 109 K. trágyaérték a valóságnak meg fog felelni s továbbá a szóbanforgó tehén napi trágyája tényleg megéri a 30 fillért.

Ezekben kívántam e kérdés földterítéséhez hozzájárulni és legközelebb egy ezzel kapcsolatos előszámítást leszek bátor a „Köztelek”-ben igen tisztelt olvasóival közelebbről megismertetni. Magyaróvár. Berger Károly Lajos.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A tárcsás talajporhanyító alkalmazhatóságáról.

VII.

Székely Mihály gazd. intéző ur (Nagykonda) a tarlóhántáskor 75 kg. földdel tömött műtrágyás zsákokat használ a tárcsás talajporhanyító megterhelésére. A keskeny zsákok oda-simulnak a súlytartó tányérokhoz, úgy hogy azok munkaközben nem csuszának le és így nincs bajlódás azok ismételt felrakásával. Az erősen megterhelt tárcsásporhanyító elé 6 erős ökröt kell fogni és a napi munka sem több 6 holdnál. Rögtörésre a tárcsástengelyek 180°-os, egyenes vonalba állítandók és az éles tárcsák igen jó munkát végeznek, ha utánuk szögshengert is járattunk.

Igen jó sikerrel használta a tárcsásporhanyítót a tarlóvetések alá való talajelőkészítésre. 1909-ben egy rozstartólót közvetlenül aratás után jól letárcsázott és abba minden további előmunka nélkül sorvetőgéppel kat. holdanként 10 kg. káposztarepczét vetett. Vetés előtt 4 nappal a föld 5 mm. esőt kapott, abban a repceze négy nap alatt egyenletesen és sűrűn kikelt, egész őszön át jó bő legelőt adott, sőt még a tavaszi trágyázás előtt is vár attól párheti korai jó birkalegőt. Ezután 42 hold erősen tárcsázott buzatarlóba vetett kat. holdanként 1 kg. tarlórépamagot. A répa mindenütt szépen kikelt, kivéve 4 hold területet, ahol a vetőgép elmaradt a sodróktól és a mag nem friss földbe került. E körülmény teljesen igazolja Campbell azon tanítását, hogy a ma tárcsázott földet még aznap boronálni és elvetni kell. A 46 holdon 26 vagon tarlórépa termelt, míg 1908-ban a kettős ekével 5" mélyen szántott feketeföldön, ugyanakkora területen csak egy vagon. A tárcsázással tehát, a minimális fogaterő felhasználásával készítette elő a földet és konzerválta abban a talajnedvességet a tarlóvetemények alá.

Vetőszántásra a tárcsásporhanyítót kevésbé találta alkalmasnak, mert a tárcsázás fogásainak szélein keletkező bakhátak és a letakaratlan középbarázda a talaj felszínét hullámosá teszik, amelyben a vetőmag egyenetlenül kel és a hepehupás talajfelület a hordási munkát is megnehezíti. Miként azonban a VI. közleményben leirtuk, a talajegyenletlenség a „Gregor”-féle talajegyengetővel könnyűszerrel elsimítható.

VIII.

Hegyeshalmi Fischer Kálmán dr. ur (Győr) a tárcsázás előnyeit nemcsak a talaj nedvességének konzerválása, hanem egyúttal a gaz- és rovarirtás szempontjából is mérlegeli. A juhászok aggódva nézik a tarló rögtöni tárcsázását, mert elveszi a birka elől a legelőt. Holott éppen ellenkezőleg: a tárcsázott földben a sekélyen letakart gazmag a legkisebb esőre majdnem mind kikel, buja birkalegelőt szolgáltat és a magról kelő gaz egyrészt a legeltetés, másrészt pedig a keverőszántás alkalmával javarészt kikapusztul. Nem tökéletesen, mert hiszen a keverőszántás újból csiraképes vadrepce- és egyéb gazmagot hoz a szántás mélyebb rétegeiből a talaj felszínére, de ez kikelve, télen át ismét javarészt kifagy.

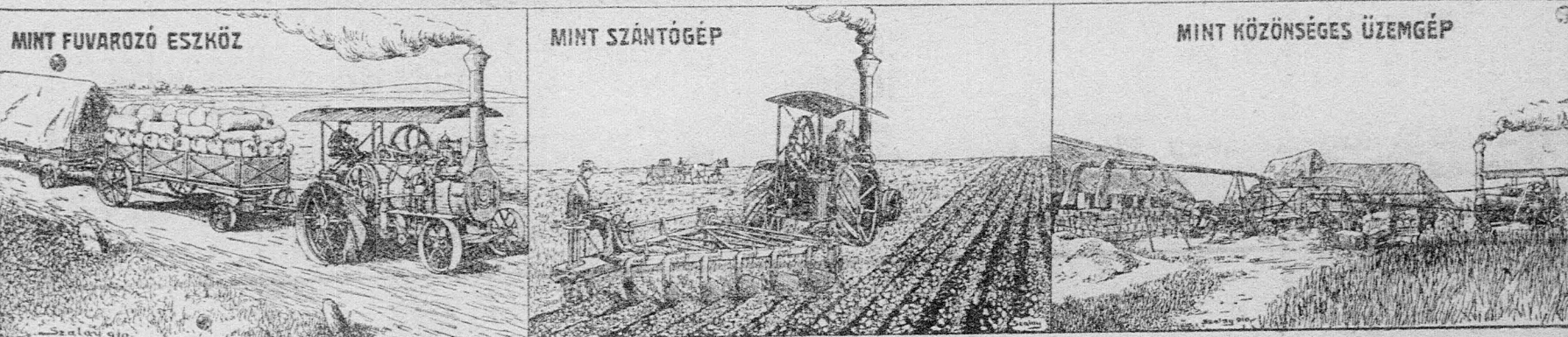
A tárcsázott tarlóban, a czikkiró tapasztalata szerint, a gazmag sokkal hamarabb és egyenletesebben kikel, mint a még oly sekély tarlószántásban. A birkatartás szempontjából mégis azt javasolja, hogy a tarlók egyrészt hagyjuk tárcsázatlanul, hogy a birkának addig legyen legelője, míg a tárcsázott tarló kizöldül. Ekkor azonban az első pár milliméteres eső után letárcsázandók a megmaradt tarlók. Ez kedvező időjárás esetén az őszi mélyszántás előtt még egy jó birkalegőt adhat.

A fentebb elsorolt előnyökön kívül a tárcsázás igen hathatós eljárás a hesszeni legyek elleni védekezésben is, mert a tárcsázás után kizöldelt tarlóhántás a legjobb csalókaetés, amelyre a hesszeni, fritt-stb. légy petéit lerakja és amely

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 19.

ajánlja speciálitá- gőzcseplőkészleteket polyva- és törekfujtatóval. (Szabadalom! Welger-féle önműködően szalmapréselevátorokat, utimozdonyokat. sáit: mindennemű Nagy munkásmegtakarítás!) kötöz

UNIVERZÁLIS UTIMOZDONYUNK A GRÓF TISZA KÁLMÁN-FÉLE SZABADALMAZOTT TULHEVITŐVEL ELLÁTVA:

OLYAM.

hazai szak- vezettek, trágya értéke így pl. egy yamennyiség

amidőn ele- gazdaságban, okoz nehé- zére nyújtott önnyen meg- zót'en évek nikor maga- mányvételek állítás költsé- r akkor maga o, kényesebb, kedvezőtlen- fog záródni

ek éppen reá- dők vannak, többé átlag- t kényszerül- tal is.

ha a takar- átható, ekkor 5 üzleti ered- tggel felderít- a tehenészet ebb nehézség

vevé, ugy- tenünk, hogy szerint meg- rá, amelyen a tehenésze- csak akkor alsó határan

vel nagyobb több tehén- k és megáll- ási költséget. tej előállítási tartásnál fel- jövedelmet az állat más 0 pénzmarad- értékegységé- tej előállítási ásból le kell bevételt.

em, akkor az nyert jöve-

a kérdést a

ehénre.

Egy évre	Egy napra
K.	f.

10·95

5·43

1·09

13·69

2·74

1·62

78·08

így a keverő- vagy őszi szántással javarészt kipuhtatható.

A tárcsázás kedvező hatása száraz, kötött földű tarlóhántásoknál nem mindig érvényesülhet teljesen. Keverőszántás után azonban a kellőképp megüledett földben föltétlenül megbízhatóan készíti elő a talajt a vetés alá, még pedig óriási munkaerőmegtakarítással, amely pedig az őszi legsürgősebb munkaidőben ugyan csak hatalmas tényező az őszi mélyszántás és egyéb munkálatok idejében való végezhetőségére.

Igen érdekesen fejtegeti még ezikkiró a tavaszi tárcsázás kiváló hatását a tavaszi vetések alá a föld kiszáradásának meggátolásával és téli trágyának a talajba való keverésével, mely különösen a tengerivetés alá érvényesülhet kiváló eredménnyel. A tárcsázás tavaszi munkájának e kedvező hatását azonban előző közleményeink e kimerítőleg tárgyalták, hogy ez alkalommal e fejtegetések megismétlését a helyszükére való tekintettel mellőzhetőnek véljük.

IX.

Medveczky Károly ur (Jankamajor) szintén sok új megfigyelést ír le a tárcsás talajporhanyítóról. E talajmivelőeszköz sikeresen csak a rudhordótaliga alkalmazásával használható, amely éppen oly szabályozókészülék a tárcsásporhanyítónál, mint pl. az eketaliga a Sack-ekénél. A rudhordótaliga nélkül a tárcsázó járása bizonytalan, imbolygó, sok üres foltot hagy és mert a gyárak csak külön megrendelésre küldik, a tárcsáboronával együtt a rudhordótaliga is megrendelendő. Ez egyrészt a gép menetét, másrészt pedig a megmivelés mélységét is szabályozza. Egy ilyen rudhordótaliga ára 40-45 korona és ez a költség a tárcsázás tökéletesebb munkájában bőven megtérül.

A keresztbetárcsázással — természetesen rudhordótaligával — sokkal jobban megporhanyította a talajt, mint az egyiránybani kétszeres tárcsázással. (Ugy látszik tehát, hogy ő vagy nem vette figyelembe a tárcsázás által a VI. sz. közleményben kiemelt talajfelszínhullámosítást, vagy pedig hogy a rudhordótaliga alkalmazásával a tárcsáboron munkája is egyenletesebbé válik.)

A porhanyítás minőségét a tárcsák átmérője is erősen befolyásolja. A 12-14"-os átmérőjű tárcsák gyorsabb forgásukkal tökéletesebben porhanyítanak, de lassabban is dolgoznak, mint a 16-20" átmérőjű tárcsák. Az utóbbiak inkább a gazmentes, laza, homokos földekre valók.

Ha nagyon gazos a föld, czélszerű a sortisztítóeszközöket levenni és mint nehezeket a téglatartótárcsákra helyezni. A tárcsázót 4 ökör elbirja, de délközben a fogaterőt váltani kell. A gépvezetésre jól betanított munkások alkalmazandók. A tengelyekhez az olajat hosszú csövek vezetik, amelyek könnyen eldugulnak. Ezeket tehát fonállal odaerősített fadugókkal kell ellátni és az esetleg mégis betömődött olajvezetékeket hetenként kitisztogatni. A ezikkiró július 5-től szeptember 20-ig, tehát a vasárnapok és ünnepnapok beszámításával mintegy 60 munkanap alatt egy géppel 580-1100 □-öles holdat, naponta tehát majdnem tíz holdat tárcsázott egyszeresen és váltott fogaterővel. Ezután került

a sor a keresztbetárcsázásra a gazosabb táblákon.

Kitünően alkalmazható a tárcsázás az őszi szántásoknak a tavaszi vetés alá való elkészítésére, továbbá a tarackirtásra, amidőn a kettős tárcsázással a Rosenberg-Lipinszky rendszerével szemben gyorsabb és tökéletesebb munkát végezhetünk. Ujabbán a rétek és luczernások tavaszi megjártását is ajánlják egyenesre állított tárcsákkal*) a tavaszi nehézfogasolás helyett, nemkülönben a rétek tárcsázását is a rétpurifikátor alkalmazása helyett. Bácskában a gazdák egyrésze a tengeri két első kapálását is a tárcsázóval végzi oly módon, hogy a sorok fölé eső tárcsákat lekapcsolja.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

Javaslat az ország szarvasmarha-állományának szaporítására.

I.

Nemesak a szaklapok, de a politikai, különösen pedig a közgazdasági lapok hónapok óta foglalkoznak az ország szarvasmarhaállományának apadásával s az ezzel kapcsolatos husdrágulással s akár értenek hozzá, akár nem, javaslatokat tesznek az állomány felszaporítására, kritika tárgyává teszik a földmivelésügyi kormány eddigi működését s legtöbb esetben azzal nyer befejezést közleményük, hogy az ország bikáállományát keveslik s tanácsolják földmivelési kormányunknak, hogy ezen végzetes bajon ingyenbikakiosztással segítsen.

Nagyon könnyű dolog ilyen tanácsokat adni, de igen nehéz azokat végrehajtani, mert mihelyt csak egynéhány bika osztatik ki ingyen olyan községekben, melyekben ezidőszertint nincs elegendő bika, azonnal nem lesz elegendő azon községekben sem, amelyekben ma a tehénállományhoz mérten elegendő a bikalétszám. Ezen meődússal csakhamar el lehetne érni azt, hogy a köztenyésztés bikáit mind ingyen szállítsa a kormány, ez pedig — úgy hiszem — egy kissé messzemenő kívánság.

Tény az, hogy országunk szarvasmarhaállománya — legalább számszerűleg — egy jó évtized óta stagnál. Mert azt a néhány százezer darab szaporulatot, amelyet ez állomány 12 év óta felmutat, egyebnek, mint stagnáczióknak nevezni nem lehet.

Tény az is, hogy a kormánynak semmi áldozattól sem szabad visszariadnia, hogy e stagnációt megszüntesse, mert ezzel egyrészt az ország gazdaközönségének tesz szolgálatot, de főleg szolgálatot tesz a fogyasztóközönségnek, mert a hus folytonos drágulása idestova a közeposztálynak is lehetetlenné fogja tenni a tisztességes táplálkozást.

Ezen a nagy bajon azonban egyedül azzal nem segít, hogy a köztenyésztésre való bikák tartásának terheit magára vállalja, egyrészt mert

*) Nálunk a tárcsaszámnyak kissé rézsutos beállítására jobbnak mutatkozott ily czélra. Rovatvezető.

most sem egyedül az az oka szarvasmarhaállományunk apadásának, hogy kevés a bika, másrészt ha képes lenne is arra, hogy a községeknek ingyenbikákat osszon ki, ezzel ugy kimerülne a rendelkezésre álló anyagi forrás, hogy egyéb, talán hasznosabb, eredményesebb működést nem fejthetne ki.

Megengedem, hogy vannak községek, járáások, talán megyék is, amelyekben nincs elegendő bika s ezekben szembeötlőbb is a hanyatlás, országos átlagban azonban nincs olyan szembeötlő bikahiány, hogy egyedül ezzel a stagnációt indokolni lehetne. Ha az országos statisztikai adatokat kezünkbe vesszük, nem jutunk arra a meggyőződésre, hogy a bikaállomány szaporításával szarvasmarhaállományunkat lényegesebben lehetne szaporítani, vagyis tehát a bikaállomány szaporítása nem országos, hanem csupán helyi jelentőségű kérdés, amelyet czélszerűen megoldani nem a kormány, hanem a gazdasági felügyelők feladata. Alig hinnők, hogy a felügyelők azon javaslata elöl, amelylyel egyes szegény községek bikáinak beszerzésére nagyobb kedvezményt proponálnak, elzárkózzon a kormány.

De különben az ország szarvasmarhaállományának szaporodása nem annyira a bika, mint sokkalta inkább a tehénállomány nagyságán s a termelt takarmány mennyiségén fordul m.g. Lehet akármennyi bika, ha kevés a tehén, ellenben sok tehén után sok lesz a borju, ha aránylag kisebb is a bikaállomány, mert a kézből hígatással s a bikák czélszerű tartása és kihasználásával igen sok tehenet lehet egy-egy bikával befedeztetni. A sok tehén különben is a község jobb anyagi helyzetét jelenti s az ilyen községek módjában áll bikáállományát is odaszaporítani, hogy a tehének számával arányossá legyen.

Ellenben a tehénállomány szaporítása mulhatatlanul maga után vonja az ország szarvasmarhaállományának szaporodását, mert egy tehén utódait is figyelembe véve, rendszeres harmadnegyedmagával számít. A tehénnek kézzelfoghatóbb is a haszna s különösen a kisgazda szívesen szaporítja is teheneinek számát, ha módja és alkalmá van rá. Azonban sem módja, sem alkalmá nincs rá, mert a jó teheneket a lefejtőtehenészetek s a középbirtokosok kapkodják el magasabb áron, mint amennyit a kisbirtokos is tud adni érte, a selejtes tehén pedig a parasztagzadának sem kell, tehát hizóba és vágóhidra kerül. De idekerül a lefejt tehének nagyrésze is, mert a tulajdonos csak az esetben találja meg némileg is számadását, ha lefejt teheneit hizott állapotban megszárszékra adja. Miután pedig kisbirtokosaink rendszeres tavasszal borjazzatják teheneiket, akkor, amikor a mult aratás után befolyt pénzmágnak már hire-hamva sincs, a borjuk nagyrésze is vágóhidra kerül, hogy egy kis pénz álljon a házhoz s így a borjuk vágóhídi pusztítása nagyobb arányu, semhogy tehénállományunk azt elbirná. Így azután kevés lévén a növendékállat, elegendő üsző hiányában a kisbirtokos akkor sem tud üszőt, tehenet venni, mikor pénze is, hajlandósága is volna ahhoz: t. i. aratás után.

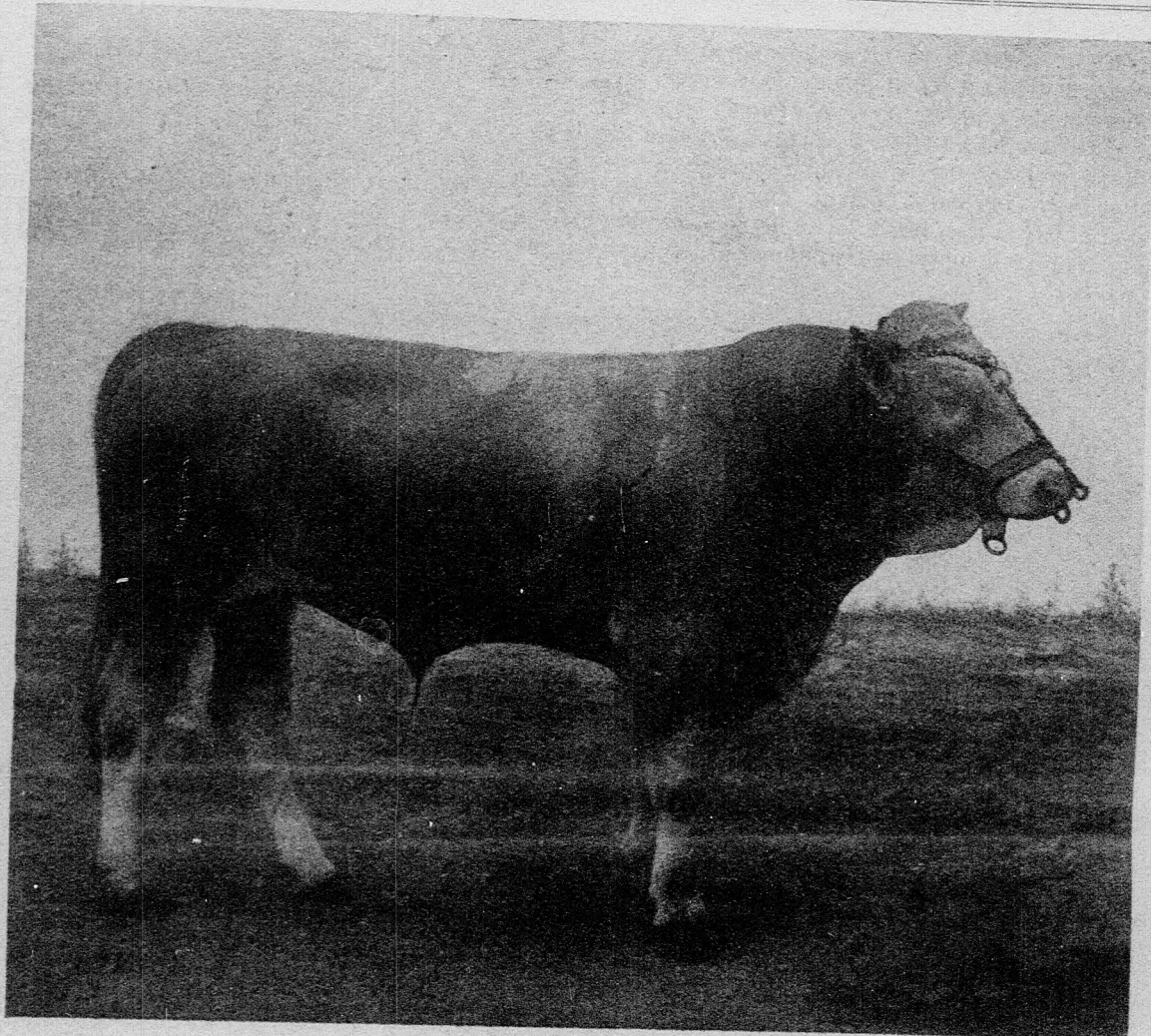
Meggyőződésem, hogy Magyarország szarvasmarhaállománya számottevő szaporulatot mindaddig nem fog mutatni, míg az üszőborjukat a

KIS BIRTOKOT venni, eladni, bérbeadni, bérbevenni óhajt, **forduljon az**

ÁLTALÁNOS FORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ Budapest, U., Mérleg-utca 4. Telefon (interurban): 64-54. (GRESHAM-PALOTA).

Felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál az igazgatóság: **dr. Barcsay Andor, dr. Farkasházy Zsigmond, Gömörly Elek, Horthy Elemér, Makra Imre, dr. Lévay József, Löbl Rezső, Nagy Béla igazgatósági tagok.**

lehe
ros
feje
de
T
szak
lehe
a m
Az
áldo
borju
valar
pontj
gyűjt
fedez
áron
ilyen
siker
már a
is sz
megk
szapo
puszt
szárm
is ker
vágóh
lefejt
hogy
mottev
Enn
szólag
Egyelő
nak fe
borju
fizetne
minder
nészett
helyet
vagonra
borjune
Igaz
10 kor
amenny
ségek
kerülne
lővel, s

126. ábra. „Kisasszonyfia”, 1½ éves szimmenthali bika, az 1910. évi országos tenyészállatvásáron a földművelésügyi miniszter 2000 koronás sampion-díjával kitüntetve. Széll Kálmán rátóti tenyészetéből.

lehetőség határain belül el nem vonjuk a mészárosok taglója alól. A kismembernek nem fog a feje fájni azért, mert a borjúhus drágul meg, de nagyon is fáj azért, mert a marhahus drága.

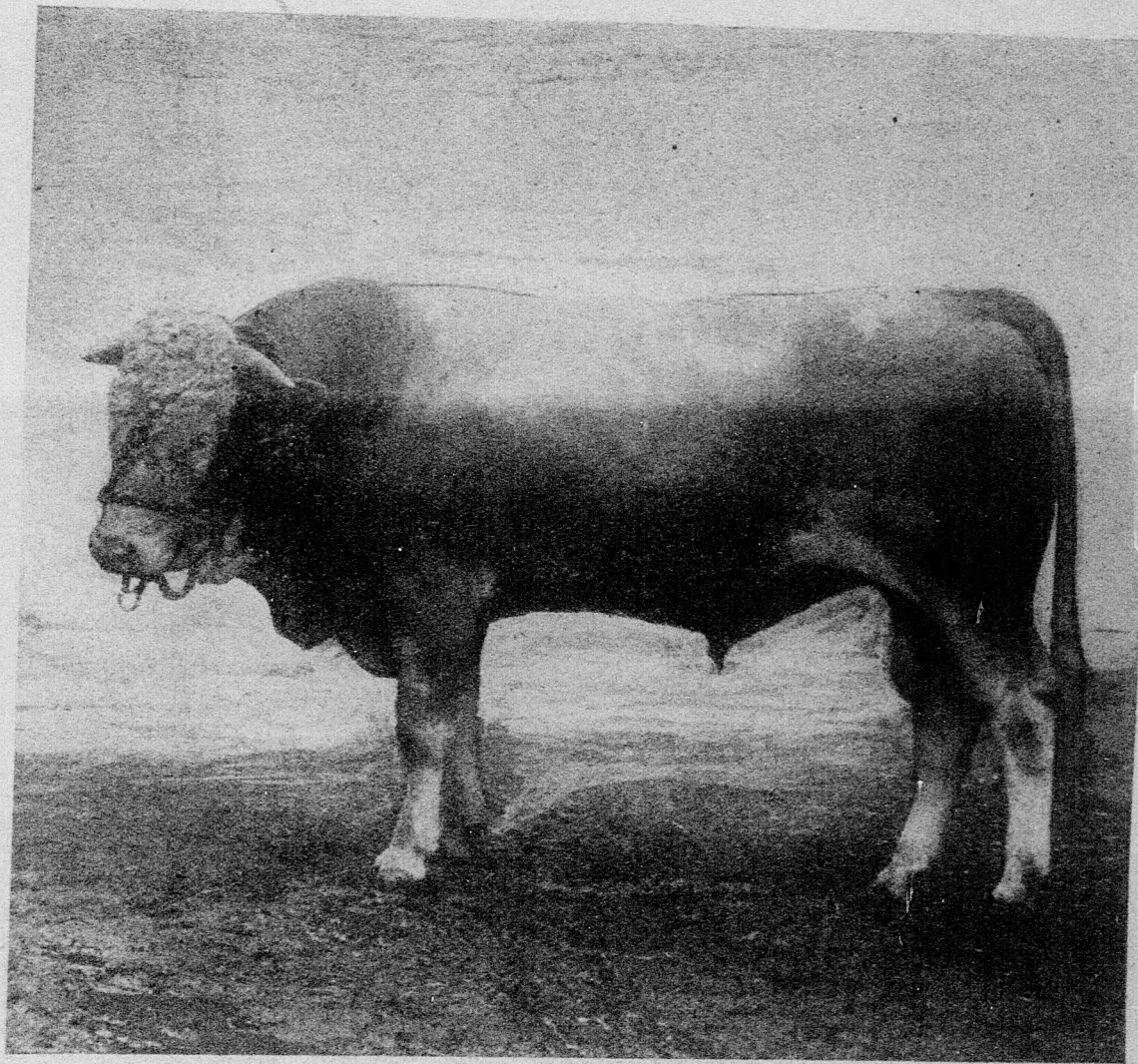
Természetes, hogy magánjogi dolgokba erőszakosan nem lehet beavatkozni, a gazdának se lehet tehát megtiltani, hogy borjút el ne adja a mészárosnak, se hogy azt le ne vágja.

Azt azonban talán meg lehetne tenni nagy anyagi áldozatok nélkül, hogy az eladásra kerülő üszőborjúkat az állam vásárolja össze a rendesnél valamivel magasabb áron s az ország különböző pontjain létesítendő havasi és hegyi legelőkön gyűjtse azokat össze, nevelje fel s talán befedezett állapotban bocsássa azokat mérsékelt áron ismét a gazdaközönség rendelkezésére. Ha ilyen módon évente csak 3000—4000 üszőborjút sikerül megmenteni az országos tenyészet részére: már az is jelentékeny szaporulatot jelent. Annyival is szükségesebbnek látom ezen eljárás mielőbbi megkezdését, mert a lefejőtehenészetek folytonos szaporodásával napról-napra nagyobb lesz a borjupusztítás és pedig éppen a legjobb tehenektől származó borjúk pusztítása. De tömegtelen tehát is kerül a lefejő istállókon keresztül idő előtt a vágóhidra, holott nézetem szerint egyedül a lefejőtehenészetek káros hatása is elegendő arra, hogy az ország szarvasmarhaállományának számottevő szaporodását megakadályozza.

Ennek a javaslatnak keresztülvitele csak látszólag nehéz, csak látszólag kerül sok pénzbe. Egyelőre megynként, később jársonként volna felállítandók a beszerzési helyek, ahol a borju sulyszerinti napiárán felül 5—10 koronát fizetne az állam minden egyes üszőért. Bizonyára minden környékbeli kigazda avagy lefejőtehenésztulajdonos üszőborjaival ezt a bevásárlási helyet keresné fel, ahonnan az összegyűlt borjúk vagonrakományként küldetnének a legközelebbi borjunevelő állami gazdaságba.

Igaz ugyan, hogy az üszőborjút illetőenként 10 koronával drágábban fizetné az állam, mint amennyit az ér, talán a felmerülhet egyéb költségek is kitennének vagy kétszerannyit, de másrészt a további felnevelés sokkalta kevesebbe kerülne, mint annak a gazdának, aki sem legelővel, sem elegendő takarmánnyal nem rendel-

kezik. Ezek a borjunevelő gazdaságok vasutól távolfekvők lehetnének, ahol a birtokban sokkalt kisebb tőke fekszik, mint az ország intenzívebb művelés alatt álló gazdaságaiban. Olyanok lehetnének e gazdaságok, melyek legeltetés és kaszálásán kívül egyébre nem alkalmasak, minek következtében az állatok — főleg nagyban — itt

127. ábra. „Bugris”, 2 éves szimmenthali bika, a budapesti 1910. évi tenyészállatvásáron az I. bikadíj nyertese. Elek Lipót, Ernő és Géza pa-ujnépi tenyészetéből.

olcsóbban volnának nevelhetők, mint egyébutt s így ha a bevásárlási ár magasabb is, mégis kifejlődött állapotban olcsóbban kerülhetnének a gazdaközönség kezébe anélkül, hogy az államot tényleges veszteségek érnék. Csupán jelentékenyebb forgótökére volna szükség.

Természetes, hogy e javaslat csak nagy vonásokban van itt letéve, amely a részletek kidolgozásánál igen jelentékeny változásokat is szenvedhetne, de nem lehetett célom e helyen a részletekkel foglalkozni, hanem csupán a kérdés iránti általános érdeklődést felkeltetni.

Azt hiszem, most van itt az ideje e kérdést minden oldalról megvitatni s amidőn javaslatomat papírra tettem, azon gondolat vezérelt, hogy ezzel mások hozzászólását is elérhetem, hogy talán egy érdekes vita fog megindulni, amely tisztázza a helyzetet s határozottabban meg fogja jelölni azt az ösvényt, amelyen haladva az ország szarvasmarhaállományában számszerűleg is nagyobb eredményeket fogunk elérni, mint amint elértünk eddig.

Kovácsy Béla.

A budapesti 1910. évi országos tenyészállatvásáron I-ső díjakkal kitüntetett tenyészállatok.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület április hó 3. és 4-én tartotta meg Budapesten, a Tattersall telepén az 1910. évi XXVII. tenyészállatvásárját, mely ha a felhajtott állatok mennyiségére és minőségére nézve természetesen meg sem közelíthette az 1909. évi országos tenyészkiallítását, mégis egyike volt a legutolsó évtizedben megtartott legsikerültebb tenyészállatvásároknak, mert a nagyszámu felhajtott állat (347 drb szarvasmarha, 453 drb juh és 402 drb sertés) igen jó minőségű volt és a vásár forgalma (szarvasmarhából 54%, juhból 51%, sertésből 41% eladás) is teljesen kielégítőnek tekinthető.

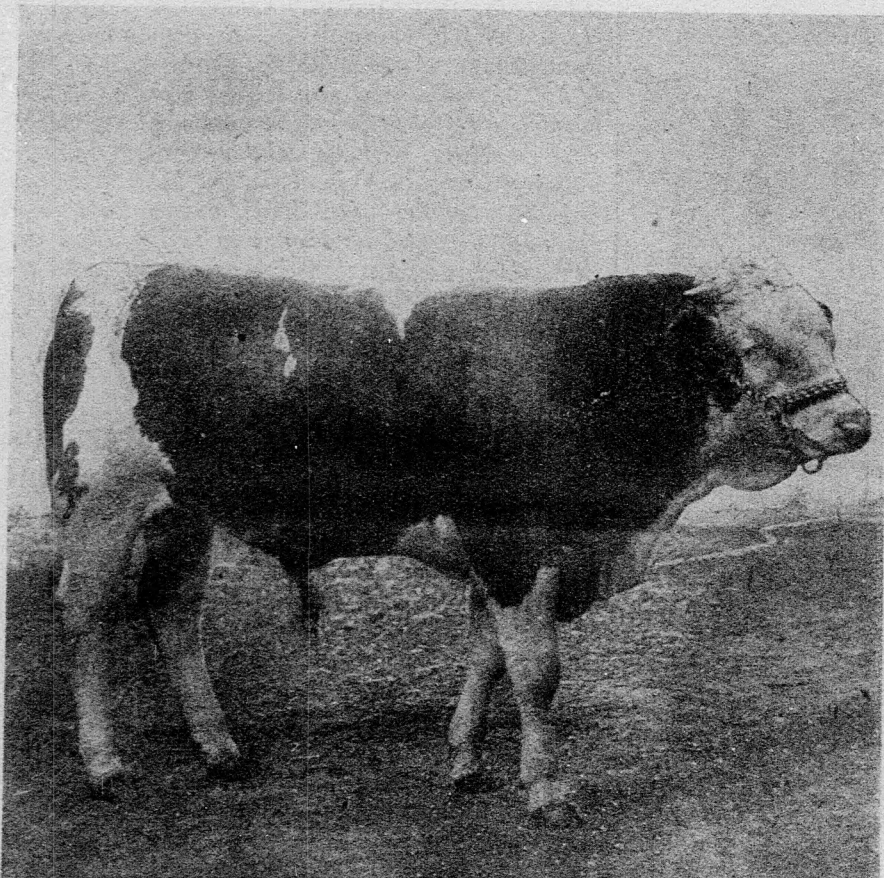
Rendes szokásunk szerint az idén is bemutatjuk az I. díjnyertes állatok képeit, csak hogy mert az esős időjárás miatt csak 10 darab valamennyire sikerült fényképet kaptunk, a kitüntetett állatok nagyrésze fényképét nem

hozhatjuk. Ez alkalommal közöljük azon kitüntetett tenyészetek rövid ismertetését is, amelyek újabb adatokat bocsátottak rendelkezésünkre.

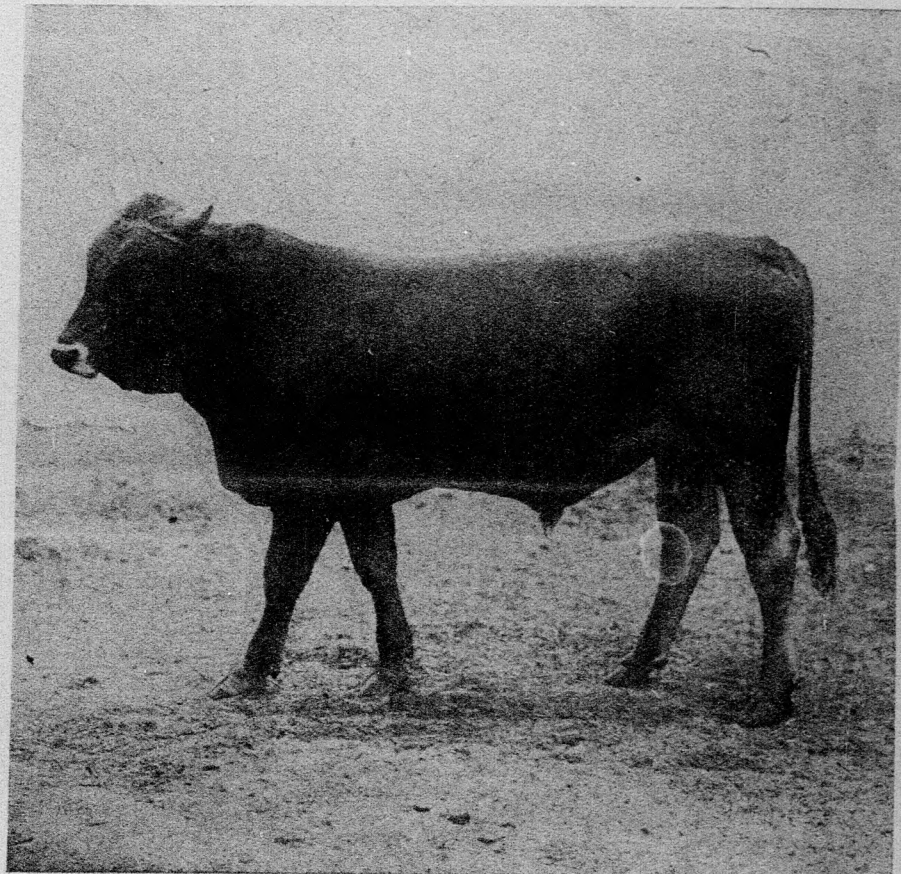
A földművelésügyi miniszter által egy abszolút értékű nyugati fajta bika díjazására adományozott 2000 K.-ás tisztelet- (sampion-) díjat a bírálóbizottság a Széll Kálmán rátót-héraházi tenyészetéből származó, „Kisasszonyfia” nevű, 1½ éves

és 1 bikát vásárolt, majd a következő évben szintén 12 tehenet és 1 bikát. Megvetvén így tenyészetének alapját, azután maga járt ki Simmenthalba bikákat és üszöket vásárolni a tenyésztés felfrissítése és továbbfejlesztése céljából minden harmadik évben. Tenyésztésének harmadik éve után, mikor a lépfene fellépése folytán majdnem egész marhaállománya elpusz-

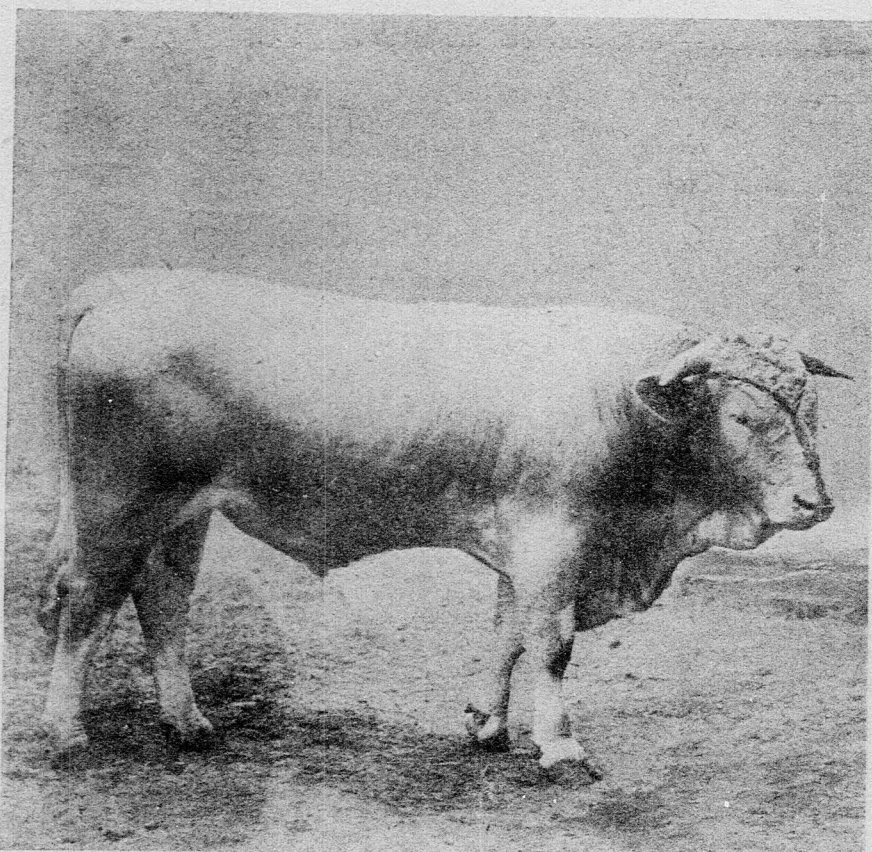
Széll Kálmán tenyésztésének egész hosszú ideje alatt az állatok testalkatának korrektségére, nagy súlyára és tejelőképességének fokozására fordította a legtöbb gondot. Ugy hogy most, amidőn tenyésztése 28 éves multra tekint vissza, el lehet mondani, hogy minden állata tökéletes: a magasság, a súly, a testalkat szabályossága, a csontozat erőssége és a tejelés minősége

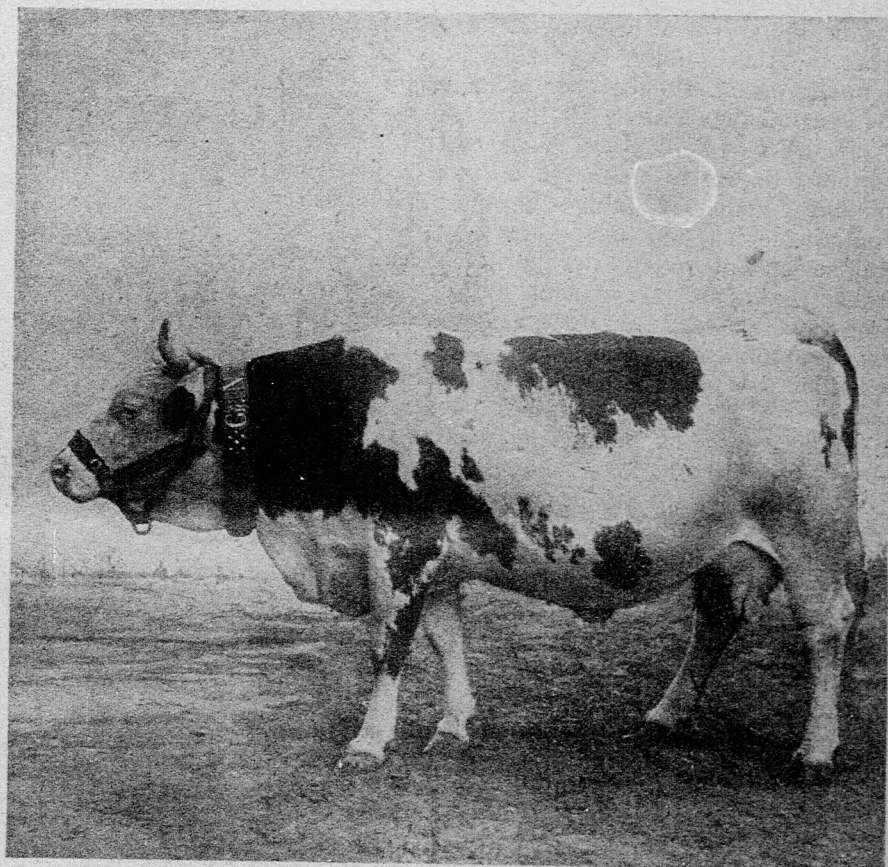
128. ábra. „Bihar”, 1 éves szimmentháli bika, az 1910. évi budapesti tenyészállatvásáron az I. bikaborjudíjnyertese. Deutsch Miksa gyulapusztai tenyészetéből.

129. ábra. „Cázar”, 2 éves montafóni bika, az 1910. évi budapesti országos kiállításon a borzderes csoport I. bikadíjának nyertese. Esterházy László gróf sárosdi tenyészetéből.

130. ábra. Kilincs, 2¼ pirostarka hazai tájfajta bika, a budapesti 1910. évi orsz. állatvásáron e csoportban az I. bikadíj nyertese. Wenckheim Henrik gróf kiskoru örökösének eszterházi tenyészetéből.

131. ábra. „Roli”, 7 éves piros-tarka hazai tájfajta tehén, az 1910. évi budapesti országos tenyészállatvásáron e csoportban az I. tehéndíj nyertese. Nádasdy Tamás gróf nádásdladányi tenyészetéből.

szimmentháli bikának ítélte oda, melyet a 126. sz. ábrán mutatunk be.

A Széll Kálmán-féle híres rátót-héraházi szimmentháli tenyésztés Magyarország legrégebb nagytenyésztése. A szimmentháli tenyészállatokat legelőször 1882-ben az akkori földművelésügyi kormány hozta be a hazai nagytenyésztők megbízásából. Széll Kálmán akkor 12 tehenet

tult, maga hozott be egész sereg bikát, tehenet és üszöt — legalább 80 darabot — Magyarországra. Mikor szokássá vált a tüdővész elleni tuberkulinoltás, Széll Kálmán alávetette ennek valamennyi állatát. Azokat, amelyek reagáltak — eleinte 25—30%, ma alig 3—4% — kivette állományából. Az állomány állandóan 250—260 db-ból áll.

szempontjából egyaránt. Egyszóval állománya a tenyésztés legmagasabb fokán áll. A multévi tenyészállatkiállításon 70 db-ot állított ki. A zsűritagoknak meghívott, elsőrangú szakferfiaknak elismert hat szimmentháli nagytenyésztő egyhangulag elismerte, hogy ilyen, minden tekintetben kifogástalan nagyállomány még hazájukban is páratlan.

egész hosszú korrektségére, nek fokozására, hogy most, ra tekint vissza, állata tökéletes szabályossága, teljes minősége

A rátót-héráhazi tenyésztés kitünő és elsőrendű voltának igazolására álljon itt egynehány adat, amely az állatok ritka nagyságát, súlyát s kiváló tejelőképességét bizonyítja:

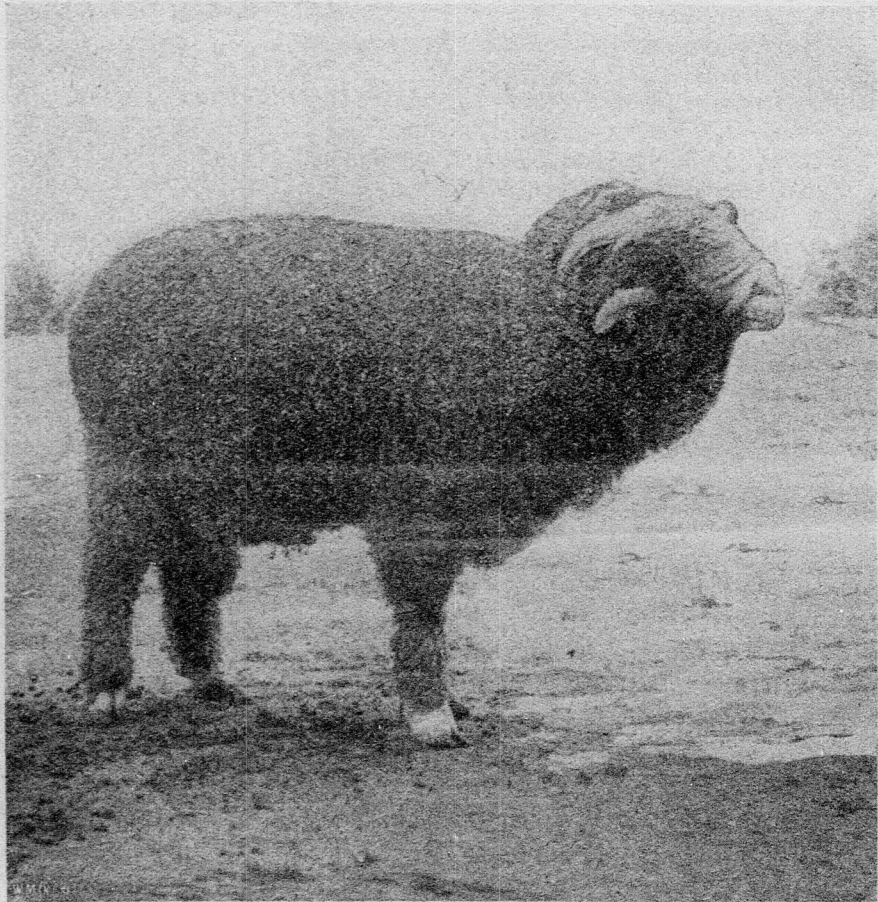
(Kimutatást lásd a 1194. oldalon.)

Az idei tenyészkiállításon „grand prix“-t nyert „Kisasszonyfia“ (l. 126. sz. ábra) bika adatai: kor: 1½ év; magas: 165 cm.; öv: 209 cm.;

alkata abszolút korrekt, teljesen egyenes hátonnal, nagy mélységgel, erős csontozattal és finomsággal. Ilyen állat kevés van!

A 127. sz. ábrán az *Elek* Lipót, Ernő és Géza ujnépi (u. p. Nagykanizsa) tenyészetéből származó, „*Bugris*“ nevű kétéves szimmenthali bikát mutatjuk be, mely a szimmenthali-csoport első bikadíját nyerte. Az ujnépi tenyészet 1892 ben

szeteiből vásároltak, valamint Simmenthalból és Baden nagyhercezségből importáltak több ízben bikákat, de ezek mellett sajátnevelésű bikák is használtattak tenyésztésre. Az állományt kezdetől fogva az országos törzskönyvben könyvelik. A tenyészet célja tenyészállatnevelés és tejtermelés. Bikát csak jól tejelő tehenektől származót vásárolnak és nevelnek, amelyek küllemében is

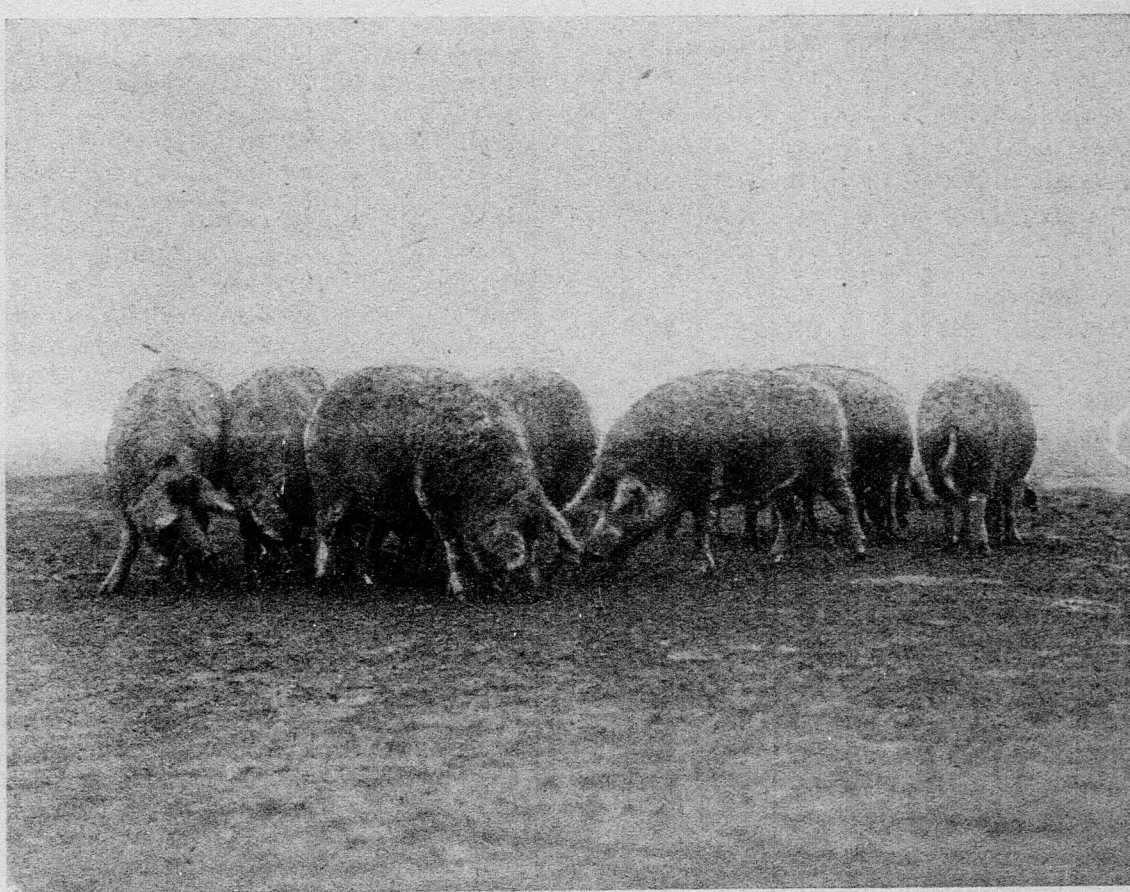
132. ábra. 2 éves rambouillet kos, az 1910. évi budapesti orsz. tenyészállatvásáron a francia irányú fésűs csoport I. kosdíjának nyertese. Pallavicini Sándor úrgróf pusztaszertenyészetéből.

133. ábra. 2 éves francia husmerinó kos, az 1910. évi budapesti országos tenyészállatvásáron e csoport I. kosdíjának nyertese. Pálffy József gróf szomolányi tenyészetéből.

134. ábra. 3 éves raczka kos, az 1910. évi budapesti tenyészállatvásáron a tejelő juhok csoportjában az I. kosdíj nyertese. Gyertyánffy László dr. gyérei tenyészetéből.

135. ábra. Mangolicza kancsoport, az 1910. évi budapesti orsz. tenyészállatvásáron e csoportban az I. kancdíj nyertese. Schwarz Ferencz pa-fancsikai tenyészetéből.

súly: 760 kg. Ugyanezen bika 8 hónapos korában a következő méretekkel bírt: magas: 142 cm.; öv: 164 cm.; súly: 460 kg. Olyan adatok ezek, amelyek ilyen koru bikanál csak a leg-ritkább esetben fordulnak elő. Emellett test-

alakult az özv. Forgách Sándorné grófnétől vásárolt 6 drb s a Simmenthalból importált 8 drb hasasüszöböl, amelyekhez Nádasdy gróf agárdi tenyészetéből vásároltak 2 drb telivér bikát. Vérteljesítés céljából az ország leghíresebb teny-

a jó tejelő jelleg érvényesül. A tehenek nyáron legelőre járnak és egész éven át 1½–2 kg. abraktakarmányt kapnak. A teheneket naponta háromszor fejik és átlagos évi tejhozamuk már eléri a 2800 litert. A borjuk 3–4 hónapig szop-

1910. évi budapesti országos tenyészállatvásáron a francia irányú fésűs csoport I. kosdíjának nyertese.

1910. évi budapesti országos tenyészállatvásáron a tejelő juhok csoportjában az I. kosdíj nyertese.

állománya a múltévi állított ki. A szakértők nagytenyésztő minden tekintetben még hazájuk

nak és akkor hirtelen leválasztva, néhány hónapig diastasolinnal elkészített soványtejet kapnak, amitől igen szépen gyarapodnak. Az ujszülött borjúkat 4 év óta ragadós tüdőgyulladás elleni szérummal oltják be és azóta a borjak elhullása alig 1%-ra csökkent. A tenyészet jelenleg 3 törzsbikából, 68 tehénből, 55 üszőből és 25 növendékbikából áll. Ez utóbbiakat főleg a szomszédos állattenyésztési felügyelők vásárolják köztenyésztési célokra. Fennállása óta a tenyészetből több mint 200 drb bikát adtak el és az utóbbi években évente 20–30 drb kerül eladásra 1000 K.-nál magasabb átlagáron. A tenyészet az 1894. évi bécsi, 1902. évi pozsonyi, az 1907. évi pécsi és az 1909. évi budapesti országos tenyészállatkiállításokon, nemkülönböztetve több budapesti tenyészállatvásárláson számos kitüntetésben részesült.

A 128. sz. ábra *Deutsch Miksa* gyulapuzsai (u. p. Szederkény) tenyészetéből származó, *Bihar* nevű telivér szimmenthali egyéves bikát ábrázolja, mely a szimmenthali csoportban az I. bikaborjudiját nyerte. A jelenlegi tulajdonos a tenyészetet 1898-ban vette át és azóta importált telivérbikákkal törekedett a magasvérűség és a legmagasabb tejelőképesség elérésére. A jelenlegi tenyészállomány 60 drb tehén és 2 drb importált bika, amelyek egyike az 1909. évi budapesti országos tenyészállatkiállításán a II. bikaditát nyerte. A borjúkat mesterségesen táplálják és koruk szerint 6–10 liter tejet kapnak naponta. A legutolsó import 1909 októberben történt, amikor 6 drb üszővel és 6 drb tehénrel lett az állomány felújítva. A tehének évi tejhozama 2000–3500 liter között váltakozik. Az eladásra szánt állatokat már több ízben tuberkulinózták, de még egy sem reagált. A tenyészet egyedei

(Adatok Széll Kálmán rátót-héraházi tenyészetéből.)

Az állat neve és száma	Kora		Magassága centiméter	Üv- mérete	Élősulya kg.	Évi teji- hozama liter
	év	hó				
Bikák:						
Iriz	947	1 7	165	213	760	—
Ara	953	1 6	162	204	710	—
Böskefia	954	1 6	161	210	740	—
Olgafia	975	1 2	155	197	600	—
Ékes	979	1 —	152	191	510	—
Tulipán	1002	— 9	142	172	420	—
Kisasszonyfia	1007	— 8	142	164	460	—
Golda	951	1 6	163	206	700	—
Tehenek:						
Ábránd	502	9 —	156	202	750	4733
Ékes	646	7 —	163	210	780	4862
Olga	662	6 —	155	207	770	5008
Páva	867	7 —	164	225	870	3970
Golda	870	7 —	161	208	750	4380
Flóra	874	5 —	160	201	680	4560
Bájos	875	5 —	160	209	700	4275
Üszők:						
Büszke	1058	2 3	156	192	660	—
Gólya	942	1 9	145	182	530	—
Héra	945	1 8	147	178	500	—
Dundi	950	1 6	149	185	510	—
Tündér	957	1 6	140	168	430	—
Dundi	965	1 3	146	179	490	—
Ékes	966	1 3	147	181	520	—
Szőke	982	1 —	137	166	380	—
Ara	984	1 —	140	158	380	—

a budapesti tenyészállatvásárlásokon számos kitüntetésben részesültek.

A 129. sz. ábrán Eszterházy László gróf sárosi montafoni-tenyészetének Cásár nevű 2 éves bikáját mutatjuk be, mely a borzderes-csoportban az I-ső bikaditát nyerte. A tenyészet a sárosi pusztán (u. p. v. á., távirat és telefon Sárosd) van elhelyezve. A tenyészet jelenlegi létszáma 49 drb tehén, 2 drb tenyészbika és 32 drb növendékbika és üsző. Az uradalom 1892-ben vásárolt montafoni tenyészborjakat, *Fiáth* István középhantos, *Nagy* Gyula kishantos és *Farkas* Gyula sismándi tenyészeteiből. Tenyészbikákat időközönként vérfelújításul *Teleki* Tibor gróf gyömri, *Kohner* Adolf dr. szászbereki és *Metternich* Paula hercegnő herceghalmi tenyészeteiből. A tenyészirány eleinte a tejelőképesség fokozása volt és ehhez képest bikaborjakat csak jótejelő tehénkeletől hagytak meg, de most már a testalkat fejlesztésére is nagy gondot fordítanak. Eladásra éventenként átlag 4 bikaborjú neveltetik fel, míg az üszők a tehénállomány szaporítására tartatnak vissza.

A 130. sz. ábrán a *Wenckheim* Henrik gróf kiskori örökösének esorvási bonyhád-szimmenthali keresztezésű tenyészeteiből származó, „Kilincs” nevű 2¹/₄ éves bikáját mutatjuk be, mely a tenyészállatvásárláson a hazai vöröstarka tájfajta-csoport I-ső bikaditájával lett kitüntetve.

A tenyészet az 1899., 1900. és 1902. években Bonyhád vidékéről vásárolt 30 drb tehénből alakult, melyhez *Apponyi* Antal gróf hőgyézi tenyészeteiből vásároltatott tenyészbika. Később vérfelújítás céljából hazánk leghiresebb tenyészeteiből vásároltak apaállatokat. A tenyészettel kezdetben tenyészbikák nevelése és a gazdasági tejszükséglet ellátása volt. Ma már azonban a tejtermelés fokozására helyezik a fősúlyt. A mai tenyészállomány 78 drb tehén és 135 drb növendékállat. A borjúk ellési súlya 43 kg., amelyek 4 hónapos korukig szopnak és ad libitum esznek zabot, luczermaszénát és takarmányeszt. A borjúk leválasztási átlagsúlya 185 kg. A növendékjószág intenzív táplálása következtében a teljesen kifejlett tehének élősúlya 700–850 kg., holott az eredetileg vásárolt bonyhádi tehének élősúlya átlagban csak 580 kg. volt. A tejelőképesség fokozására irányuló helyes tenyész kiválasztás eredménye, hogy több tehén 4000 liter körüli tejhozamot ad és az 1909. évi budapesti országos tenyészkiállításán I-ső díjjal kitüntetett *Donna* nevű tehén az 1908/909. évben 4851 liter tejet termelt. Az év minden napjára számított istállóilag ezidőszert 6,3 liter, ami 2300 liter évi átlagos tejhozamnak felel meg. Az állandó törekvés azonban e tejhozam fokozására irányul és e cél eléréséhez megkönnyíti azon körülmény, hogy most 7000 literen felüli évi tejhozamú tehénkeletől származó két darab tenyészbikát sikerült beszerezni. A tenyésztésre alkalmas üszőket javarészt a tehénállomány pótlására és szaporítására sorozzák be. A fölös számú bikák pedig 1¹/₂–2 éves korban községi tenyészbikákkal adatként el. 1901-től 1910-ig, tehát 10 év alatt 116 drb bika és 2 drb üsző adatott el tenyésztési célra. A kiselejtett bikák 1¹/₂–2 éves korukban felhizlalva, vágóhidra adatként el 620 kg. élősúlyban. A tenyészet tenyészállatkiállításokon és tenyészállatvásárlásokon számos kitüntetésben részesült és az 1909. évi budapesti országos tenyészállatkiállításán a hazai pirostarka keresztezésű csoport I-ső tehén- és üsződíjjal lett kitüntetve.

A hazai pirostarka tájfajta csoport I. tehén-ditát *Nádasdy* Tamás gróf nádasdladányi tenyészeteinek Roli nevű 7 éves tehene nyerte, amelyet a 131. sz. ábrán mutatunk be. A pirostarka

tájfajta tenyészet alapja 8 évvel ezelőtt vásárolt 80 drb bonyhádi tájfajta tehén volt, amelyek eredeti szimmenthali bikákkal párosítottak és a mai szimmenthál-bonyhádi állományra az 1909. évben Freiburgból importáltak egy ismert származású bikát, amelynek ivadéka kitünően igazkodik. A tenyészirány formás test mellett a tejelőképesség fokozása. A tehénállomány testalkatra tényleg egyöntetű és az évi átlagos tejhozam meghaladja a 2300 litert. A gyengéken és hibásakon kívül az összes borjakat fölnevelik, de csak a jó fejőstehenektől származó és jó testalkatú üszőket hagyják meg továbbtenyésztésre. A borjúk 2 hónapig szopnak és azontúl 4–8 hétig kapnak tejet, amiként azt az állatok fejlődése kívánja. A jelenlegi állomány 88 drb tehén, 40 drb növendéküsző és 47 drb szopósborjú. A fölös számú üszőket eladják. Így ez év folyamán eladtak a budapesti tenyészállatvásárláson 8 drb 1/4-ed éves üszőt 300 koronás átlagáron és a gazdaságban megtartott árverésen 43 drb-ot, ahol a 6–7 hónapos üszők 300–320, az 1–1¹/₂ évesek pedig 350–380 koronáért keltek el. A tuberkulinoltás évek óta *Ujhelyi* Imre, a magyaróvári gazd. akadémia igazgatójának személyes ellenőrzése alatt történik és a legutóbbi alkalommal 246 drb beoltott szimmenthali és bonyhádi tenyészállat közül csak két drb 5 hónapos üsző reagált, úgy hogy az állomány gümőkórmentesnek tekinthető. A tenyészetből évenként fölváltva szimmenthaliakat és bonyhádiakat szoktak felvinni a budapesti országos tenyészállatvásárlásra.

A francia irányú fésűsgyapjas juhacsoport I-ső kosdiját a *Pallavicini* Sándor őrgrof mindszentalgyői juhászatából származó és a 132. sz. ábrán bemutatott rambouillet-kos nyerte, amely hazánk egyik leghirnevesebb, az országos kiállításokon és tenyészállatvásárlásokon sokszorosan kitüntetett tenyészete, amelynek részletes leírását lapunk 1909. évi 36. számában közöltük. Hasonló rangot foglal el a francia husmerinó-juhászat terén *Pálffy* József gróf szomolányi tenyészete, amelyet a „Köztelek” 1909. évi 42. számában ismertettük és amelynek e csoportban I. díjat nyert kosát a 133. sz. ábrán mutatjuk be.

A 134. sz. ábrán bemutatott és I. díjjal kitüntetett raczka-kos *Gyertyánffy* László dr. gyéri (Torontál megye) tenyészeteiből való. A tenyészetet a 18. század végén még a mostani tulajdonos dédapja alapította. A tenyészet mai létszáma 400 drb anya és 12 drb kos. Főhaszonvétel a tej-, illetőleg a sajtermelés és ennek előmozdítása céljából mindig csak a jó tejelőanyák bányáit hagyják meg továbbtenyésztésre. Az átlagos sajthozam egy fejési időny alatt egy darab anyajuhától 10–11 kiló sajt. Miután azt tapasztalták, hogy a fekete láb és pófajú juhok edzettebbek, a betegségeknek jobban ellentálló, továbbtenyésztésre csak ilyen bányák hagyatnak meg, úgy hogy ma a fekete láb és pófa, egészen fehér bunda mellett, nyájjellegű alakult ki. Évente mintegy 50 darab kos kerül eladásra, amelyeket utódaik edzetsége és bő tejelőképessége révén szívesen vásárolnak.

A mangoliczacsoport I. kandiját *Schwarz* Ferencz fanciesikai tenyészete (u. p. Ugra) nyerte, melynek kancsoportját a 135. sz. ábra tünteti fel. A fanciesikai tenyészállomány 600 drb anyakocza és 100 drb tenyészkan. A tenyészet már régi származású, amelyet a szakszerű tenyész kiválasztás útján állandóan nemesítve, az erős csontozat mellett jóformájúvá és kitünő hizóképességűvé fejlődött. Évente mintegy 150 drb kant és 200 drb süldökoczat adnak el tenyészeti célokra a legmagasabb áron. A tenyészet számos kiállításán nyert díjakat. M. T.

WETZIG A.
malomépítéssel, gépgyár
és vasöntőde
WITTENBERG.

Gyártja a legújabb rendszerű malomspiratorokat, hámozógépeket szédészedhető surlóköpenyvel, különféle hengerezéket és porcellánhengerezéket, sikszitákat, „Progress” daratizáló-gépeket, központi szellőztető berendezéseket. Elvállal teljes buza- és rozsmalomberendezéseket és átalakításokat, silo-berendezéseket, valamint vízerő és erőátviteli telepeket. Tervekkel és költségvetésekkel díjtalanul szolgál.

Vezetékpótlásot Osztrák-Magyar Monarchia részére:

KENDOFF ANTAL

malomépítő mérnök

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 55. sz.

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

Tejszövetkezeteink bajai.

Magyarország tejgazdasága az utóbbi 10—15 év alatt fejlődött számottevő tényezővé. A tejgazdaság fejlődése, a tejszövetkezetek rohamos szaporodása következtében az 1903—1906. években vett legnagyobb lendületet.

Sajnos, az 1905., 1907., 1908. évek kedvezőtlen időjárási viszonyai s az ennek következtében beállott rossz takarmánytermések a tejszövetkezetek fejlődésükben megakasztották, amihez hozzájárulván a vajpiazzal időszakos kedvezőtlen konjunkturái, a tej-, illetve vajtermelés terén stagnálás, sőt sok esetben visszaesés volt konstataható, ami pedig általánosan fokozódó fogyasztás mellett indokolatlan.

A termelés csökkenésével, a takarmánytermés ugyiszólván egyes éveken meghiusultával szükségesszerű követelménynek kellene tekintenünk a tej és vajtermékek árának rohamos emelkedését s ennek kapcsán a tejszövetkezetek, szóval a vajtermelés fokozatos fejlődését. A tejgazdaság fejlődésének e természetszerű alapfeltételeivel szemben azt tapasztaltuk a legutóbbi időben, az 1908. évben is, hogy a tejszövetkezetek nemcsak hogy nem fejlődtek, hanem az egész vonalon visszaestek úgy a termelés, mint a termelt vajmennyiségek értékesítése tekintetében.*)

A rossz takarmánytermés a tejszövetkezetek termelésének, illetve az előállított vajmennyiségnek csökkenését egyáltalán nem indokolja. Nem indokolja pedig azon okból, mivel a szalastakarmányok hiánya oly takarmányfeleségekkel — abraktakarmányokkal — pótolható, ami nem hogy csökkentette, de emelte a vajtermelést. Ha mégis, a dolog mélyére hatolva, ezen visszaesés okait keressük, azt fogjuk tapasztalni, hogy a vajpiazzal bizonytalan konjunkturái, a termelt vaj szerfeletti különbözősége a minőségben s ennek kapcsán az exportra kevésbé rátermettség az okai annak, hogy a tejgazdaságok, a szövetkezetek s így a vajtermelés nem tud oly mértékben fejlődni, mint azt az érte hozott áldozatok megkivánnák.

Magyarország tejszövetkezeteinek s a vajtermelésnek szervezése az 1890-es években a leghelyesebb alapon indult meg. A földművelésügyi kormány kebelében létesített Országos Tejgazdasági Felügyelőség a vajtermelő központok létesítésével és anyagi segélyezésével lehetővé tette, hogy a termelt vaj egyöntetű minőségben mint exportképes áru juthasson a külföldi piacokra. Hogy mégis el kellett térni azon irányelvtől, amelylyel a tejgazdaságok létesítése és a vajtermelés előmozdítása czéloztatott, azt egyedül a vajtermelő központok helytelen szervezésének s elégtelen voltának kell tulajdonítanunk.

Helytelennek tartom — szerzett tapasztalataim alapján — a vajtermelő központok szervezését azon okból, mivel az magánvállalkozás kezében nem annyira a keletkezésben és fejlődésben levő tejszövetkezetek érdekeit, mint az anyagi hasznot tartva szem előtt, ugyiszólván lehet-

*) Az értékesítési viszonyok az utóbbi években sokat javultak. *Rovatvezető.*

lenné tette, hogy a szövetkezetek által termelt tej kellő módon értékesülhessen.

Az 1908-as évek rosszabb vajárai, a minduntalan felmerült elszámolási differenciák előidézték azt, hogy a létező szövetkezetek termelésükben fokozatosan visszaestek s részben üzemüket teljesen beszüntették. Természetszerű következménye volt ez a magánkézben levő, nyereszkedésre alapított vajtermelő központi vállalatoknak.

A szövetkezetek elsősorban szervezve lettek a nagyobb vidéki gócpontokon, vagy az azokhoz közelebb fekvő nagyobb falvakban, ahol a tej- és vajtermelés bizonyos emelkedetebb színvonalon állott.

A szövetkezetek, az igaz, biztosították a gazdáknak, a termelőnek termelvényeik biztos értékesítését, de viszont egyuttal közreműködtek abban, hogy a tejárak azon a vidéken rohamosan emelkedtek. Az eddig a piacokra özőnlő tej legnagyobb része a közforgalomtól elvonatván, a kereslet és kínálat közötti viszony árszabályozó hatása következtében a tej és vajtermékek árai egyszerre felszöktek. A vajtermelő központok rosszul értékesítvén az általuk feldolgozott tejet, a nyílt piacok magas tejára mellett természetesen, hogy a termelők a tejet a szövetkezetektől elvonták.

A szövetkezetek ahelyett, hogy fokozatosan több és több tejet dolgoztak volna fel, termelésükben visszaestek, a vajtermelő központok nem kaptak kellő mennyiségű feldolgozandó anyagot, ily módon a nagy rezi olomsúlyljal nehezedett a termelvényre, előidézte a rossz árakat s közvetve a vajtermelés csökkenését.

Egyrészt nem állván kellő mennyiségű vajtermelő központ rendelkezésre, másrészt a vajtermelő központoknál szerzett szomorú tapasztalatok a fejlődésében meg nem akasztható tejgazdaságainkat és tejszövetkezeteinket odakényserítették, hogy termékeiket maguk dolgozván fel, mint vajtermelő szövetkezetek foglalják el helyüket a vajtermékek feldolgozása terén. A vajszükséglet évről-évre növekedett, a világpiac mindig nagyobb és nagyobb mennyiségű vajjal fogadott be, így ideig-óráig a vajtermelő szövetkezetek is megállították a helyüket.

Mindaddig, amíg a vajpiazzal kedvező konjunkturák alatt áll, a vajtermelő szövetkezetek eredménynyel is fognak dolgozni, azonban a konjunkturák kedvezőtlen megváltozása esetén nemcsak egy derut fog beállni a vajpiacon, hanem a vajkereskedők egyrésze is elsöpörtetik a szereplés színpadáról, akikkel együtt néhány szövetkezet is le fog tűnni.

Hogy ezen állításom tény, azt már igazolta az 1908-ik év kedvezőtlen helyzete. Azóta, a viszonyok kedvezőbbre változtával, gombamódra nőnek, illetve teremnek a vajkereskedők, akik ma bármiféle készítményt, csak elfogyasztható legyen, vaj gyanánt magas árban megvesznek.

De kérdem, a legelső kedvezőtlen fuvallatnál hova lesznek ezen vagyontalan, a szoliditás elemi követelményeinek legkevésbé megfelelő vevők? Ki fog a vállalt kötelezettségükért helytállani, ki fogja a kedvezőtlen időben kényszerhelyzetbe került szövetkezeteket a végpusztulástól megmenteni? Hiszen a vaj a termelők által nem raktározható, el nem tartható, ki fogja azt kedvezőtlen konjunkturák mellett még csak a megadható árban is átvenni?

Eltekintve attól, hogy szövetkezeteink, ahány annyiféle vaját állítván elő, exportképes árut nem képes termelni; a nagyobb szövetkezetek jobb, a kisebb szövetkezetek gyengébb minőségeket termelnek s nagyobb szövetkezetek aránylag kevesebb rezszel jobb minőségeket állítva elő, az értékesítés terén is jobb eredményeket fognak elérni.

Ha már most az értékesítést tekintjük, ott is sok kifogásolni valót találunk. A vaj egy vagy legfeljebb két kézen át kellene hogy a fogyasztó asztalára kerüljön. Mit látunk ezzel szemben? Azt, hogy a falusi szatócs megveszi a szövetkezettől a vaját, eladja egy nagyobb — már vajkereskedőnek nevezhető — kereskedőnek azt, aki a vaját legalább még egyszer tovább adja s csak akkor, innen kerül az a detailistához, akitől a fogyasztó azt megveheti.

A vaj tehát a negyedik-ötödik kézből kerül a fogyasztóhoz. Mi már most ennek a következménye? A vajra, amíg az a termelőtől a kereskedőhöz jut, van 10 fillér költség. Ha csak egyszer lesz az a termelőhelyről elszállítva s egyszer onnan a fogyasztóhoz, illetve a detailistához transzferralva, akkor is már 20 fillér költség terheli. Hozzászámítva ehhez a kereskedők legalább 10—10 fillérnyi nyereségét, legkevesebb 60 fillérrel drágábban kell azt a fogyasztónak megfizetni, mint amennyit a termelő eladta.

Hosszasabban lehetne fejtegetni a tejgazdaság, illetve annak legtekintélyesebb tagját képező tejszövetkezetek bajait, azonban egyrészt nem akarom ezen hiányokat továbbra is feltárni, másrészt azok az illetékes faktorok előtt ugyanis ismeretek.

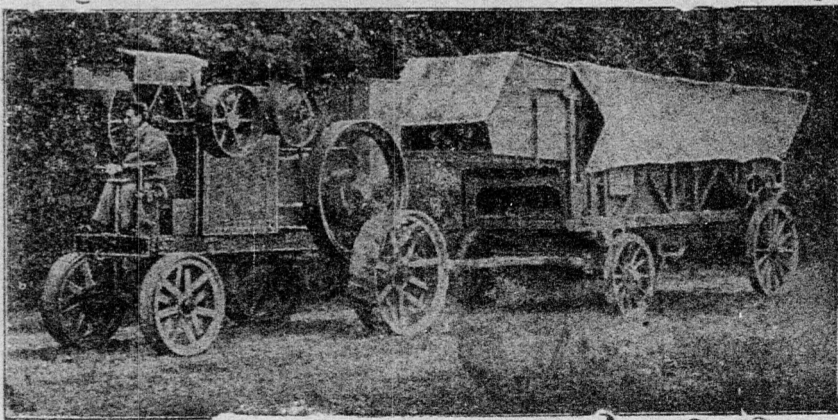
Rámutatván ezekben tejszövetkezeteink legégetőbb bajaira, rámutatván azon veszedelmekre, melyek a tejszövetkezeteket fenyegetik, rámutatván arra, hogy mi az oka a fejlődés stagnálásának, az alábbiakban rá óhajtok mutatni azon módra, amelylyel ezen bajok kiküszöbölhetők s a vajtermelés fokozatosan emelhető lesz.

Visszatérve a szervezés kiinduló pontjára, szerény nézetem szerint a tejszövetkezeteket ismét akként kell szervezni, illetve a meglevőket át-szervezni, hogy azok a tejet csak kezeljék, de fel ne dolgozzák, hanem szállítsák be azt a vajtermelő központokba, amelyek azt feldolgozzák.

Hogy a fentiek felsorolása után mégis a vajtermelő központokat ajánlom mint egyedüli panaceát a mostani bajok s a tejszövetkezeteket fenyegető veszedelmek orvoslásául, indokolom azzal, hogy egy helyesen szervezett vajtermelő központokból álló hálózat teljes mérvben meg fog felelni a hozzáfűzött kívánalomnak; meg fog felelni pedig az esetben, ha az nem magánvállalkozás kezében, hanem mint a szövetkezetek közös tulajdona kezeltetik s így az ott elért jövedelem nem a vállalkozók nyereszkedési vágyának kielégítésére, hanem a termelt anyag megfizetésére fog fordíttatni.

A vajtermelő központok egyöntetű minőségű árut állítanak elő, amely áru minden időszakban exportképes és raktározható s így értékesebb, úgy hogy a szövetkezetek által elérhető árak és a központi vaj ára között legalább 30 fillér különbséget lehet a szövetkezetek javára számítani.

Tekintve azt, hogy a központok ismert minőségeket állítva elő, nem lesznek kénytelenek termelvényeikkel házalni, az értékesítés is jobb

„Oberurseli magánjáró motor”

Magyarországban mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált

MAGÁNJÁRÓ-MOTOR

tökéletes gyártója

OBERURSELI MOTORGYÁR R.-T.

BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Magyarország részére:
ANTAL
sz. ábra tünteti
y 600 drb anya-
A tenyészet már
akszerű tenyész-
esítve, az erős
és kitűnő hizó-
mintegy 150 drb
dnak el tenyész-
son. A tenyészet
M. T.

lesz, illetve az értékesítés körül felmerült rezi lényegesen és tetemesen csökkeni fog.

Hogy a létesítendő vajtermelő központok a hozzáfűzött kívánalomnak megfelelően, szükséges lenne az egész országot egy központi hálózattal ellátni s azt egy egységes központi igazgatás alá vonni. Számításom szerint mintegy 40 központ volna szükséges az ország tejtermékének feldolgozásához, amelyek mindegyike napi 20,000—40,000 liter tejet feldolgozva, egyelőre ellátni képes lenne a feldolgozást.

A központok fokozatosan, de azért gyors ütemben felállíthatók s azon helyeken, ahol szövetkezeteink tömegesebb számban vannak, szervezhetők lennének s így biztosítva magunknak egyöntetű, jóminőségű, exportképes áru előállítását, az értékesítés megkönnyítését, a tejjgazdaság, illetve tej- és vajtermelés terén elérnénk azt az óhajtott sikert, amely állatállományunk jobb kihasználását s nagyobb mennyiségű áru exportálásával a nemzeti vagyonosodást is szükségszerűleg előidézné.

A létesítendő vajtermelő központok hivatást teljesíthetnének a nagyobb városok tejjel való ellátása körül is. Mint melléküzem nagyon könnyen megoldható volna ezen kérdés is s biztosítható lenne a városi közönség, hogy jó-

Számításommal az illetékes faktoroknak a legnagyobb készséggel állok rendelkezésére, viszont halálal venném, ha a szakkörök tervezetemhez hozzászólni szivesek lennének.

Zalaegerszeg.

Sárközy Viktor.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Sporzon Pál.

A motoreke Amerikában.

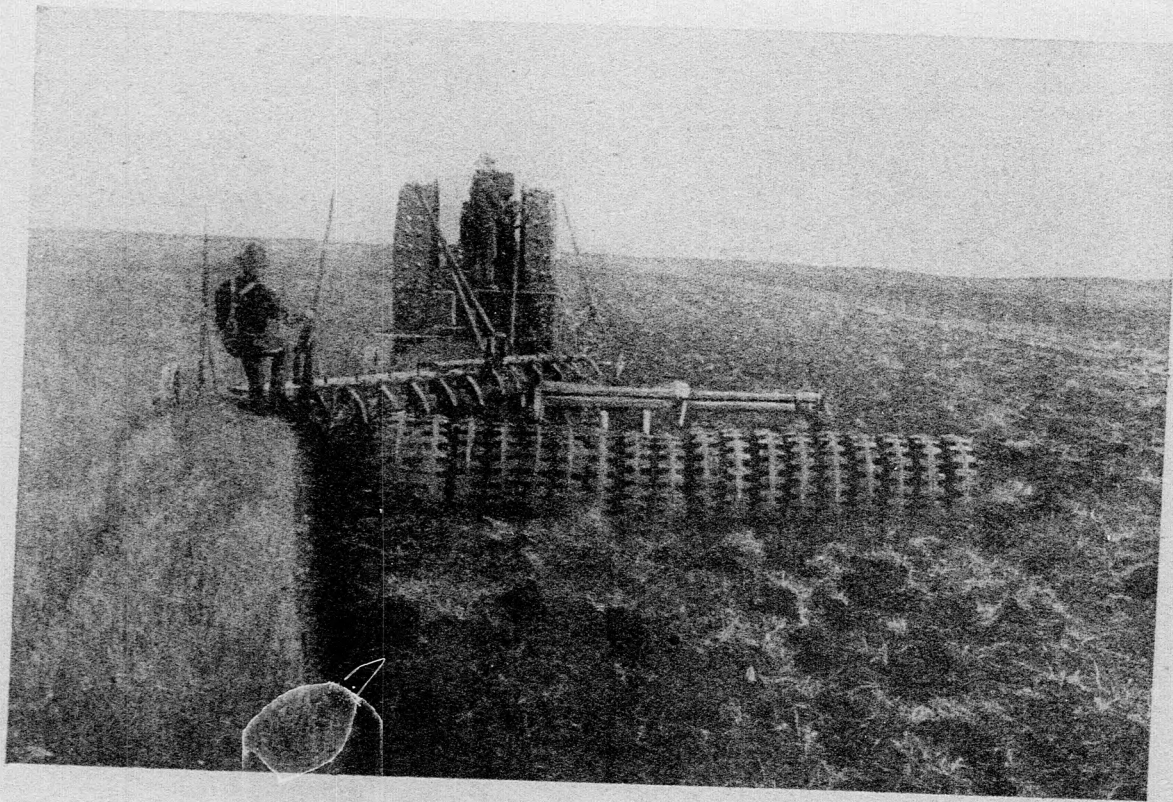
Több oldalról jött megkeresés és felkérések után szívesen térek vissza erre a tárgyra. A magyar gazdatársadalom, úgy látszik, előbb-utóbb be fogja látni, hogy a sikeres mezőgazdálkodásnak egyedüli kulcsa az *olcsó termelésben* van! Fenti cím alatt egy gyakorlati technikusnak és gazdának hosszas kísérletezések alapján megszerkesztett motorját mutattam be, amely nemcsak szántáshoz, hanem alkalmas minden egyéb gazdasági munkára, ahol eddig ló és gőz volt az erőforrás. Ez a gép rekordot csinált az amerikai farmgazdálkodásban nemcsak mert a legnagyobb napi munkateljesítményt érték el vele, de mert az eddigi termelési költségeket jelentősen csökkentette.

metlen, kapkodó állattal egy ilyen komplikált gépet helyes működésben megtartani. Az aratásnak vége volt s megvártam az őszi szántást. A cséplés egy-kettőre végbement s a gabona a kis viczinális vasutak elevátorjaiba került rövidesen.

A tarló egy kicsit másként festett, mint odahaza. Az egész vidék szélében-hosszában fel volt pörköltve. A szalmakupacok helyét egy-egy rakás hamu jelezte, szinte furcsa volt egy-egy sárga folton fennakadni a bámuló szemnek a feketére vedlett buzatáblákon. A futó szél szárnyára kapta a finom pernyét s befutotta vele a határt. Tekintve azt, hogy az aratógép meglehetősen magas tarlót hagy vissza, felpörkölés után jelentékeny hamuanyag fedte a földeket, melyet az eke szántáskor befordít a barázdába. Féltrágyázás — tartja az amerikai farmer. Talán van is benne igazsága.

Az őszi szántásból is kivettem bőven a magamét. Így jutottam aztán abba a szerencsés helyzetbe, hogy saját tapasztalataim alapján beszerzett adatokat küldhettem a „Köztelek” részére. Sejtettem előre, hogy adataim feltűnést fognak kelteni. Ugyan ki ne ütköznék meg azon, hogy van mód és eszköz, melynek segítségével 25—30 centre lehet redukálni egy acre felszántási költségeit. Annyi, mintha Fulton idejében valaki azzal állt volna elő, hogy az Atlanti-óceánt öt nap alatt átszeli! Azóta nagyot fordult a világ kereke s ahogyan nagyon jól tudjuk, ez a hajózási rekord is ma már factum est! A 30 centes földmunkán is legfeljebb mi akadunk fel, akik holdanként 6 koronát fizetünk bérszántásért — s házilag sem tudjuk talán 5 koronán alul megcsinálni. Az amerikai farmer jó pár évtizeddel előzte meg gondolkozásban a magyar gazdát. Mert nemcsak hogy a legolcsóbban termel, hanem nap-nap után rajta van, hogy azt még olcsóbbá tegye. Ez a gondolat szorítja ki évről-évre az emberi kezet a mezőgazdálkodásból s iktat be újabb és újabb gépeket.

Az elmondottakat felesleges volna megismételtem. Ezuttal utalok csak azokra az eredményekre, melyeket a jelzett motorek gyárosa nagy készséggel rendelkezésemre bocsátott. Korántse higgye valaki, hogy ezek csak afféle reklámszámok, melyeket a gyáros a saját íze szerint állított össze! Minden adat a gyakorlati életben megállja a helyét, mert az élet, a tapasztalat iskolájából kerültek elő. Ahogy jeleztem is már, magának a motornak szerkesztője, ma a gyárnak egy igazgatója, gazdag földbirtokos egyuttal South-Dakotában. Motorjai nemcsak itt ismertek az Unióban, hanem lent Dél-Amerikában, fent északon Kanadában, Ausztráliában és az Indiákban. Bár sok szélhámos diszkvalifikálta bizonyos fokig minden Amerikából jövő hírforrást s Cook dr.-on kívül még igen sokan vannak, akik kontrolra szorulnak, annyit azonban nyugodt lélekkel mondhatok, hogy egy ipari üzem rövidesen becsukhatja gyárkapuit, ha nem képes gyakorlati eredményekről beszámolni. Még Amerikában is. S ha tudjuk ezenkívül még azt is, hogy talán az amerikai farmernek van meg a legnagyobb érzéke az ipari termékek iránt, úgy a legujabb

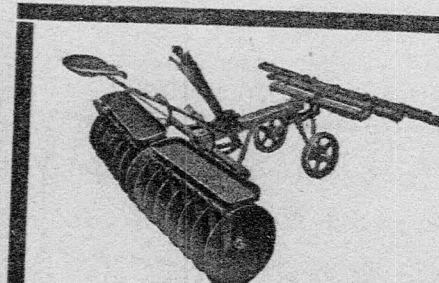

136. ábra. A „Gas Traction Co.” motorekéje egy „Kansas” állambeli farmon. 40 cent per acre.

minőségű, hamisítatlan áruhoz jut megfelelő pénzért.

A szervezés körüli teendők természetesen óriási munkát vennének igénybe s elsősorban nagy anyagi áldozatot, illetve tőkebefektetést igényelnének, azonban biztosítható lenne a termelők részére az, hogy a normális 3-6% zsirfoku tej a központok útján minimális 12 fillérrel értékesíthető lesz.

1908 nyarán és őszén a Dakotákban jártam, főleg hogy az aratógépek működését gyakorlatilag láthassam és tanulmányozhassam. A két Dakota a legnagyobb gabonatermelő állam az Unióban. Jóformán annyit termel, mint a többi együttvéve. Tudásszomjamat gazdagon kielégítettem. Egy hónapig ültem aratógépen, a legnagyobb kánikulai hőségben. Aki nem próbálta, annak kevés ideája lehet, mi az: négy-öt türel-

Tárcsás boronáink

tökéletességét legjobban bizonyítja ama körülmény, hogy az ideai tenyészállatvásárral egybekötött gépkiallításán a tárcsásboronákat vásárló gazdaközönségnek kb. 90%-a cégünknel szerezte be szükségletét, mert meggyőződött arról, hogy tárcsásboronáink úgy anyag, mint szerkezet, de különösen tartós kivitel tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak.

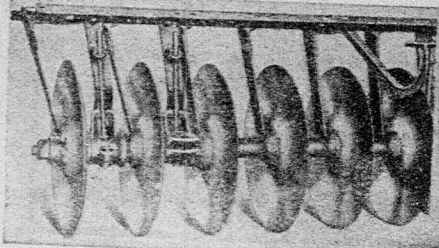
Hazánkban már több ezer darab van használatban. Szükségletét minden gazda saját érdekében idejében biztosítsa, mert az importálás Amerikából hosszú időt igényel!

Ujdonság: Tárcsás boronák hullámos lemezekkel, kettős iker tárcsás boronák csipkés éllel.

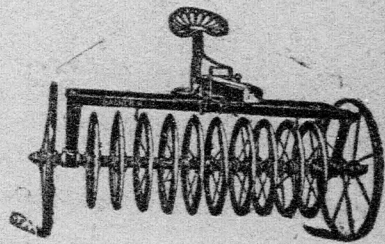
BACHER-MELICHÁR czég.

Magyarországi vezérképviselő

Szűcs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

**Campbell általajtomó-
ritók acélgöyürökkel!**

motoros földmunkákról szóló dolgokat nem fogjuk a mesék országába illeszteni.

Normális viszonyokat feltételezve, értsünk ez alatt jól munkálható, sík felületet, 10 órai munkaidőt véve fel, a motor napi munkateljesítménye 25 acre. Ez átlagos. Vannak adatok bőven a Dakotáknak különböző helyeiről, amelyek 35—40 acreről számolnak be, mint egy-napi munkateljesítményről. Sőt akadt egy farmer, aki éjjel is üzemben tartotta a gépet; nappal a fia 28 aceret, éjjel ő maga 24 aceret szántott fel a motorral. Ugyan ki gondolt volna arra egy pár évvel ezelőtt is, hogy a szorgos gazda munkája megtörheti a nyugalom csendjét. Micsoda felszabadulás ez adott kényszerítő helyzetek alól. Az állat, a gazdasági munkaerőnek egyik fő-főforrása, nyugalmat követelt, a gép nem igényel pihenést, csak kenést, gazolmet meg hűtést.

Felvéve továbbá acerenként 1—1 $\frac{1}{4}$ gallon benzinfogyasztást, a munkaköltség most már imigyen adódik ki:

34 $\frac{1}{4}$ gallon benzin kb. = 16 cent	\$ 5.00
Gépész napidija és ellátása	\$ 4.00
Motor fenntartása, tökekamat	\$ 2.00
Összesen:	\$ 11.00

Ez 25 acre megmunkálási költsége, vagyis egy acrerá esik 44 cent!

Ebben a kalkulációban gépfenntartás és tökekamat cím alatt 200 dollár lett felvéve 100 munkanapra. Ez kissé meglehetősen magas. A

hanem gyakorlatilag megfejtett s keresztülvitt valóság.

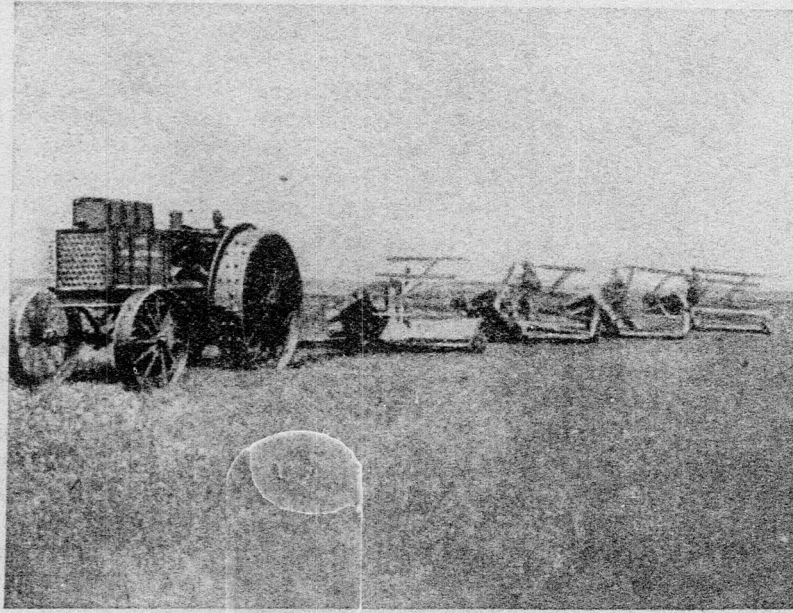
Az Unió területén vannak egyéb motorgyárak is, amelyek tisztán mezőgazdasági munkafeladatokkal foglalkoznak, de erre egyik sem képes. Miért? A minneapoliszi cégnek van egy szabaddalma, mely e motorekéknak kizárólagos tulajdona. Ez az önműködő vezetés. Ez a leleményes gondolat éppen egy embert dobott ki az üzemből. Az emberi munkaerő pedig drága faktor. Ez az önműködő vezető tette lehetővé azt, hogy egyetlenegy ember képes a motort meg az ekéket kezelni. Meg kell nézni egy barázdát, hogy fogalmat alkothassunk ennek a gépies vezetésnek mértani szabályosságáról.

Összehasonlításképpen közlöm egy másik cégnek üzemköltségi adatait. Ennek a cégnek La Porte, Indianában van hatalmas gyártelepe. Bár a jóval olcsóbb keroseneval dolgozik, mégis, amint látni fogjuk, jóval hátramarad hatások tekintetében a minneapoliszi Gas Traction gyártmányai mellett. Elsősorban is — ugyanazokat a normális talajviszonyokat feltételezve — a gyár nem képes szavatolni a 25 acre átlagos napi munkateljesítmény mellett. Az ő kalkulációjukban csak 20 acre van felvéve,

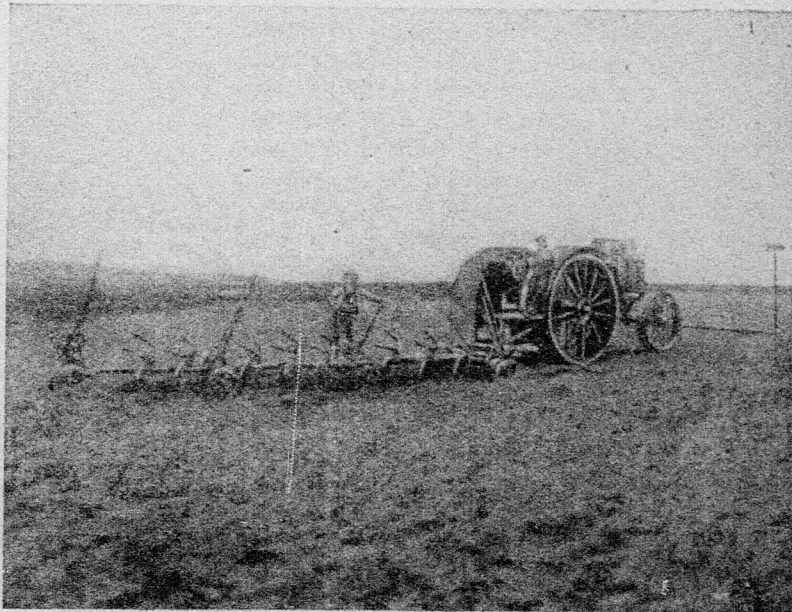
60 gallon kerosene kb. = 6 $\frac{2}{3}$	\$ 4.00
Gépész napidija és ellátása	\$ 3.50
Segéd	\$ 1.50
Gép fenntartása, tökekamat, olaj	\$ 1.20
	\$ 13.20

legelső helyen vannak. No de ezek a dolgok csak a géptechnikust érdeklik. A gazdák elégedjenek meg azzal, ha a szakértők azt mondják, hogy ime, a sok között egy gép, amely legjobban megállja helyét a gyakorlati életben.

Nincs mit csodálkoznunk azon, hogy ma még a magyar gépipar csak éppen a legszükségesebbekkel tudja ellátni a gazdatársadalmat és az újabb dolgokat egyszerűen importálja. Nézz meg akárki a „Köztelek” hirdetéseit, nincsen igazam? Fowler, Mc Cormick, Mac Laren, Case, Deering, Massey és Harris csak nem magyar nevek! S miért nincs okunk ezen csodálkozni? Mindenki tudja! Nálunk még csak legfeljebb néhány nagyüzem az, mely dolgozik, azaz jobban mondva kísérletezik gépekkel. A kisüzemek azonban vannak, mint ötszáz évnek ennekelőtte, amikor Amerikának mai modern agrikulturája még gondolatban se volt meg. S ma óriási a különbség a két nemzet vagyoni állapota között. Az amerikai farmer a legjobban szituált földművelő egyike a földkerekségen! Modernül él, modernül gazdálkodik s foglalkozást ad az ipari telepeknek. Itt is voltak más idők! Mc Cormickot agyon akarták verni a munkások, amikor legelőször kiment géppel a földekre! Hiszen nem kevesebbel fenyegette meg őket, mint azzal, hogy kivesszi kezükből a kaszát meg a sarlót, a megélhetés és a munka eszközeit. Hol van az a millió és millió munkás, amit az aratógép kidobott az agri-

137. ábra. A „Gas Traction Co.” motorgépe aratógéppel kapcsolatban, munkaképessége 12—13 acre óránként.

138. ábra. A „Gas Traction Co.” motorekéje egy „North-Dakota”-i farmon, 75% olcsóbb, mint a gözeke.

motor olyan tökéletesen és olyan nagy figyelemmel lesz megcsinálva, hogy zavarok alig fordulnak elő egy-egy üzemi év munkája közben. A gyár a legnagyobb eshetőségek figyelembevételével állapította meg ezt az összeget. Ami megint csak becsületos lelkiismeretességre mutat. Ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy a motor nagyobb napi munkateljesítménnyel is dolgozik, a 30 centes üzemköltség nem lesz probléma,

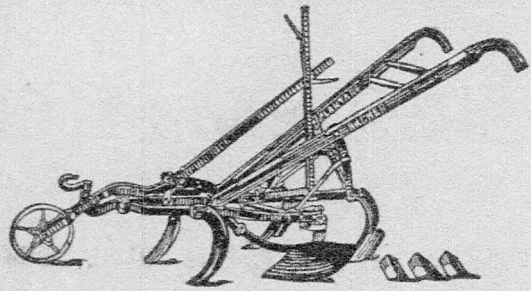
Vagyis egy acrerá esik 66 cent. Gépfenntartás, tökekamat, olaj megnevezés alatt egy befoglalt tétel elég magas, ami főleg onnét adódik ki, hogy a gép drága. A Rumely-féle motorok ára 2800 dollár körül van, míg a Gas Traction Co. motorjai 2000—2500 dollár között ingadoznak.

A már említett automatikus vezetőn kívül számos más szerkezetbeli kiválóság az, amiért a Gas Traction gyártmányai ma Amerikában a

kulturából? Nem haltak éhen, forradalmat se csináltak, elszívta őket más foglalkozási tér.

De hát hova lenne annak a hazai kis falunak a népe, amelynek határában megjelenne a motoreke, az aczélszák pengését felváltaná az aratógépek monoton zakatolása, amikor nekünk nincsenek gyáraink, nincsenek bányáink, nincsenek ipartelepeink. Magyar gyáripár, hol késel az éji homályban? Várunk mint egy Messiást

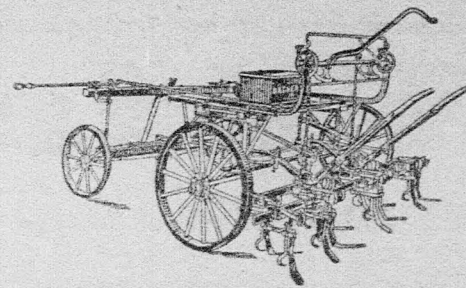
Kukoricza, burgonya, cukor- és takarmányrépa, szőlő és egyéb kapásnövények megművelésére a legczélszerűbb kapáló és töltőgető fogatos eszközök

a legkitűnőbb anyagból, a legmodernebb szerkezettel, olcsó áron

Bächer-Melichár főraktárában.

Vezérképviselő: Szücs Zsigmond
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Különlegességek:
Plantage-jegyű egytetemes,
Laass-rendszerű többsoros
kapálógépek.

nap-nap mellett, tervezetünk szépnek, nagyoknak, szubvencionálunk, áldozunk, iskolákat építünk, generációt nevelünk a számokra, csak hogy megszűléssel végrevalahára. Ne fessük örökösen a jövőt, tekintsünk szét egy kicsit a nagyvilágban s akkor rá fogunk jönni arra az igazságra, rá fogunk jönni a dolgok nyitjára, hogy *gyárpar csak ott virágzik, ahol a nép művelt*. Muzeumba, lomtárba mindennel, ami a mult időké, előre a tudományos haladás eszközeivel! Ezt kell vérebe hajtani a magyar népnek. Egy új szellemet, mely hadat üzen ugyan sok tiszteletreméltó történelmi emlékeknek, a nádfődeles kunyhónak, a lóczának, meg a tulipános lánának, de amely szellem létrehoz egy magyar társadalmat, amely fogyasztója tud lenni a gyárpari termékeknek. Előbb egy modernül élő, modernül gazdálkodó magyar nép, mely képes arra, hogy éjjeleit megrabolja, csak hogy analfabéta ne maradjon, aztán jöhet csak a magyar gyárpar! Az apostoli munka az intelligens magyar gazdatársadalom kezében nyugszik.

Kirschner.

Leközlünk e ezikkel teljes egészében, mert nagyon érdekes és sok megszívlelendő — ha nem is szorosan a szakhoz tartozó — megfigyelést hoz, amelyeket mindegyikünk, aki valaha Amerikából nézte viszonyainkat, érez, érzett és hirdetett.

Ugyanakkor azonban nem lehet szó nélkül hagyni a 40—60 czentés acenkénti beművelési költséget, mert esetleg megtéveszthetik a számok a magyar gazdákat. Egy acre pontosan 4046 m² (1151 □-öl), egy czent körülberül 5 fillér, tehát egy acre föld 2—3:30 koronáért mivelhető be, illetve *szántható fel*. Azt azonban ezikkirő nem mondja, hogy *milyen mélyen?* Hát én megmondom. A szántásmélység változik 4—6 angol hüvelyk között (10—15 cm) és a gép száraz, kemény tarlón jár, hol nem sülljed.

Ha ugyanezen gép a mi viszonyaink közt ugyanilyen mélyen dolgozik, szintén nem fog sokkal többbe kerülni a munka. De ez csak *tarlótörés és nem szántás!*

Az amerikai gazdának, kinek se embere, se igája nincs sohasem elegendő, ez a szántás kényszerűségeből elég, ilyenbe, ebbe vet s kap a mi fogalmaink szerint 5—7 a búzát holdanként, ami viszont az ő fogalmai szerint teljesen elegendő. De menjen csak rá ezzel a géppel az ily mélyen felszántott tarlóra ősszel, akkor nem 40, hanem 400 czent lesz a bekerülési költség éppen úgy, mint nálunk.

Aztán arról sem tessék megfeledezni, hogy az a dakotai gazda tavaszi búzát természetesen őszt, úgy mint mi. Az tehát megreszkizot hatja — kinjában — az egyszántásba való vetést. A tél az előző egyszántásból elég porhanyós magházat csinál, az tavasszal jól beveszi a magot. Aki nálunk tavaszi búzát természetesen jól jár az amerikai géppel, aki az őszt természetesen, az keservesen fog csalódní vele. Szép dolog ez, de nem nekünk való.

Rovatvezető.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

Bőventőjő tyukok tenyésztése.

Bizonyos, hogy a földmiveltésügyi minisztériumnak éveken át folytatott azon eljárása, hogy igen nagyszámu himnemű fajbaromfiakat ad ki évente eserebe a népies tenyésztés feljavítása céljából, észrevehetően átalakító hatással volt hazai népies baromfitenyésztésünkre *alakilag*, azaz amint nevezni szeretik, uniformirozva lett hazai tyuk-, lud-, kacsa- és pulykaállományunk. Ez jó és örvendetes tény, de pénzügyileg talán nem sokat hoz a konyhára, mert az is bizonyos, hogy a külföldi nagyobb testű fajta kakasokkal nemesített hazai tyukok és az ily keverékek ivadéka ha barnás, sárga s keményebb héju nagyobb tojást raknak is, de ritkán többet, mint amennyit rakott a régi s jóformán tojástermelésre kitenyésztett hazai tyuk.

Vagyis azt látjuk, hogy jó volt tyukközállományunkat kissé modernizálni s a vékony, hamar törődő, fehérhéju, tehát a messze való szállítást alig kibíró tojás helyett egy tökéletesebb tojást rakó tyukot állítani elő, de ezzel egyúttal feláldoztuk a téli és bőventőjő hazai tyukfajtánkat.

Hogy ez így lesz, azt tudtuk jól előre, amidőn e munkába belekezdettünk, de azt is tudtuk, hogy nincs más mód elérni azt, ami lelki szemünk előtt lebegett, vagyis azt, hogy ily és I. rendű tojást bőven tojő tyukunk legyen valaha.

Az első lépés úgy nagyjából már meglehetne, mert az ország bármely részében az orpingtonvér bőven látható s ha még 8—10 évig következetesen folytatjuk e tenyészéjszást, akkor a tyukállomány teljesen uniformirozva lesz.

A második lépést azonban máris meg kell próbálni és ez az, hogy a már jól átnemesített ilyen tyukállományból ki kell tenyészteni a *bőventőjő* tyukot is.

Ennek egyszerű a módja, de sok utánjárással s figyelemmel jár s éppen ezért megy nehezen, mert a mi közönségünk nincs az ilyesmire hozzászokva.

A bőven és télen is tojő tyukokat ilyenkor kell kiválogatni s lábukon meggyűrűzni. (Ilyen lábjelzőgyűrűk kaphatók Geitner és Rauschnál Budapest, Andrassy-ut 8.) A meggyűrűzött tyukok tojásaiból kell kizárólag keltetni saját tenyészésünk céljaira, míg a többi tojásból lehet keltetni a piacra szánt baromfit.

Már most a bőventőjő tyukok idei ivadékaiból a legerősebbeket kiválasztjuk ősszel tenyésztyukoknak s ugyancsak ezekből választunk kakasokat is. A régi tyukokból a meg nem gyűrűzötteket kiselejtezzük, valamint a kakasokat is, ha csak nem olyanok, amelyekről biztosan tudjuk, hogy jól- és bőventőjő tyukoktól származnak. Ez esetben csak a már kivénült kakasokat pótoljuk újakkal.

Ilyen egyvérből való tenyészést 2—3 évig baj nélkül üzhettünk és ezzel a bő tojási képességet tyukállományunkban nemesak állandósíthatjuk, de azt tovább is fokozhatjuk azáltal, ha azután csakis olyan idegenvérű kakasokkal

frissítjük fel tenyészettünket, amely kakasok szintén bőventőjő törzsből származnak.

Igy aztán amellett, hogy tyukjaink külső szín és testnagyságának megőrzésére figyeltünk, kapunk oly tyukokat is, amelyek sok, nagy és sárgás-barnás, keményhéju tojást raknak.

Az ilyen tyuk aztán a tyuk, mert ez fizet, míg a 60—80 tojást adó tyukra a tenyésztő ráfizet.

A választás tehát könnyű, de a kivitel nehéz. Ezt azért mondom, mert már évek óta hangzatom ezen utmutatást s járok-kelek szerte ez országban, mindenütt érdeklődöm a dolog fogadtatásáért s azt mondhatom, hogy csak néha-néha talállok olyan tyukasztatót, ahol ezt követik.

Bizom azonban mégis, hogy a dolog fog menni s az állam is fogja valaha még jutalmazni, díjazni az oly tyukasztatókat, amelyek nemesak külső, de belső jótulajdonságokkal és hasznosító képességekkel fognak versenyezni.

Hreblay Emil.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Linhart György.

A cukorrépa gyökérfekélye.

A répanak egyik legveszélyesebb betegsége a gyökérfekély (Wurzelbrand), amelyben a fiatal répanövény a csirázás idejétől az egyeselésig szokott megbetegedni s gyakran bele is pusztul. A betegség többnyire a gyökert, sokszor azonban a szárat is megtámadja s a beteg részek ilyenkor barnaszínűvé, esetleg egészen feketévé válnak s nemritkán ezernyszerűleg megvékonyodnak. A betegség foka és az uralkodó tenyészviszonyok szerint a megtámadott növények vagy idő előtt elpusztulnak, vagy pedig kiveverik a bajt. Gyakran oly erős mértékben jelentkezik a gyökérfekély, hogy az egész répatábla kiszántása és újból vetése válik szükségessé, amikor is nem ritka eset, hogy a második vetés, ha a tenyészviszonyok a fiatal növények gyors és erőteljes növekedésére kedvezők, az első vetésnél sokkalta egészségesebb avagy teljesen egészséges lesz.

A répa gyökérfekélyének okára nézve a vélemények még mindig nagyon meg vannak oszolva, ami részben tudatoson célzatos állásfoglalásokra, részben tökéletlen megfigyelésekre vezethető vissza. Tény, hogy a talaj fizikai és vegyi állapota, továbbá az időjárás és a megmunkálás módja, vagyis röviden mondva: a tenyészviszonyok nagy szerepet játszanak a betegség keletkezésénél, amde ezek nem képezik a betegség okát, mert a bajt főleg mikroorganizmusok okozzák, amelyek úgy a talajban, mint a vetőmagban, illetve vetőmagon jelen lehetnek. Ezek a mikroorganizmusok, amelyek közül a Phoma Betae Frank, Pythium de Baryanum Hesse fonalgomba és bakteriumok jönnek leginkább számításba, nem kizárólagos paraziták, mert ezek saprophyta módra, vagyis eihalt növényrészekben is képesek élni s a répanövénykét főleg csak akkor támadják meg, ha az kedvezőtlen tenyészviszonyok folytán többé-kevésbé akadályozva van gyors és erőteljes növekedésében.

Wálasztás előtt

jól fontolja meg, utánzott amerikai rendszerű gőzekét vesz-e, vagy pedig

eredeti amerikai **CASE** gőzekét mely a legelterjedtebb gőzeke a világon.

Vezérképviselő: HAHN ARTHUR, BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/K.

1, amely kakasok szintén

száznak.
gy tyukjaink külső szín
örzésére figyeltünk, ka
melyek sok, nagy és
ju tojást raknak.

tyuk, mert ez fizet, míg
kra a tenyésztő ráfizet.
nyü, de a kivitel nehéz.
már évek óta hangoz
járom-kelek szerete ez
ekelődöm a dolog fog
mondhatom, hogy csak
tyukaszatot, ahol ezt

hogy a dolog fog menni
alaha még jutalmazni,
okat, amelyek nemcsak
onságokkal és haszon
ak versenyezni.

Hreblay Emil.

NÖVÉNYTAN.

Linhart György.

Gyökérfekélye.

szélyesebb betegsége a
nd), amelyben a fiatal
idejétől az egyesülésig
gyakran bele is pusztul.
gyökeret, sokszor azon
adja s a beteg részek
setleg egészen feketévé
ernyszerűleg megvéko
ka és az uralkodó te
megtámadott növény
ztulnak, vagy pedig ki
oly erős mértékben
y, hogy az egész répa
vetése válik szüksé
ra eset, hogy a második
nyok a fiatal növények
kedésére kedvezők, az
részségebb avagy tel

ek okára nézve a véle
on meg vannak osztva,
célzatos állásfoglalá
megfigyelésekre vezet
a talaj fizikai és vegyi
írás és a megmunkálás
dva: a tenyészviszonyok
a betegség keletkezé
épezik a betegség okát,
organizmusok okozzák,
mint a vetőmagban,
éhetnek. Ezek a mikro
közül a Phoma Betae
num Hesse fonálgomba
leginkább számításba
ák, mert ezek sapro
alt növényrészeken is
énykét főleg csak akkor
dvezőtlen tenyészviszo
sbbé akadályozva van
edésében.

A mezőgazdasági gyakorlatban következőket kell figyelemre méltatni a gyökérfekély leküzdése érdekében:

1. Vetésre csak egészséges, jól fejlett, nagy csirázási erélyű biró répamagot kell használni. Az ilyen mag, ha a tenyészviszonyok kedvezők, gyorsan kikél, a növények erőteljesen és gyorsan fejlődnek, miáltal káros támadásokkal szemben nagyobb ellenállásra képesek.

2. Gondoskodni kell a talajnak jó megmunkálásáról és a célznak megfelelő jó trágyázásáról. Ugyancsak jól és idejében végzendők a répa összes munkái is. Kiváló gond fordítandó főleg a répaföldnek vetés alá való jó elkészítésére, hogy a mag egyenletesen eloszolva és kellő mélységre kerüljön a talajba, ott a talajrészesekkel szoros összeköttetésbe jusson, vagyis ne fekdjék üresen, aminek főleg szárazságra hajló talajokon van nagy jelentősége, mert a mag és a fiatal növény ez esetben nem képes a talajból a szükséges nedvességet felvenni, amiáltal gátolva lesz a gyors növekedésben.

3. A répa gyakori kapálása, főleg kötött talajon szintén a legmelegebben ajánlható.

4. Az alkalmazandó műtrágyákra és azok mennyiségére nem lehet általános érvényű receptet adni. Minden gazdának magának kell trágyázási kísérletekkel kipróbálnia, mire van szüksége a földjének. Általában foszfor, káli és nitrogéntrágya ajánlható, sok esetben indokolt lesz a meszezés is.

Végül még a répamag hámozására és csávázására vonatkozólag álljanak itt röviden a következők:

A magnak helyes hámozása által eltávolítjuk a répamagoly laza részein és részeiben esetleg jelenlevő mikroorganizmusokat, másrészt sima felületet nyer a répamagoly s ezáltal a talajrészesekkel jobban hozzáfutnak, vele szorosabb érintkezésbe jutnak, ennek folytán a talajnedvességet könnyebben felveszi, ami ismét a korábbi csirázást és gyorsabb fejlődést eredményezi. Főleg szárazabb talajban jutnak ez előnyök kifejezésre, 2-8 nappal korábbi kelést eredményezve a hámozott magnál, mint a hámozatlannál. A mag csávázását sem lehet céltalannak mondani főleg akkor, ha a mag nem teljesen egészséges. E célra különböző csávázószerek alkalmasak, így pl. 20 órán át való áztatása a répamagnak 2%-os rézgáliczoldatban, mely után tisztá vízben kell a magot jól kimosni s megszáritani. A rézgáliczoldat helyett 2%-os bordóli lé is használható, ez esetben a magnak kimosása a csávázás után mellőzhető. Ha formaldehiddel akarunk csávázni, akkor 0.6%-os formaldehyd-oldatot készítünk s ebben 2 órán át áztatjuk a répamagot.

Linhart György.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Tudnivalók.

A tavaszkor gyakori növényi betegségek megállapítása és az ellenük való védekezésre vonatkozó utbaigazítás végett:

1. a rovarok és rovarkártól pusztuló növények a m. kir. rovartani állomáshoz (Budapest, II., Intézet-utca 1.);

2. a beteg gyümölcs- és szőlőrészek a m. kir. szőlészeti központi kísérleti állomás és ampelológiai intézethez (Budapest, II., Debrői-ut 13/15. sz.);

3. egyéb beteg növények a m. kir. növényélet és kórtani állomáshoz (Magyaróvár) küldendők.

A beteg szántóföldi növényekből több teljes példány gyökereitől és azon némi földdel gondosan becsomagolva küldendő.

A fent elősorolt intézetek a vizsgálatot díjtalanul teljesítik és a felvilágosítást a legrövidebb idő alatt közvetlenül megküldik a kérdéstevőknek.

A szerkesztőségünkhöz beérkezett hasonló küldeményeket ugyan rögtön továbbítjuk az illetékes intézetekhez, de ez mégis némi késedelmet okoz.

Angol sertések beoltása sertésvész ellen. 292.

kérdés. Gazdaságomban a yorkshirei sertések között a sertésorbáncz majdnem évente fellépett, jelentékenyebb károsodásom azonban eddigéle emiatt nem volt. A múlt évben az állatorvos tanácsára 27 drb malacot április 20-án beoltattam s akkor az állatorvos azt mondotta, hogy 8 nap múlva újra fogja őket ojtani. Tényleg ki is küldöttem ötlet ufolag, de mint értesített, a malacok az első ojtásra tulerösen reagáltak, nem velle tanácsosnak, hogy azokat másodsor is beojsa. A reakálás tényleg tulerős volt annyira, hogy már eddig 4 drb hullott el sertésorbáncz tünetei között s három drb ma is oly állapotban van, hogy valószínűleg ezek is elpusztulnak. Kérem, méltóztassék közölni, nem történhetett-e valami hiba az ojtás körül, nem tulerős volt-e az ojtóanyag vagy az alkalmazott adag?

M. P. dr.

Felelet a 292. sz. kérdésre. Már régebb tapasztalat az, hogy a Pasteur-féle védőojszatokat a sertésorbáncz ellen az angol fajta sertések nem jól türik s hogy ez az ojtás az ilyen fajta malacok között némelykor 5 és több % elhullást is okoz. Ezzel szemben a Leclainche vagy Lorenz módszer szerint való védőojszt immunizáló szérummal és kulturás ojtóanyaggal az angolajta malacokra is veszélytelen s emellett épp ugy véd, mint a Pasteur-féle ojtás. Igaz ugyan, hogy az ojtóanyag tetemesen drágább, minthogy azonban nem okoz elhullást, angol sertések ojtására mégis csak a szérumos-kulturás ojtás ajánlatos.

— y —

Kálisóval behintett terület legeltetése. 293. kérdés. A kezelésem alatt álló uradalom kaszáló és legelőjének egyrésze mult télen, illetőleg f. év kora tavasszal 40% kálisóval magyar holdanként 100 kg.-al behintetett; szabad-e ezen területet már f. évben lóval, szarvasmarhával legeltetni anélkül, hogy ennek ezen állatokra egészségre tekintetben káros hatása legyen. P. J.

Felelet a 293. sz. kérdésre. A kálisók azon szervetlen táplálóanyagok egyikét alkotják, amelyek nélkülözhetetlenek háziállataink részére. A kálisók szükséglete változik az állatok kora szerint, fiatal állatoké nagyobb, mint a kifejldött állatoké. Ha a takarmány kevés kálisót tartalmaz (ilyen pl. a savanyufüf, a gabonamag, a sörtörköly, répaszelet, az ázott széna stb.), indokolt lehet a takarmány adagját kálisókkal megtoldani; e célra káinitot (káliszulfátot)

szokás használni, melyből fiatal állatoknak 50-100, kifejldött állatoknak pedig 20-50 gr.-ot adhatunk 1000 kg. élősulyra. Igen nagy mennyiségben a gyomorba került kálisóknak azonban káros hatása van az állatok egészségére; a kálisók a szivre és a vérerekre, továbbá az ideg- és izomrendszerre mérgező hatással vannak. Az állatok azonban aránylag nagy káliadagot bírnak el minden felismerhető káros következmény nélkül, így pl. Feser fiatal bikával két nap alatt megetetett 500 gr. káinitot anélkül, hogy a mérgezés tünetei kifejlődtek volna, Kelet-Porosország egyik gazdaságában pedig 500 kg. olyan hereszénát takarmányoztak fel növendék- és tejelőállatokkal, melyet tévedésből konyhasó helyett 47 1/2 kg. káinittal sóztak be. Ha az állatoknak a szükséges kálisóknál tartósan többet nyújtunk, akkor ennek káros hatása van az állatok egészségére. A káros hatás az emésztőszervek zavarában és a csontok hiányos fejlődésében nyilvánul és különösen akkor jelentkezik, amikor az állatok egyuttal kevés konyhasót kapnak. Az emésztőszervek zavara és a csontok hiányos fejlődése arra vezethető vissza, hogy a gyomor emésztőmirigyei a sok kálisót és aránylag kevés konyhasót tartalmazó vérből nem tudnak elég sósavat készíteni s ennek folytán az emésztés hiányos lesz, továbbá a takarmányban foglalt alkáliföldsök, amelyek a csontképződéshez szükségesek, nem oldatnak fel kellő mértékben.

Feser és Gmeiner ezen vizsgálatai alapján kétségtelen, hogy kálisóval behintett területnek lovakal és szarvasmarhákkal való legeltetése nem jár veszélylyel az állatok egészségére nézve. Arravaló tekintettel azonban, hogy a kálisókban bővelkedő takarmány etetésekor fokozódott a konyhasósütséglet, célszerű az állatoknak 1000 kg. élősulyra 60 gr. konyhasót adagolni.

Figyelmet érdemel, hogy a háziállatok közül a szárnyasok igen fogékonyak a kálisók iránt s ennek folytán tyukokat nem tanácsos kálisóval frissen behintett legelőterületre engedni, mivel a sórészek felfalása elhullásukat okozhatja.

Wellmann Oszkár dr.

Szavatosság eskóros marháért. 294. kérdés. 12 nappal ezelőtt vettem négy ökröt egy más járásbeli embertől és egy eskóros van köztük, melyre ezelőtt mintegy 4 nappal este rájött ezen baj; állatorvost hozattam, de mire kiértek, az ökör tul volt azon kellemetlen bajon és ő azt állítja, hogy ezt gyógyítani nem lehet, hanem igenis törvényes hiba. Korábbi tulajdonosnak, kitől vettem, már irtam levelet, de ő erre nem is felelt. Kérem, hogy az eskórság törvényes hiba-e és követelhetem-e az ökör vételárának visszatérítését? W. J.

Felelet a 294. sz. kérdésre. Az eskórságnak (epilepsziának) többféle agyvelőbeli kóros folyamat lehet az oka (szarvasmarháknak legtöbbször az agyvelő tuberkulózisa). Az okot többnyire csak a boncolás deríti ki s amennyiben ilyenkor megállapítható, hogy az epilepsziás rohamokat előidéző kóros elváltozás már régebb keletű s nevezetesen már a vétel előtti időben vette kezdetét, akkor az eladó a betegségért mint lényeges és rejtett hibáért szavatossággal tartozik a vevővel szemben. Az epilepszia, illetve

**!! CSODÁT MÍVEL !!
szárított hízósertéstrágya
a szőlőben, kapásoknál és minden gazdasági növénynél.**

A gyártás korlátolt, azért kérjen mielőbb közelebbi ismertetést, árajánlatot, számtalan szakvéleményt:

BUDAPEST-KÖBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Budaöly, Schietrumplé és Táras úgól, Budapest, IX., Gülö-út 21. szám.

Ött
ét vesz-e,
szekét
-UT 52/K.

az agyvelőbeli kóros folyamat fennforgását részletes állatorvosi lelettel kell a bíróság előtt igazolni.

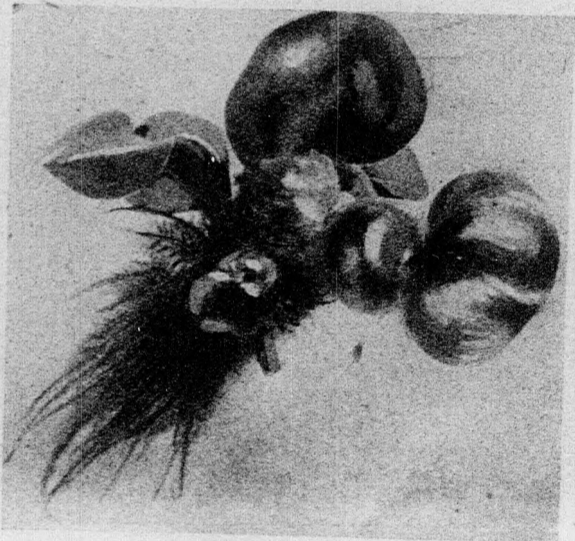
Trópusi növénykülönlegességek.

A természet sok oly remek növényvel díszíti a trópusokat, melyeket a mérsékelt és hideg égöv lakói nagyszámúban nem is ismernek. E helyen csak egypár igazi növénykülönlegességről fogok megemlékezni.

Elsősorban veszem a vizijácintot, „*Jacinto acuatil*” (139. ábra); ezt a növényt csak nem is olyan régen ismerik és máris veszedelmessé tette a hajózást a floridai folyókon. Származási helye Dél-Amerika; először Venezuelából hozták és egy kis tóban mint dísznövényt helyezték el Edgewaterban, a San Juan-folyó közelében. Ez történt 1890-ben. Két évre rá megtisztították a tavat minden növényi vegetációtól és a vizijácintokat a közeli San Juan-folyóba dobták.

Az egész Florida-félsziget lapályos lévén, folyóinak igen kevés az esése és ennek következtében folyásuk igen lassú. Miután a vizijácint léggumókkal rendelkezik, a víz felszínén uszik és gyökereit nem mélyeszi a földbe, a lassú folyású vízben kitűnő tenyésztelre talált. A vizijácint kétféleképpen szaporodván, magról és szárról, épp úgy, mint a földiszamóca, csakhamar egész aceret foglalt el a folyón és bámulatba ejtette gyönyörű égszínké virágával az arra utazó turistákat.

Hat év múlva észrevették, hogy a remek növény mily veszedelmet okozott a hajózásnak a San Juan-folyón. Megtörtént néha, hogy a hajó kerekai úgy megteltek ezzel a növényvel, hogy sem előre, sem hátra nem tudtak mozdulni. A halászok sem tudták hálójukat kivetni, mert a növény teljesen elborította a folyó felszínét. A helyzet válságosra fordult, mert már nemcsak Florida, hanem Louisiana folyói is infestáló

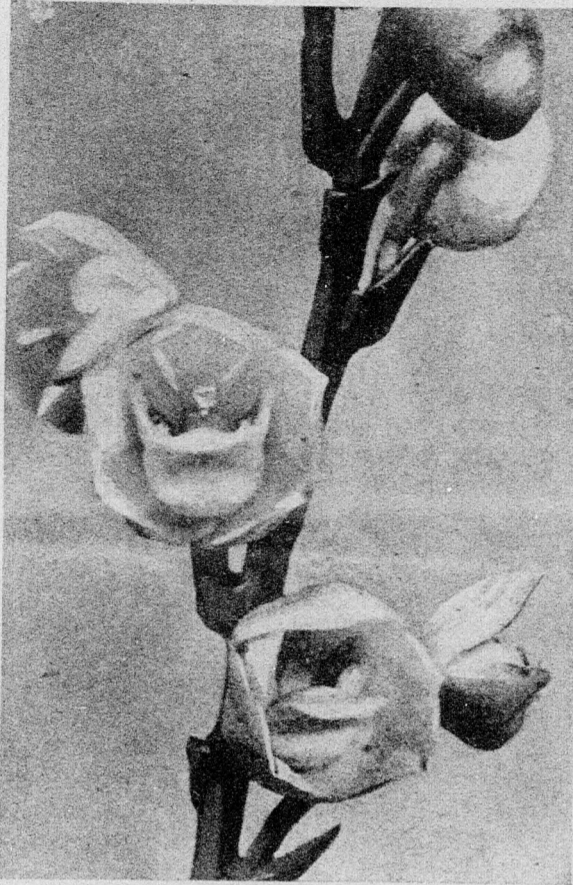

139. ábra. *Jacinto acuatil*.

vannak ezen növénytől. Sokféle módot próbáltak már ki, hogy miképpen lehetne ezen gyönyörű, de veszedelmes növénytől a folyókat megtisztítani; milliárdokat szedtek ki gépekkel és égettek fel, de a növény tovább tenyészik és veszedel-

messé teszi a hajózást az összes, általa ellepett folyókon.

A természetnek egyik legremekebb virága a közneven „*Espíritu Santo*”-nak ismert orchidea-fajta (140. sz. ábra). Hazája a délamerikai trópus

140. ábra. Orchidea „*Espíritu Santo*.”

és oly ritka, hogy nem hiszem, volna belőle 12 darab a föld összes melegházaiban.

Felfedezésének a történetét a következőkben foglalhatjuk össze. Nem olyan régen történt, hogy egy utazó a panamai isthmuson az ottlakó indiánoktól hallott e természeti szépségről; azonnal vállalkozott rá, hogy felkeresi e növényi esodát, de az indusok közül senki sem vállalkozott rá, hogy őt odakalauzolja, mert mint mondták, az a legveszedelmesebb hely, mit ismernek. Telve van temérdek mérges kígyókkal, a földből mérges gázok szállnak fel, melyek megölnék minden emberi lényt. Amint az indusok a virágot leirták, ha a teljes virágzásban van, meglepően hasonlít egy repülésre kész álló galambhoz, félig kiterjesztett szárnyakkal.

Az utazó kutatott egy indus után, ki el tudná őt a virágokhoz vezetni; sok keresés után végre talált egy indus asszonyt, ki saját szemével látta a virágot és vállalkozott rá, hogy elkíséri őt a határig, de a virág tenyészhelyére többé nem megy. Az utazó azonban kezdett kételkedni, de az indus nő, ki keresztény volt, a mellén lévő fesiületre esküdözött, hogy ő látta a virágot.

Az utazó azután az indus asszonynyal elindult a virág felkeresésére. Midőn az indus asszonynyal a megjelölt határra értek, az indus nő visszafordult és a kutató magára maradvá

kereste az „*Espíritu Santo*”-t; a láz nemsokára meglepte és oly beteg lett, hogy már életével is leszámolt, végre azután virágvasárnap reggelén egy gyönyörű tóhoz érkezett, hol megtalálta az éppen teljes virágzásban lévő hófehér *Espíritu Santo*-t. A látvány és hatás, mit reá ez a tó és a körülötte nyíló orchideák gyakoroltak, mint mondja, leírhatatlan. Minden nyílt virág mint egy patyolatfehér repülő galamb tekintett reája.

A meglepettségtől reszkető kézzel nyult zsebébe a késért, melylyel meglazította a gyökerek körül levő földet gondosan kiemelte és becsomagolta. Csak ezen egynéhány növényből van imitt-amott a melegházakban nagy gondnal ápoló néhány példány.

Sajnos, a fénykép nem tudja oly hűen visszaadni a természetet, bár jól megfigyelve az ide-mellékelt ábrát alulról felfelé, a második virág leghübben adja vissza a galamb képmását.

Egy másik növénykülönlegessége a „*Crucifixion*” nevű (141. sz. ábra), igen kevés levelű euforbiaceza, melynek szárai tövissel vannak borítva. A nép között az a hit van róla elterjedve, hogy ezzel koronázták volna meg Krisztust. (Kérdés, létezik-e ez a növény Palesztinában.) A melegházakban néha akként növesztik e növényt, hogy alul egy koronát, felül pedig egy keresztet ábrázol, mint azt a mellékelt ábra mutatja. Érdekes jelenség ezen növénynél, hogyha szárát késsel megvágjuk, piros nedv csepeg belőle, éppen olyan

141. ábra. *Crucifixion*.

színű, mint a vér és ugyancsak a vérhez hasonlóan csepeg.

Érdekes fajta a Cordilleráknak a botanikában „*Arancaria*” néven ismert növény (142. sz. ábra), melyet a köznép „enigma de los monos”

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek.

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti KALMÁR-rosták”

Ezért újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSA, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztogépgyár és vasöntöde.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32.

néven ismer (magyarra fordítva a *majmok ellen-sége*). Levele nincs, de töviseinek éle olyan, mint egy gombostű és ezért a majmok elleni védekezés céljából a háztelöket borítják be vele, hogy azokat a majmok ki ne bonthassák. De nemcsak a fa van így beborítva tövissel, hanem a gyümölcse is és ezért jaj annak a majomnak, melyik ennek a fának gyümölcséből akar falatozni, mert karmait vér borítja el és örökre elmegy a kedve e gyümölcsestől; talán innen is nyerte ezen fa népies nevét.

Braziliában és Guayanában található a remek „*Arbol del viajero*” (143. ábra) néven ismert fa. Arról híres, hogy nyálábjában vizet raktároz el, melynek íze kitűnő és az utazó szomját oltja vele. (Hogy íze kitűnő lenne, tapasztalataim után indulva legalább is kétségbe vonom, mert nekem is volt már alkalmam trópusi utazásaim alatt egypár ilyen vízgyűjtőnövény vizéből inni, de bizony annak mindig kellemetlen mellékíze volt; de mikor nincs más, mikor az ember egy pohár vizért talán ölni tudna, akkor bizony minden víz jó.)

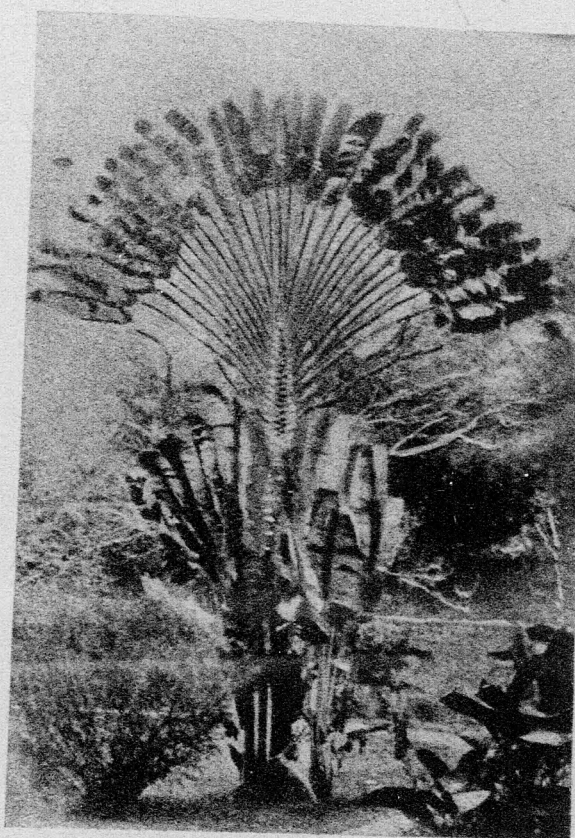
Szintén különlegességszámba vehető a „*Dux-dux*” néven ismert fa, mely Engano-szigeten található (Sumatra közelében). Ehhez a fához egy igen érdekes népmonda fűződik. Azt tartják róla, hogy régen, az ősidőkben ezen a szigeten egyedül csak asszonyok laktak és ennek a fának gyümölcsében mindig csak leánygyermekek voltak, ki-ki szedhetett magának annyit, amennyi neki

(144. ábra), melynek gyümölcséből egy vörös festéket állítanak elő, amelyet nagy mennyiségben exportál Mexikó az Egyesült-Államokba, hol a festék *achiote* vagy *achote* néven ismeretes. A fának a gyümölcse sárga kupakokba van el-

elég tekintélyes összeg és a kimutatott nyereség főképpen a magas gabonaárak következménye.

E megjegyzés természetesen erősen leszálította a cikkben feltüntetett nagy géparatási megtakarítás jelentőségét és ezért a cikkíró, *Váradi Szabó János* Csorvásról beküldött válaszában kifejti, hogy miután ő az aratógépek vételárát már a két első évi mérleg jövedelmi fölöslegéből leirta, 1909-ben már nem terhelhette meg a géparatást az aratógépek vételárának 10%-os amortizációjával, tehát akkor neki már az aratás 1100 □-öles holdanként nem 9'21, hanem körülbelül csak 8'20 koronába került. Ettől eltekintve azonban az ő célja csak annak kimutatása volt, hogy e három évben mily nagy költségmegtakarítást ért el, amely annak eredménye volt, hogy míg egy 1100 □-öles hold géparatása a rovatvezető számítása szerint 9'21 koronába, addig a kézi aratás 17'57 koronába került. Az aztán teljesen mellékes, hogy e nagy költségmegtakarítást jórésben a magas gabonaárak eredményezték. A földolog az a gazdaságra nézve, hogy a kedvező konjunkturák kihasználásával ezt a nyereséget megszerezték.

A nézeteltérés eléggé érdekes arra, hogy ahhoz mások is hozzájárulnak. Mivel pedig a cikkíró

143. ábra. „Arbol del viajero”, az utazó fája.

helyezve és ezek a kupakok puha tövissel vannak borítva, a kisajtott festéket vaj, sajt és egyéb eledetek festésére használják. És az amerikai jenkik már úgy megszokta a festett tejtermékeket, hogy a természetes színűt mint hamisítványt bélyegzi meg a nagyközönség. Sok festékek végeztek kísérletet, melyek a fenti czéloknak megfelelőek volna, de egy sem adott oly kiváló eredményeket, mint a Mexikóban nagy mennyiségben előforduló *Achiote*.

Tóth Albert,

Mexico D. F. Escuela N. de Agricultura,
a mexikói gazd. főiskola tanára.

A gazdaközönség köréből.

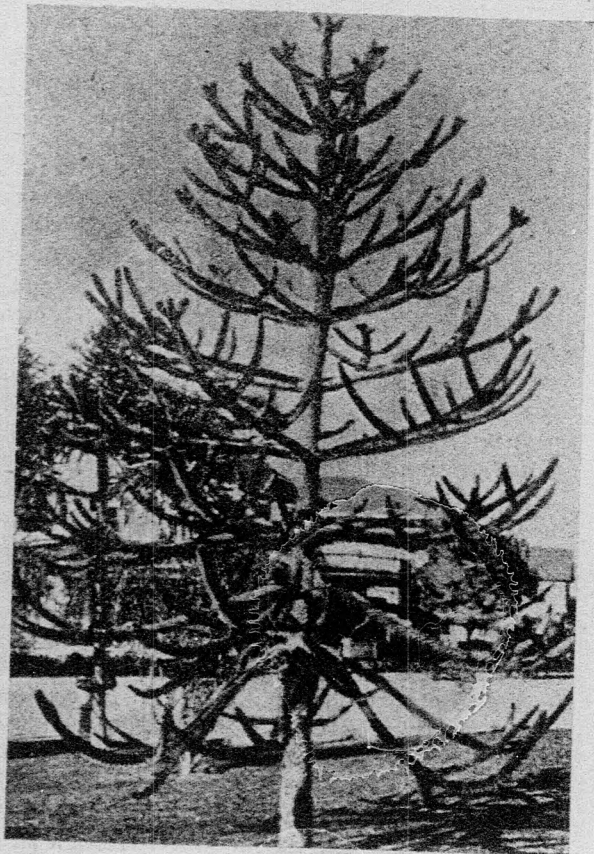
A „*Köztelek*” f. évi 34. számában egy cikk jelent meg „*A kévekötaratógépek alkalmazásának rentabilitásáról*” cím alatt, amelyben a szerző előadja, hogy 10 kévekötaratógéppel végezve az aratást, az 1907., 1908. és 1909-iki három évben a részesarattal szemben elért költségmegtakarítás nemcsak a gépek 12,512 K. vételárát térítette meg, de egyúttal 19,151 K. tiszta nyereséget is eredményezett. A cikkhez lapunk üzemtani szakrovatvezetője azt a megjegyzést fűzte, hogy az 1909. évi géparatás költségeihez még hozzászámítandó a gépek beszerzési árának 10%-os törlesztése, mely esetben egy 1100 □-öles holdra 9'21 K., egy kat. holdra pedig 13'40 K. aratási költség esik, ami

144. ábra. *Bixa Orellana* v. *Achiote*.

a szerkesztőségnek is szemrehányást tesz, hogy miért nem közölte mind a három évi és miért csak az 1909. évi mérleget, a hozzájárulások sorozatát magunknak kell megkezdennünk.

A háromévi teljes mérleg közlését nem tar-

142. ábra. *Enigma de los monos* vagy *Aranearia*.

jól esett. Persze ez a nőkre nézve sokkal kellemesebb gyermekszaporítási mód volt, mint amit azóta megismerniök kellett.

Nagy kiterjedésű erdők vannak Mexikóban a botanikai néven ismert „*Bixa Orellana*”-ból

A LEGJOBB MAGVAK

KAPHATÓK

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magnagykereskedésében

IV., Kossuth-Lajos-u. 4. BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 33.

Az idejegygyék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

20-İK ÉVFOLYAM.

o“-t; a láz nemsokára lett, hogy már életével virágvasárnap reggelén kezdett, hol megtalálta a lévő hófehér *Espiritu* s, mit reá ez a tő és leák gyakoroltak, mint minden nyílott virág mint galamb tekintett reája. A tő kézzel nyult zsebébe, melte és becsomagolta. Ényből van imitt-amott gonddal ápolt néhány

tudja oly hüen vissza- ol megfigyelve az ide- felé, a második virág galamb képmását. egessége „*Crucifixion*” és levelü euforbiaczeza, rannak borítva. A nép elterjedve, hogy ezzel ríszlust. (Kérdés, léte- sztinában.) A meleg- esztik e növényt, hogy ig egy keresztet ábrá- ábra mutatja. Érdekes hogyha szárát késsel eg belőle, éppen olyan

fixion.
a vérhez hasonlóan
nak a botanikában
növény (142. sz.
ma de los monos”

kezetü és leg-
gfelelő

ták”

árhely

ezérképvislet.

nyöksége

tottuk ajánlatosnak, tekintve azon körülményt, hogy a magyar olvasóközönség nagyrésze irtózik a terjedelmes táblázatos kimutatások tanulmányozásától, ezért szerűbbnek láttuk tehát a két első évi mérleg főeredményeinek közlését, annak világos és bárki által könnyen megérthető kidomborításával, hogy az aratógépek ára már az első két évi mérlegben törlesztetett és leiratott és így az 1909. év terhére már nem lehetett a géptörlesztést fölszámítani. Szakrovatvezetőnknek e körülmény bizonyára nem került el a figyelmét, hanem csak egyszerűen azt kívánta kitüntetni, hogy tényleg mennyibe került egy évben a géparatás és akkor a 10%-os géptörlesztést tényleg figyelembe kellett venni; nézetünk szerint tehát számítása föltétlenül helyes. De éppen ugy helyes a cikkirő jövedelmezőségi számítása is.

Most már csak az a kérdés, hogy rentabilis-e az aratógépek alkalmazása nem a mostani kivételes, hanem a normális viszonyok között is a tisztamenti sikágon és különlegesen Békés megyében? A cikkirő szerint egy hold géparatás 9'21, a kézi aratás 17'57 K-ba került, tehát a géparatás 48% költséget takarított meg; ezzel szemben a normális buzaarat 15 koronára téve, az 1909-ben felszámított 28 K-ás buzaár 46% megtakarítást eredményezhet, vagyis ez esetben csakis a buza magasabb ára szolgáltatja a jövedelmi eredményt. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy az aratógépekkel rövidebb idő alatt tisztább munkát végezhetünk, hogy a buza ára évtizedes átlagban már nem szállhat le 15 koronára, mert hiszen ez a megdrágult termelési viszonyok között mezőgazdaságunk csődjét jelentené és végül hogy a cikkirő a minimális rész biztosítékot vette számításba, holott speciel Csorváson rendes részbe jóval több gabonát kellett volna kiszolgáltatnia: a magunk részéről a géparatást a békésmegyei viszonyok mellett minden körülmények között rentabilisnak kell tartanunk és pedig a gazdaság okszerű kezelésével fokozódó mértékben. Hogy más vidéken a géparatás miként válhatik be, azt a költségvetés adatainak megfelelő átszámításával minden értelmes gazda kikalkulálhatja.

A dunántúli tarkaszarvasmarhaállomány elkorcsosodására hívja fel lapunk figyelmét Braunstein Zsigmond, a „Braunstein testvérek” győri tenyész- és haszonállatkereskedő cégé tagja. A megfelelő kormányintézkedések folytán a szimmenthali és bonyhádi fajták keresztezésével a dunántúli megyékben igen szép pirostarkaszarvasmarhaállomány létesült. Az 1908. évben bekövetkezett takarmányhiány miatt azonban a gazdák kénytelenek voltak tudni fölöslegű növekedésmarháikon és ezeket jó áron főleg Olaszország részére vásárolták, mert ott bő takarmánytermés volt, úgy hogy 7—8 hónap alatt, az olasz statisztikai adatok szerint, 450 ezer darabot exportáltak Olaszországba. Az exportot fokozta azon körülmény, hogy egy évvel előbb a földmívelésügyi kormány eltiltotta a két éven aluli növekedésmarhák mérszártszékére való levágatását és így azokat csak az export útján lehetett értékesíteni, aminek következtében a dunántúli kisgazdák szép növekedéskállományára mintegy 40%-kal megcsökkent. E hiányt

a kisgazdák az 1909. évi kedvezőbb takarmánytermés folytán a felvidékről beszerzett sokkal selejtesebb minőségű, pinzgauai keresztezésű marhával iparkodtak pótolni, ellenben a nemesebb szimmenthali keresztezésű marhát még most is Olaszországba adják el, mert magasabb árt kapnak értük, mint amennyit a felvidéki selejtesebb marháért kell fizetniök, pedig ezt a magasabb árt a hazai vevőktől is megkapták volna. A nemesebb szimmenthali növendék kivitele és ennek sekélyesebb minőségű pinzgauai keresztezéssel való pótlása azonban a dunántúli állomány rohamos degenerálását fogja előidézni, amelynek kezdő jelenségei a nagyobb állatvárosoknál már tapasztalhatók.

A teljes degenerálás veszélyét a levél írója úgy véli elháríthatónak, hogy a két éven alóli üszök kivitele korlátoztassék és hogy a köztenyésztésben csak a szimmenthali jellegű bikák használatára adassék tenyészvizsgálat és hogy a tenyészvizsgáltyos bikák kizárólagos alkalmazása a legszigorubbán ellenőriztessék. E rendszabályok erélyes keresztülvitelével ma még 4—5 év alatt regenerálni lehetne a dunántúli pirostarkaszarvasmarhaállományt, míg azok mellözésével az 1908-ig szépen kifejődött szimmenthali fajtajelleg elkorcsosulása okvetlenül be fog következni.

Vajda V. E. Pozsonyból a házinyultenyésztés nálunk nagyon lassu terjedésének gyorsítása céljából a kiállítások, vándorgyűlések és népies előadások rendezésén túl azt javasolja, hogy a magukat rendszeres tenyésztésre kötelezőknek az állami telepeken létesítendő törzstenyészetekből nemesített himek osztassanak szét és amennyiben a házinyultenyésztés elsősorban az olesó hustermelés szempontjából karolandó fel, a haszonra dolgozó kisgazdákna ha nem is éppen standard szerű, de gyors fejlődésű és nagyobb testű, a sporttenyészetek tulajdonosainak pedig kifogástalan tenyészapaállatok adásának el mérsékelt áron. Szükségesnek látna továbbá házinyultenyésztéssel foglalkozó vándortanító alkalmazását, kik csak a téli hónapokban — amikor a falusi lakosság legjobban ráér — tartanának a községekben szétszedhető ketrecek, néhány kifogástalan állat bemutatásával és ismeretterjesztő füzetek széleskörűvel kapcsolatos előadásokat, az év többi időszakában pedig a földmívelésügyi minisztérium különböző szakosztályai által alkalmaztatnának. Egyelőre elég volna 4 magyar, 1 német, 1 román, 1 tót és 1 horvát nyelvű vándortanítót alkalmazni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Egyröl-másról	1187
Trópusi növénykülönlegességek	1200
A gazdaközönség köréből	1201
Gazdasági üzemtan.	
Jövedelmi számítások egy tehenészetben	1188
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A tárcsás talajporhanyító alkalmazhatóságáról	1189

	Oldal
Állattenyésztés.	
Javaslat az ország szarvasmarhaállományának szaporítására	1190
A budapesti 1910. évi országos tenyészállatvásáron I-ső díjakkal kitüntetett tenyészállatok	1191
Tejgazdaság.	
Tejszövetkezeteink bajai	1195
Gazdasági gépészet.	
A motoreke Amerikában	1196
Baromfitenyésztés.	
Bőventőző tyukok tenyészítése	1199
Gazdasági növénytan.	
A cukorrépa gyökérfekélye	1198
Levélsektrény	1199
Vegyesek	1202
Külkereskedelmünk árutarifái. — Lapunk mai ünnepi száma. — Kitüntetés. — Esküvő. — Hieronymi beszéde. — A vetések állása. — A konzuláris akadémia növendékei tanulmányutja. — Nemzetközi vadászati kiállítás Bécsben. — A Székely Társaságok Szövetsége. — A nemzetközi kertészeti kiállítás. — A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelőik Országos Egyesülete. — Helyreigazítás. — Gazdasági nagy ismeretekkel	
Kereskedelem, tőzsde	1204
Szerkesztői üzenetek	1208

Külkereskedelmünk árutarifái.

A folyó év elején életbelépett magyar és osztrák államvasuti tarifaemlékek szükségessé tették a vámkülföldi köteleki árudíjzabások átdolgozását, hogy azokban a felemelt helyi tarifák kifejezésre juthassanak. Ez alkalomból a budapesti kereskedelmi és iparkamara felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, kérve valamennyi köteleki díjzabásnak esomóponi díjtáblázat alakjában való szerkesztését. Ez t. i. annyit jelent, hogy külön-külön soroltatnak fel az egyes állomásokról a vámhatárig szóló s onnan ismét külön a vámkülföldi vasutak díjzabásait. A csomóponi díjtáblázatok révén jóval több állomás volna a díjzabásba bevehető; továbbá könnyebb és biztosabb volna a fuvardíjtételek kiszámítása, mert a mostani rendszer szerint a közvetlen díjtétel nem mindig jelenti egyuttal a legolcsóbb fuvar; megszünne vagy legalább jelentékenyen leolvadna a díjvisszatérítési felszólamlások lavínja és nagymértékben csökkenne a vasutak díjzabásügyi, bevételellenőrzési és fuvardíjvisszatérítési irodai költsége.

De különösen nagy fontosságot ad e kívánságnak a magyar tarifapolitikai szempont. Ugyanis hazánk földrajzi alkatánál fogva ilyen rendszer mellett a MAV. a vámkülföldre irányuló kivitelünket, illetve onnan hozzánk gravitáló behozatalunkat leghosszabb utvonalaire terelhetné, például a marhegyi utvonaltól a zsolna-oderbergi utirányba stb. Ily módon egyrészt a MAV. és az állami kamatgaranciát élvező kassa-oderbergi vasut bevételei gyarapodnának, másrészt módunkban volna hathatósan ellensúlyozni Ausztriának ama törekvését, hogy felemelt tarifáival egész termelésünk, elsősorban mezőgazdaságunk hozamának értékét devalválja. Végül arra kéri a budapesti kamara a kereskedelemügyi kormányt, hogy a jövőben sem Ausztriával, sem a

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK
és LOKOMOBILON.
NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!
LEGOLCSÓBB ÜZEM!
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK.
WOHANKA ÉS TÁRSA.
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

...észtés.	Oldal
...marhaállományának	1190
...szágos tenyészállat- ...kitüntetett tenyész- ...ság.	1191
...épészet.	1195
...yésztés.	1196
...vénytan.	1199
...i. — Lapunk mai ...tetés. — Esküvő. — ...A vetések állása. ...adémia növendékei ...nemzetközi vadászati ...Székely Társasá- ...nemzetközi kerté- ...Magyar Mezőgazda- ...szágos Egyesülete. ...Gazdatiszt nagy is-	1198 1199 1202
...nk árutarifái.	1204
...épett magyar és osztrák ...szükségessé tették a ...szabások átoldozását, ...helyi tarifák kifejezésre ...ól a budapesti keres- ...terjesztéssel fordult a ...rhez, kérve valamennyi ...ponti díjtáblázat alak- ...Ez t. i. annyit jelent, ...nak fel az egyes álló- ...szóló s onnan ismét ...k díjrészei. A csomó- ...n jóval több állomás ...ető; továbbá könnyebb ...rdíjtételek kiszámítása, ...szerint a közvetlen ...együttal a legolcsóbb ...legalább jelentékenyen ...ési felszólamlások la- ...esökkenne a vasutak ...örzési és fuvardíjvisza-	1205 1208

vámkülföldi vasutakkal ne kössön díjszabási kartelleket, hanem tartson fenn magának szabad kezét tarifapolitikájában. A magunk részéről örömmel állapíthatjuk meg, hogy a kamara kérelme mezőgazdaságunk és nyereségtermékivitelünk érdekeinek is mindenben megfelelő, miért is azt teljes egészében magunkévá tesszük és melegen ajánljuk a kormány figyelmébe.

Lapunk mai ünnepi száma a közönségesnél gazdagabb tartalommal jelent meg. A lap legközelebbi száma a kettős ünnep miatt május 20-án fog megjelenni.

Kitüntetés. Ó felsége a király a magyar miniszterelnök előterjesztésére, Horváth Sándor földmívelésügyi minisztériumi miniszteri tanácsosnak, a közszolgálat terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a *Szent-István-rend* kiskeresztjét díjmentesen adományozta.

Esküvő. *Bászel* Elek, a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület II. titkára május hó 21-én d. e. 11 órakor vezeti oltárhoz *Hack* Ida urhölgyet, Temeskutason a róm. kath. templomban. *Bászel* Elek régi, kedves munkatársunk és mint ilyenek szívből sok szerencsét kívánunk nősüléséhez.

Hieronymi beszéde. Hieronymi Károly kereskedelmügyi miniszter, Budapest I. kerületének jelöltje, a napokban tartotta meg programmbeszédét. Beszédét figyelemmel elolvastuk s az igazságnak tartozunk annak elismerésével, hogy okos, komoly dolgokat mondott. Ugy a bankról, mint a vámterületi kérdésekről szóló fejtegetései teljes figyelmet érdemelnek és különösen lepett meg bennünket az, hogy míg Serényi, a földmívelésügyi miniszter, a drágaságot panaszolta, sőt Székely Ferenc egyenesen a nemzeti kultúra kerékkötőjének tette meg a Balkán-dísznövevény elmaradását, addig a kereskedelmi miniszter a mezőgazdasági vámvédelmet mint közérdekű tételt állította be fejtegetésibe s nyíltan kimondta, hogy a mezőgazdák vásárlóképességének megbénítása árán nem lehet nemzeti ipart fejleszteni. És mindezt Budapestén mondtotta el, éppen nem agrárius-társaságban; őszinteségének bátorsága tehát annál inkább elismerést érdemel, kivált ha a következetesség útján fog haladni. De ez bajos lesz, mert elkerülhetlenül összeütközik Székely Ferenczel. Vajjon melyik hibázta el a pályavonalát? Összevissza futkosnak a miniszteri csillagok a Khuen-Héderváry naprendszerében. Minden vasárnap van egy-egy összeütközés. Eddig a választói jog kérdésében csafolgatták egymást a miniszter urak, most már a gazdasági kérdésekre is rájár a különvélemények rudja. Különös konczert ez, melyben klarinétos, czimbalmos, bőgős mind a maga különöntáját fujja-veri. Csak az érthetetlen ezek után, hogy a választóközönség mégsem látja tisztán a helyzetet.

A vetések állása. A földmívelésügyi miniszterium e hó 12-én megjelent jelentése szerint az április hó végi és május eleji hűvös, szeles és nedves időjárás miatt a vetés sokhelyt megsárgult és a kövérebb buza- és rozsvetés megdőlt. Május 6-án azonban az időjárás ország-szerte kedvezőbbre fordult és ennek következtében úgy az őszi, mint a tavaszi vetések igen szépen felfrissültek. A buza többnyire szép, erőteljes, sűrű állású, sokhelyt szárbahajtott és szára rendkívül fejlett, erőteljes; remélni lehet tehát, hogy a kalászosok is kifogástalanok lesznek, bár a vetés szórványoson rozsdafoltos. Az őszi rozs helylyel-közzel ritka és foltos ugyan, de igen jól kalászolt és virágzásának is kedvez a jelenlegi idő. Az őszi árpa igen jól áll, ellenben a repeze, amelyben a bolha sok kárt okozott,

csak közepes termést ígér. A tavaszi gabona-vetések általában igen szépen fejlődnek, bár néhol sok bennük a vadrepcze és az aczat. A tengeri és burgonya jól kikelték és mivélésük folyamatban van. A cukor- és takarmányrépa sokhelyt hibásan kelt s a kikelő vetéseket az éjjeli fagy, többfelé, különösen az Alföldön a rovarok tették tönkre úgy, hogy újabb vetés vált szükségessé. A kender- és lenvetés folyamatban van. A korai vetések jól keltek. A dohánypalánták ültetését megkezdték. A rétek és a mesterséges takarmányfélék jó termést ígérnek. A szőlőkben és a gyümölcsösökben a fagy tetemes kárt okozott. Egészben véve tehát ezidőszert a vetések még elég jól állanak, de persze a termést a további kedvező időjárás fogja megcsinálni. További esős vagy száraz időjárás egyaránt megronthatja a vetéseket és így a jó terméshez vérmes reményeket fűzni ma még nem lehet.

A konzuláris akadémia növendékei tanulmányuton. A wieni császári és királyi konzuláris akadémia növendékei huszan tettek tanulmányi kirándulást hazánkban a héten. A növendékeket *Winter* Antal főkonzul, *Stokka* Tankréd tanár és *Barslay* Lajos dr. prefektus vezették a tanulmányuton. Első állomásuk Kisbéren volt, hol a ménparancsnokság és jószágigazgatóság vendégei voltak és szakszerű előadások kíséretében tekintették meg az állami mintagazdaságot. Együttal több szakkönyvet és ismertetést osztottak ki az érdeklődő növendékek részére. Kisbérről *Winter* főkonzul táviratban üdvözölte a földmívelési minisztert és a növendékek nevében is megköszönte a szíves vendéglátást. A kirándulók kedden délelben érkeztek a székesfővárosba. Utközben Komárom nevezetességeit tekintették meg meg. Budapesten az országház és több nevezetesség megtekintése után a budafoki központi mintapinczét szemlítették meg. Másnap a MÁV. gépgyárait tanulmányozták. Látogatást tettek a földmívelési, kereskedelmi és pénzügyminisztériumokban, majd a Mezőgazdasági Muzeumot tekintették meg, honnan a Földtani Muzeumba mentek. Este a Központi Tejcsarnokot és teljes felszereléseinek üzemét munkaközben tekintették meg a konzuláris akadémia növendékei. Csütörtökön reggel Mezőhegyesre rándultak ki, hol a ménes és magyar gulyák megtekintése után a teljes mintagazdaságot megnézték és szakszerű előadásban hallgatták a mezőhegyesi állami birtokkezelés ismertetését. A cs. és kir. konzuláris akadémia hallgatóinak az idén ez már a második kirándulása Magyarországon.

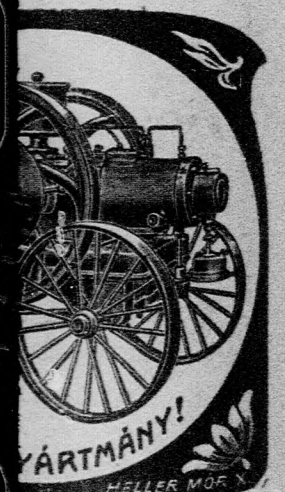
Nemzetközi vadászati kiállítás Bécsben. A bécsi Práter évszázados fának festői keretében, színes és nagyérdékű látványosság nyílt meg ma egy hete: a nemzetközi vadászati kiállítás. A valóban érdekes és sok tekintetben eredeti kiállítás beható és szakszerű ismertetését akkora tartjuk fenn magunknak, ha majd valamennyi pavillon kincseiről, látványairól együttesen számolhatunk be, egyelőre csak az általános benyomásokról mondhatunk el egyet-mást. Talán sohasem volt még nemzetközi kiállítás, amelynek ilyen előkelő jellege lett volna: csupa főri vadászakastély tárul fel a látogató előtt, közöttük kimagasló ponton az uralkodó egyik ismert nevű vadászakastélyának hű mása, mely még a legaprólékosabb részletekben is eleven képet ad falai között időnként lüktető életről és még közelebb hozza a koronás fejedelmet, mint embert és szenvedélyes, kitünő vadászt a kiállítást látogató ama sok-sok ezer alattvalójához, akiket ugyan-csak a legrégibb, legnemesebb, leghibásabb

sportnak szeretete tölt el s akiket az érzés a világ minden tájáról egybeseregő Nimródokkal egészen újszerű nemzetközi sokadalomban egyesít. Valóban örömnünk kell kifejezést adnunk afölött, hogy Magyarország is méltó köntösben jelent meg a bécsi kiállításon. A kiállítás főterén, egy kis tó partján emelkedik hatalmas falaival, magas, vörös tetejével, tornyaival a régi erdélyi vadászakastélyok történelmi patináját magán viselő szép pavillon, amely a hazánk részéről kiállított közel tizezer kiállítási tárgyat mind magában egyesíti és Magyarország vadállománya mellett gazdag történelmi, iparművészeti és néprajzi gyűjteményt, továbbá magyar vadászok vadászakastélyjaiból izléssel összeválogatott nagybecsű kollekcziót tár a nézőközönség elé. A magyar pavillon valóban magyar levegőt lehel abban az idegen környezetben és talán akadnak majd nagyobb számmal a külföldi látogatók ezrei között olyanok, akiket az ott látottak kíváncsisá vá tesznek a művészettel festett erdők és rónák eredetijére s akik hozzánk is elnéznek majd. A vadászat minden hívének melegen ajánljuk a bécsi kiállítást megtekintését.

A Székely Társaságok Szövetsége 1910. évi (V-ik) közgyűlése. Gyergyószentmiklóson (Csik megye) tartja f. évi augusztus 23-án. A központ körlevélben fordult tagjaihoz, hogy a közgyűlés sorrendjében tárgyalandó előterjesztéseket idejében megtegyék. Ugyszintén fölhívta az összes rokonszervezeteket és egyesületeket, hogy kiküldöttjeiket május 25-ig bejelenték. A Székely Társaságok Szövetségének ezévi gyűlést érdekessé teszi főleg az is, hogy a közlekedéstől eddig elzárt területen, az ujonnan megnyitott csiki székely körvasut mentén, Gyergyó kies vidékén tartják meg, mely vidék turisztikai szempontból is a leg-szebb erdélyrészi tájak közé tartozik. A nagy székely gyűlésen vendégeket is szívesen fogadnak, ha előre bejelentik a szövetség titkárságánál, Marosvásárhelyen.

A nemzetközi kertészeti kiállítás ünnepélyes berekesztése május 16-án fog lefolyni. A kiállítást rendező Országos Magyar Kertészeti Egyesület azonban már most megkezdte a díjak kiosztását, melyek között igen sok értékes műtárgy van.

A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete e hó 10-én tartotta évi rendes közgyűlést *Széchenyi* Géza gróf elnöklésével a „Köztelek” tanácsstermében. *Széchenyi* Géza gróf elnöki megnyitójában az egyesület multévi tevékenységéről számolt be, különösen hangoztatva annak a szükségét, hogy minél több mezőgazdasági szesztermelő sorakozzék az egyesület zászlaja alatt. Nagyobb erkölcsi erőt úgy tudnának elérni, ha a tagok száma megszorodnék. Szól a szeszgyárvezetői tanfolyamról, az egyesületben tartott szakszerű előadásokról s megemlíti mindazon alkalmakat, midőn az egyesület a mezőgazdasági szesztermelők érdekében szavát felemelte. Melegen üdvözli *Molnár* István dr. miniszteri osztálytanácsost, ki a pénzügyminiszter képviseletében jelent meg. A jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése után *Krolopp* Hugó titkár tett jelentést a tagmozgalomról. A tagok létszáma 539. Az 1909. évi zárszámadás előterjesztésével a választmányának, titkárnak, pénztárnoknak és könyvelőnek megadták a felmentvényt, majd a számvizsgáló-bizottság tagjaivá *Rebék* Istvánt, *Küszler* Henriket és *Goldfinger* Gábort választották meg. Végül *Krolopp* Hugó titkár bemutatta az 1910. évi költségvetést, mit a közgyűlés egyhangulag magáévá tett. A közgyűlés tárgysorozatának letárgyalása után *Hérics-Tóth* Jenő dr., a gödöllői m. kir. szeszki-
5475

<p>Székely szövőgyár és háziipar-vállalat, Sepsiszentgyörgyön.</p> <p>KÜLÖNLEGESSÉG:</p> <p>Székely kettősdriill lenzsák</p> <p>legjobb hazai nyersanyagból, tartóssága felülmulhatatlan, kiválóan alkalmas gazdasági kezelésben.</p>	<p>Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár, Pozsonyban.</p> <p>GYÁRTMÁNYOK:</p> <p>Mindentéle nyers és vízmentes ponyvák.</p> <p>Vízmentes köpenyek. Sátrak. Munkás- és hajduöltönyök. :: Nyers és ruggantázott kendertömők. :: Itató- és tüzevedrek stb. stb. ::</p>	<p>Megrendelési központ:</p> <p>Klinger Henrik</p> <p>Budapest, V., Szabadság-tér II.</p> <p>Minták kívánatra ingyen és bérmentve.</p>
---	---	--

leti állomás vezetője tartott előadást a burgonya keményítőtartalmának meghatározásáról, az élesztő keveréséről, a rövid- vagy hosszumuláta használatának gazdasági értékéről, a Helianthus szeszgyári értékéről és a zabmalátáról. A mindvégig figyelemmel hallgatott előadásért az elnök mondott köszönetet az előadónak.

Helyreigazítás. Eckstein Fülöp bolduri tenyésztének „Erna” nevű, 5 éves, importált belga kanczája helyett, mely a budapesti 1909. évi országos tenyészállatkiállításon a hidegvérű-lócsoporthoz I. kanczadíjat nyerte, lapunk f. évi 36. számában egy ugyancsak a bolduri tenyészthől felhozott muraközi kancza fényképét hoztuk, amelyet a tenyészt tulajdonosa igen szépen sikerült és belga méntől származó csikájáért mutatott be. A tévedés oka az volt, hogy a czinkográfus fölcserélte a két klisé, mely közvetlenül a nyomdába került, a revízió alkalmával az elmosódott kefélyenyomaton nem vehettük észre a tévedést és így csak a lap megjelenése után konstatálhattuk a hibát, amelyet ez alkalommal készséggel helyesbítettünk. Természetes, hogy az importált és I. díjjal kitüntetett belga kancza egész más formájú, mint a bemutatott muraközi kancza és éppen azért a legközelebbi lötenyészteszi cikkünk kapcsán a tényleg I. díjnyertes kancza fényképét is be fogjuk mutatni.

A szőlősgazdák közgyűlése. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete folyó hónap 21-én (szombaton) délelőtt 11 órakor tartja ezidei rendes közgyűlést *Budafokon*. Az egyesület igazgatósága a MÁV. vonalaira érvényes kedvezményes jegyváltásra jogosító igazolványokat már beszerezte. Aki ezen igazolványokra igényt formál, ezt legkésőbb 18-ig jelentse be az igazgatóságnak (Budapest, IX., Üllői-ut 25.), mely 30 fillér beküldése ellenében az igazolványokat kiutalja. A közgyűlésen Rácz Sándor központi szőlészeti és borászati főfelügyelő, a pinczemeszteri tanfolyam igazgatója előadást tart a czementhordókról, melyek minél nagyobb mértékben való alkalmazása az egyre emelkedő hordóárak miatt indokolt. Ezután a pinczemeszteri tanfolyamot, majd a társasbéd után a Törley-féle pezsgógyárat tekintik meg a résztvevők.

Gazdatiszt nagy ismeretekkel, ki legutóbb, mint intéző volt alkalmazásban, ajánlkozik gazdaság önálló vezetésére. Az intenzív gazdálkodásban teljesen szakképzett, valamint alapos ismeretekkel bír a szőlészet, borászat, erdőkezelés és parcellázási ügyekben. Kiváló tapasztalatai vannak a gazdasági megvétel és eladásában. Leveleket szíveségből a „Köztelek” szerkesztőségé továbbít. Bővebb információt ugyanott.

Lapunk mai számához, az összes példányokhoz, csatolva van az Első magyar gyapjamos és bizományi r.-t. és Helle O. cég prospektusa, melyekre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Lapunk mai számában a 1223. oldalon közöljük a *Szegedi Kenderfonógyár R.-T.* hirdetését, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Nemzetközi Kertészeti Kiállításon az állami aranyérmes Lipik-gyógyfürdő parkjának kiállítása nyerte meg.

Lapunk mai számában az 1228., 1229. és 1231. oldalakon közöljük *Teleki Arvéd* gróf drassói uradalmának hirdetését, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket főcéljára azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhének. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást. *Az intézetnek ügynökei nincsenek s azon ügynök, ki ez intézet megbízottjának nevezi magát, visszaélést követ el.*

Mezőgazdasági helyzet.

1910 május 12.

Arad. Mintegy két heti hűvös időjárás és tartós esőzés után végre pár nap óta derült idő van s a levegő is erősen felmelegedett. Ennek folytán a felbemaradt gazdasági munkák is újból megindultak. A terméskilátások változatlanul kedvezők.

Baja. Sok esőzés után pár nap óta száraz, melegebb időjárás állott be. Őszi, mint tavaszi vetéseink állása kifogástalan, erősen bokrosodnak és nőnek, a rozs már a fejét hánnyja, a tengeri is jól fejlődik.

Debreczen. Az időjárás meleg, a gabona szépen fejlődik.

Eszék. Az időjárás szép, de szeles. A mezei munka halad.

Győr. A hét első két napján borus időnk volt, gyenge esőzettel, később kiderült és két meleg nap a vetésekre igen jól hatott. Tegnap este másfélórai zivataros eső után ismét borus, esőre hajló, de meleg az idő. A vetések igen szépek, a terméskilátások ezidő szerint kifogástalanok. A takarmánynövények kitünő termést ígérnek.

Kaposvár. Időjárás még mindig esős és hűvös. A vetések állása kielégítő. A gazdaságokban a czukorrépamivelési munkálatok vannak folyamatban.

Léva. Az időjárás megváltozott; több napon keresztül esett az eső, most jó meleg idő van. A vetések szépen fejlődnek és jó termést ígérnek.

Losoncz. Az időjárás és terméskilátás jó.

Miskolcz. 9-éig hűvös, szeles és nyirkos idő volt, de 10-én igen melege váltott. A vetések meglehetősen, csak meleg napok kellenének, a föld elég nyirkos.

Nagykanizsa. Egész héten ismét nedves időjárásunk volt, pedig összes termények száraz időt igényelnek. Különben a legjobb terméskilátásunk van.

Nagybecskerek. Egyheti esőzés után gyönyörűen szép tavaszi az időjárás. Az eső káros volt a buzára, mert az már meglehetősen kifejlődve dülmi kezdett, de a már négy napig tartó szép időjárás nagyjából segített ezen a bajon. A gazdák mindennél nagyon meg vannak elégedve a vetéssel.

Nagyzentmiklós. A tartós eső után ma már negyedik napja szép, meleg az idő.

Nagyvárad. Az április hó 27-től május hó 6-ig tartott esőzések folytán az erősebb őszi vetések megdőlték. Ezen vetésekben károk merültek fel, amennyiben egypár helyt az erősen megdőlt vetést ki kellett szántani;

ettől eltekintve, a vetések a kedvező idő beálltával szépen fejlődnek s elég jó eredményre nyújtanak ki látást.

Nyíregyháza. A multheti hűvös, esős időjárás derült, meleg váltotta fel. A tavasziak szépen fejlődnek, itt-ott a répakapálást is megkezdik. A szőlő az áprilisi fagyokat, úgy látszik, kiheveri.

Nyitra. Az időjárás a sok hideg esőzés után melegegre fordult. A kapások szépen állanak, azonban a gabona és különösen a buza és az árpa nem fogja a remélt jó átlagterméshez fűzött reményeket beváltani.

Pancsova. Az időjárás szép meleg, a vetések gyönyörűen állanak, a tengeri is szépen kelt ki.

Sopron. Állandó hideg volt a múlt napokban, napoként esővel. Ma van az első melegebb nap. A vetések szépen állanak, a gyümölcsfák elég jól elvirágoztak.

Szatmár. Időjárás melegegre fordult, ami a hideg esős napok után igen jótékonyan hat a növényzetre. A rozs már kalaszát kihányta, azonban sok helyen silányabb, mint ahogy eddigi fejlődése után várni lehetett. Buza tulerős, tavasziak igen szépek.

Temesvár. Az idő száraz és nagyon meleg. A sok esőzés a tulbuja vetésekben kárt tett.

Versecz. Az időjárás végre száraz, meleg lett és a tengeri kelése is megindult. A buzavetések a legjobb kilátások mellett fejlődnek és eltekintve, hogy itt-ott a gyakori esőzések következtében némileg megdőlték, a csapadékos időjárás nem volt semmi káros befolyással.

Zenta. Az időjárás gyönyörű. A terméskilátások kitünők.

Zalaegerszeg. A körülbelül egyhetes eső a talajt teljesen átáztatta. A rozsok, több helyen a buzák a sok eső következtében megdőlték. Az időjárás hűvös s így az esőzés már káros hatású. Kívánatos volna a levegő felmelegedése, melynek hatása alatt a növényzet most erős fejlődésnek indulhatna.

NYILTTÉR. *)

PATKÁNY- és EGÉRIRTÓBACILLUS.

Az „Ratin” fertőző betegséget plántál az illető szőlőjébe és teljesen károsítja. A m. kir. áll. Bakteriológiai Intézet véleménye szerint más állatokat ingyen küld a „Ratin” Bakteriológiai Laboratórium vezérképviselője Budapest, Rottenbiller-utca 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUUKCZIÓKRA,

melynek első sorozata f. é. július hó 13-án veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények MÁV. összes vonalán tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden nemű felvilágosítással szolgál

Magyar
Általános Hitelbank
Áruosztály—Gyapjuárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

*) E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

AZ EREDETI ANGOL

„The National” szivógázmotorok
 „The Robson” nyersolajmotorok
 „The Mirrless Diesel” Dieselmotorok

magyarországi vezérképviselőse:

Szücs Ödön czégnél Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Egyszerű kezelés! Megbízható, olcsó üzem! Szolid angol kivitel!
 Jutányos árak! Előnyös fizetési feltételek!
 Kívánatra Angolországból közvetlenül a vevő címére szállítatom a gépet.

BENZINMOTOROK. BENZINLOKOMOBILOK.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

**Napijelentés a gabonatözsderől.
1910 május 13.**

A mai készárúüzletben az árak 5-10 fillérrel emelkedtek. A forgalom ötezer métermázsára volt tehető. A földművelésügyi minisztérium termésbecsése nagyobb mérvű változást nem idézett elő. Élénk üzletmenet fejlődött ki különösen a határidőpiacon.

Rozsban az irányzat kellemesebb, Budapesten 16-70 koronával fizetik.

Zabban csekélyek a hozatok, kevés üzletkötés történt, Budapesten 14-30-15-40 koronával fizetik szín és tisztaság szerint.

Tengeriben igen lanyha az irányzat. A hozatok bőségeselek.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 900 mm. 80 k. 25-30 K., 500 mm. 79 k. 25-30 K., 500 mm. 78-5 k. 25- K., 250 mm. 78-5 k. 24-80 K. felső.

Pestvidéki: 100 mm. 77 k. 24-40 K., 100 mm. 77 k. 24-30 K., 120 mm. 76 k. 24-20 K., 100 mm. 75-5 k. 23-90 K.

Bánási: 600 mm. 79 k. 25- K. Fehérmegyei: 500 mm. 77 k. 24-40 K., 300 mm. 78-5 k. 24-75 K.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 24-30 K. Rozs: 200 mm. 16-70 K. kp. p., 200 mm. 16-60 K. kp. p., 250 mm. 16-60 K. kp. p., 100 mm. 16-60 K. kp. p., 200 mm. 16-60 K. kp. p., 500 mm. 16-60 K. kp. p., Zab: 200 mm. 14-85 K. kp. Tengeri: 200 mm. 11-15 K. ab Budapest.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1910. októberre	20-56 K.
" 1910. májusra	23-96 "
Rozs 1910. októberre	16-04 "
" 1910. májusra	" "
Zab 1910. októberre	13-90 "
Tengeri 1910. májusra	11-10 "
" 1910. júliusra	11-24 "

A budapesti értéktözsderől.

Budapest, május 13.

A börzén most nagyra vannak vele, hogy milyen egészséges a helyzet. Nincsen túlszokuláció, mondják, mert a papirokat tökéletesen vásárolják kellő értéküknek megfelelően. Erre a hívalkodó mondásra azonban ráczáfolnak a tények. Tegnap volt Budapesten az Osztrák-magyar bank főtanácsának az ülése, amelyen a vezérigazgató azt az érdekes kijelentést tette, hogy a banknak, amióta fennáll, nem volt olyan nagy forgalma, mint a múlt hónap utolján. Nem kevesebb mint 282-2 millió korona összegű váltót nyújtottak be leszámításra. Miután most nincsen őszi gabonaforgalom, de meg az egyetlen építőiparon kívül nincsen üzletág, amely nagyobb tőkét igényelne, világos, hogy ezt a nagymérvű hitelt igen jelentékeny részben a börze-speculáció veszi igénybe. Ez pedig semmiképpen sem egészséges állapot.

A magyar rente 4/4 százalékok jövedelmez a mai árfolyam alapján. Egyes részvénytársaságok pedig, amelyek hozadéka sohasem biztos, nem sokkal többet emel. Es úgy látszik, hogy a rentabilitás még alacsonyabb színvonalra fog leszállani, mert a tőke-irányuló ármozgalmak e héten sem tartott szünetet.

Bankrészvények közül újra a Magyar kereskedelmi részvénytársaság papírjai állottak előtérben. Változatosság kedvéért azt híresztelték e mindenben utazó bankról, hogy egy második ügygyárat tervez. A Magyar telephő és parcellázó bankot az osztrák-magyar államvasut utadalmának megszerzésével hozták összekötésbe, míg a Magyar leszámítoló bank részvényeinek áremelkedését annak a rováására írták, hogy az intézet az áruüzletet szándékozik erősebben kultiválni. Takarékpénztárak közül Egyesült fővárosi és Pesti hazai értek el nem jelentékeny áremelkedést. Az építőipari vállalatok részvényei iránt tartós az érdeklődés. Drasche-részvényekért erős versengés folyt és a Köbányai gőztéglagyár emelkedett a 70 koronás osztalékra, amelyeket a vállalat valószínűleg fizetni fog. Gépgyárak is legnagyobb részt emelkedtek. Élénk üzlet volt Ganz-részvényekben. Itt is arról beszéltek, hogy a vásárlások valamely csoport számlájára történnek. Egyéb iparvállalatok közül a Budapesti általános villamosági részvények emelkedtek. A vevők nyilván ugyanazok, akik néhány hét előtt legmagasabb áron eladók voltak. Serfőzde részvények tovább folytatták az áremelkedést és magukkal vitték a Polyári serfőzde papírjait is. A kaucukipar kartellviszonyai emelték a Magyar ruggantárügy részvények árfolyamát. A helyi közlekedési papírok közül valamivel gyengült a Budapesti közúti vaspálya, míg a Városliget villamosvasút szilárd maradt. Élénk üzlet volt Osztrák-magyar államvasút részvényekben azokra a hírekre, hogy a társaság valamely tranzakciót tervez magyarországi uradalmával. Állítólag Kossuth Lajos Tivadarnak szánták a vezérigazgatói állást. A sorsjegypiacz általában szilárd. Valuták keresettek voltak. Az Osztrák-magyar bank is sokat adott el.

A fontosabb árváltozásokat a következő összeállításban mutatjuk be:

	május 6.	május 9.	május 12.
4%o-os m. koronajár.	92-35	92-40	92-30
Magy. hitelrészv.	823-	824-	821-50
Magy. jelzálogbank	478-	482-50	485-50
Magy. keresk. r-t.	785-	786-50	786-
Magy. lezárm. bank.	551-50	554-	560-
Pesti hazai takp.	18600-	18675-	18675-
Drasche téglagyár	592-	634-	619-
Köbányai gőztégla	1595-	1595-	1620-
Ganz és társa	3 55-	3240-	3480-
Ált. villamosági	556-	578-	575-
Első magy. serfőzde	5800-	5800-	5800-
Polgári serfőzde	425-	432-	440-
Magyar ruggyanta	430-	437-	443-
Bpesti közúti vasp.	725-50	722-50	720-
Városl. vill. vasut.	391-	392-50	393-
Osztr.-magy. államv.	747-25	752-50	756-
Német 100 márká.	117-45	117-50	117-50
Francia 100 frank	95-35	95-35	95-37 1/2

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a Köztelek részére.)

Liverpool, 1910 május 10.

Legutolsó jelentésünkben kilátásba helyezett javulás a nemzetközi piac irányzatában tényleg be is következett, bár az csak ideig-óráig tartott. A szilárdabb hangulat felszínre kerülését a kedvezőtelenné terméshírek s az ezt követő jobb vételkedv idéték elő. Nemosak az angol, hanem a nyugateurópai malmok is nagyobb vételt kötöttek, de mag az utóbbiak főleg fehér búzát vásároltak s csak szorígyosan érdeklődtek argentinai rakományok iránt, addig az előbbiek, nevezetesen az angol malmok kanadai és indiai búzáknak adták az elsőbbséget. A kedvezőtelenné vételjelentéseket ezáltal is az Egyesült-Államok küldték. Ezekhez járult az az aggodalom, melyet Nyugateurópában a szokatlan hűvös, Középeurópában pedig a túlságosan nedves időjárás keltett. A szilárdabb irányzatot támogatták végre Oroszország és Ausztrália kisebb elhajásai.

Tegnap óta a piacokon határozott lanyhaság uralkodik. Okát eme változásnak elsősorban Oroszország és Románia nagy kínálatában kell keresnünk. Állítólag az orosz nemzeti bank a gabonára adott előlegek behajtását megkezdte. Tekintve, hogy az orosz kereskedők tartózkodó álláspontját ép ezen előlegek tették lehetővé, amennyiben a fenti hírek igazaknak bizonyulnának, nagy hozatokra és elhajásokra lehetünk elkészülve. A kínálat délorszag búzában már is nyomasztó jelleget öltött s az orosz eladók ma szívesen elfogadták métermázsánkat körülbelül egy koronáig alacsonyabb árakat, csakhogy buzájukon tudjanak. Románia főleg őszi eladásokkal volt a piacon. Az amerikai mezőgazdasági kormányknak tegnap közzétett hónapi jelentése, az u. n. Washington Bureau report csak fokozta az ugys lanyha irányzatot. Ezen jelentés a vetések állását az Egyesült-Államokban sokkal kedvezőbb színben tünteti fel, mintsem azt az eddigi magántudósítások után várni lehetett volna. A téli búzavál bevetett terület a közel 4/3 millió acre-nyi kiszántás után is nagyobb, mint a tavalyi, míg a búzavetések állása április elseje óta 80-80%-ról 82-10%-ra emelkedett. A statisztikai helyzet is kedvező látszik a beszédpárt híveinek, amennyiben az uszó és látható nyugat-európai készletek a tavalyival szemben emelkedtek, mindezek ellenére a helyzet kulcsa továbbra is az időjárásban marad. Egyetlen éjszaka halomra döntheti a legfontosabb számításokat is. Indiából megerősítik a nemrég jelzett bő esőzést, mely azonban komolyabb kárt nem tett. Argentínából csekélyebb hozatokat jelentenek. A kínálat azonban főleg gyenge minőségben erős marad. Az éghajlati körülmények a vetés befejezésére igen kedvezők, bár az esőzés a tongeri minőségét hátrányosan befolyásolja.

Észak-Angliában az időjárás derültebb, bár szokatlanul hűvös. A vetések lassan fejlődnek, állásuk azonban kedvezőtlennek nem mondható.

Jegyzősek c. i. f. Liverpool métermázsánként:

	május 10.	május 3.
Manitoba 2. sz. május-juniusra	19-30 K.	19-50 K.
Choni White Kurrachea május-juniusra	19-	K. 19-80 K.
Barusso 78 kg. áprilisra	18-50 K.	18-60 K.
Orosz buza, minta után, utban	19-30 K.	19-60 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1910 május hó 13-án. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 180 szekér réti széna, 75 szekér muhar, 20 szekér zsupszalma, 24 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 13 szekér zabosbüköny, 300 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 640-840, muhar 700-820, zsupszalma 640-740, alomszalma 400-500, takarmányszalma —, kéve tengoriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 700-800, löhere 740-800, luczerna, —, köles —, sarju 600-740, szalmaszecska 640-700. Összes koocsizám 315. Összes súly 378,000 kg.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A lefolyt héten az érdeklődés muhar, czirok és kölesre irányult és répamagvakban, hol a fagy és rovarok károkat okoztak, pótlásul érkeztek be megrendelések.

Biborheremag iránt Franciaország érdeklődést mutat, üzlet azonban még nem kötött.

Nyorsáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

	korona
Lőheremag természetl arankamentes	158-164
" nagyarakás	100-112
" arankamentesítésre alkalmas	150-158
Luczernamag természetl arankamentes	160-170
" szép sárgaszínű	150-160
" kereskedelmi áru	144-150
Muhar	15-16
Köles	15-15-50

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten a forgalom változatlan élénk volt és élénk kereslet mellett a szeszárak szilárdan zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 180-180-50 K.-ig, adózatlanul 61-61-50 K.-ig élénk vételkedv mellett kötésre.

Élesztőszesz adózva 177-50-177-75 K.-ig, adózatlanul 58-50-58-75 K.-ig felsőmagyarországi vevők által vásárolva.

Denaturált szesz nagyban 51 K.-ig volt ajánlva és 51-51-50 K.-ig zárul hordóval együtt kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelőállomás 56-50-57 K.-ig volt ajánlva prompt és folyó termelővádra, míg ellenben új kampagnóra 2-50 K.-ig jegyzésen aul több tétel zárulva is lett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 56-57 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban koronákban
Kontingens nyersszesz	—
Finomított szesz adózva	180-—180-50
" adózatlan	61-—61-50
Élesztőszesz adózva	177-50-177-75
" adózatlan	58-50-58-75
Nyersszesz adózva	177-25-177-50
Denaturált szesz	51-—51-50
(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)	

Luiza gőzmalom r-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1910 május hó 12-én. Netto-árak 50 kg.-ként Budapesten, elegysuly tisztaság, zsákostul. Kötéleztetés nélkül.

Takarmányliszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K.:	18-70	18-30	17-90	17-50	17-10	16-10	15-30	14-70
	7 1/2	7 3/4	8	Korpa:	F.	G.		
	13-	10-70	6-30	Ar korona:	5-	5-50		

Liszt, örlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete örlektakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzasziszjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysuly tisztaság, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	
(V-VIII. száll.)	Ár K.:	37-60	36-80	36-	35-20	34-40
(IX-XII. száll.)		33-20	32-40	31-60	30-80	30-
Szám:	5	6	7	7 1/2	7 3/4	8
(V-VIII. száll.)	32-40	30-40	29-20	25-20	20-40	12-
(IX-XII. száll.)	28-80	27-20	24-60	20-80	17-20	12-40

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K.:	27-60	26-60	25-60	24-60	21-60	19-60	16-40

A többi abraktakarmányezikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom korpa 1910 máj. száll.	8-70-8-80
Goromba korpa 1910 máj. száll.	9-90-10-
Finom korpa 1910 szept.-decz. száll.	8-30-8-90
Goromba korpa 1910 szept.-decz. száll.	10-10-10-20
Rozskorpa	10-—10-10
Arpadara és árpaderce	10-50-10-60
Malomkonkoly	9-70-9-80
Budapesti gyári repcepegőgősa májusi szállításra	13-80-13-90
Derby-melécz eb Hatvan vagy Pozsony	10-60-10-70
Szárított moslék zsák nélkül.	13-60-13-70
Szárított répaszetlet ab állomások	12-80-12-90
Szörplé 48-50%o cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	7-50-7-60

figyelmét a
BIÓKRA,
 13-án veszi
 ppjárverések
 st. Dunaparti
 üldemények
 kedvezmény
 részesülnek.
 és minden-
 al szolgál
bank
 részek
 12. sz.
 öség felelősséget
PL
 cza 66.
 pl kivittel
MOBILOK.
 767

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1910 május 12-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Szalma	Réti széna	Burgonya		Vaj	Tojás	Husárak											
								sárga	rózsa			Vágott hus kg.-ként fillérben			Élősúly mm. koronákban								
												marha-hus	borjúhus	sertés-hus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus						
								100 kilogrammonként											I.	II.	I.	II.	I.
koronaértékben													I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.			
Arad	22.-	14.-	12.-	12.-	10.90	4.50	6.-	6.50	7.-	400	5.-	136	128	180	160	168	140	60	45	75	50	140	120
Baja	23.20	15.60	11.70	12.50	10.58	4.-	7.80	4.-	4.-	280	4.50	128	120	144	136	132	124	58	54	90	84	136	128
Balassagyarmat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debreczen	25.-	16.-	12.40	13.-	13.-	4.-	7.-	3.40	3.60	400	6.-	152	136	160	130	192	160	74	68	88	80	126	122
Eszék	25.80	17.20	13.20	14.30	12.-	4.60	8.-	8.-	7.60	320	6.-	136	108	160	136	164	148	68	56	94	76	124	96
Győr	24.-	16.80	13.40	14.60	12.-	-	-	4.40	4.-	260	5.-	156	140	180	160	168	152	76	64	112	104	140	126
Kaposvár	22.20	17.20	14.50	14.60	11.50	-	-	3.20	4.-	280	5.60	135	130	140	134	136	132	72	66	86	80	125	120
Kassa	21.-	15.-	12.-	14.-	14.-	4.-	6.-	4.80	5.60	250	4.-	152	142	150	140	180	160	78	72	80	76	130	120
Léva	21.60	17.60	12.40	14.-	13.-	4.-	7.-	6.-	7.-	280	5.40	128	120	160	140	170	160	76	64	100	92	120	110
Losoncz	20.60	14.50	12.-	13.50	13.40	4.50	7.-	5.50	6.50	200	5.-	120	112	160	152	168	-	72	60	104	96	164	-
Miskolcz	22.-	15.-	13.-	16.-	13.-	-	4.-	5.-	-	230	4.60	128	120	144	136	160	152	76	72	92	88	144	140
Nagybecskerek	21.-	18.-	13.60	12.80	10.10	-	-	6.20	6.-	334	4.-	120	112	128	120	160	152	56	54	72	60	132	120
Nagykanizsa	23.60	15.20	-	14.20	12.-	4.50	7.-	6.50	7.20	300	5.-	150	116	160	140	154	136	64	56	90	80	126	112
Nagyszeben	21.-	-	15.50	14.50	15.-	-	-	7.-	8.-	320	5.-	140	98	140	80	180	150	70	52	36	26	120	100
Nagyszentmiklós	21.-	18.-	10.-	12.40	12.40	6.-	8.-	5.-	4.-	280	4.-	104	96	156	148	160	-	-	-	36	34	-	-
Nagyvárad	23.40	15.-	-	12.80	11.60	-	6.-	6.50	-	320	5.-	128	112	180	160	180	160	-	-	-	-	160	150
Nyiregyháza	22.-	15.50	12.-	13.60	12.20	3.50	7.50	4.-	4.20	240	4.50	128	120	144	120	168	152	80	60	64	58	144	132
Nyitra	21.-	16.50	13.20	13.50	12.50	6.-	10.-	9.-	8.-	350	7.-	120	112	160	152	168	160	75	65	95	85	135	125
Pancsova	23.-	-	-	-	10.-	-	8.-	7.-	8.-	320	4.50	120	112	140	120	160	152	68	56	72	66	124	118
Pápa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sátoraljaihely	23.-	16.-	12.-	13.60	13.20	-	6.-	4.40	5.20	270	4.50	128	120	144	136	160	120	-	-	84	80	124	120
Sopron	22.80	16.80	-	15.-	-	6.-	6.40	8.-	8.-	280	7.-	180	160	260	180	220	160	90	66	112	110	126	112
Szatmár	23.40	13.-	13.-	12.60	13.60	3.50	6.-	5.40	5.60	230	5.-	120	112	160	152	160	152	-	-	-	-	-	-
Szombathely	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szolnok	24.-	-	13.40	13.40	12.10	-	-	4.-	5.-	220	4.-	140	-	160	-	180	-	68	-	80	-	146	-
Temesvár	22.-	15.-	14.-	13.-	11.20	-	-	-	4.-	240	5.-	128	-	160	-	150	-	70	-	90	-	100	-
Ujarad	21.60	14.-	12.-	12.-	10.80	4.20	5.80	6.-	6.50	320	4.50	120	112	144	120	152	130	60	40	70	50	130	110
Versecz	22.-	16.-	11.-	13.-	10.50	-	-	5.-	5.50	320	5.-	120	104	140	120	160	148	84	64	110	-	140	-
Zalaegerszeg	22.80	15.20	12.-	12.60	13.-	-	-	8.-	7.-	340	5.-	140	120	160	140	160	140	90	86	100	90	112	106
Zenta	24.60	15.80	12.60	13.20	10.40	-	-	6.-	6.-	320	5.-	128	120	136	129	136	124	76	68	90	80	128	116

Nemzetközi gabonapiacz 1910 május 10-től 1910 május 13-ig.

	Kelet	Effektiv árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	12	25.-	20.60*	26.80	24.80	26.51	24.10	21.66	-	17.88	17.40	Május	23.82	18.95 ³	25.34	23.96 ¹	21.44	20.88
	9	25.-	21.04*	26.60	25.-	26.51	24.-	21.88	-	18.26	18.31	Julius	20.62 ³	18.84	24.26	23.61	20.46	19.14
Rozs	12	17.05	-	18.-	18.50	19.62	15.86	-	-	-	11.97	Május	23.44	19.66 ³	26.04	23.82 ¹	21.62	21.20
	9	17.05	-	18.10	18.40	19.73	15.86	-	-	-	12.96	Julius	20.88 ³	19.55	25.23	23.44	20.60	19.22
Zab	12	15.20	-	16.70	13.70	19.44	-	-	-	-	-	Május	-	-	-	-	-	-
	9	15.20	-	16.70	14.-	19.44	-	-	-	-	-	Julius	12.98	-	18.04	-	-	-
Tengeri	12	11.80	14.69	12.60	14.50	18.85	-	-	-	11.85	-	Május	11.22	-	-	-	13.86	12.12
	9	12.10	14.84	12.70	14.80	19.14	-	-	-	12.70	-	Julius	11.40	-	16.94	-	14.32	-
Árpa	12	12.70	-	16.-	16.40	20.32	-	-	-	-	-	Május	11.44	-	-	-	13.72	12.08
	9	12.70	-	16.-	16.40	20.32	-	-	-	-	-	Julius	11.66	-	-	-	14.20	-

Jegyzet: *) Manitóba II.
 1) Junius.
 2) Szept.
 3) Okt.

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGER

különleges gyár
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1910 május 11.

Table with columns: A betegség neve, Fertőzve volt (K, U), Mult heti állapot (K, U), Mult évi állapot (K, U). Rows include Lépfene, Veszettség, Takonykór, Száj- és körömfájás, Juhhimlő, Ivarsz. hóly. kiütés, Rühkór, Bivalyvész, Sertésorbáncz, Sertésvész.

Ausztáriában 1910. év május 4-én fertőzve volt: veszettséggel 32 k. 38 u., takonykórral 9 k. 12 u., rag. száj- és körömfájással 0 k. 0 u., sertésvészszel 230 k. 530 u.

Németországban 1910. év április 15-én fertőzve volt: takonykórral 16 k. 17 u., rag. száj- és körömfájással 1 k. 1 u., sertésvészszel 1411 k. 1800 u., rag. tüdőlobbal 0 k. 0 u.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósít: Uri Rezső sertésbizományos VIII., Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1910 május 11.

Table with columns: Sertésvészzen átment, Sertésvészzen át nem ment, Árak (kilogrammgig, fillér). Rows show price ranges for different types of hams.

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: szilárd.

Bécsi szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1910 május 12.

Table with columns: Főlhajtás, Árak (kg.-ként fillérekben tiszta szuliban). Rows list various types of hams and their prices.

Irányzat: szilárd, prima minőségű borjú nagyon keresett volt s így valamivel drágább mint mult héten. Többi minőség a multheti árt megtartotta. Sertés, ugy zsr mint hus nagyon kis árváltozást szenvedett. Bárány 2 koronával olcsóbb. Juh mint mult héten.

Bécsi juhvasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1910 május 12.

Table with columns: Főlhajtás, Árak. Rows list types of hams and their prices.

Irányzat: élénk, kg.-ként 3 fillérel drágább.

Bécsi sertésvásár.

1910 május 10.

Table with columns: Főlhajtás, Származás szerint. Rows list types of hams and their prices.

Eladatlan maradt... 76. Árak: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsérték felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Table with columns: Date, Location, Description, Price. Lists various real estate auctions.

Szerkesztői üzenetek.

N. N. Ha az állatok tulajdonosa a fuvart természetben szolgáltatja, akkor az állatorvosnak minden kiszállása alkalmával 1 K. 50 f. látogatási díj, azonfelül pedig az első 100 drb szarvasmarha beoltásáért 40 K., a többi 100 drb beoltásáért pedig 30 K., vagyis a kétszeri beoltásért mindössze 70 K. jár.

S. D. Bányászgyógy. Betegségek kórképét nem ismertethetjük részletesen. Aki eziránt érdeklődik, az idevonatkozó állatorvosi szakmunkákból, a jelen esetben belorvostani kézikönyvekből szerzetteti meg a tájékozódást.

B. B. Ermihályfalva. A véres vizeletnek többféle oka lehet, az ok szerint pedig módosul az orvoslás is. Erre vonatkozólag tehát nem adhatunk tanácsot, hanem ezt csak az állatorvos teheti, aki a beteg megvizsgálása alapján tisztában van a véres vizelet okával. Csak általános tájékozással jegyezzük meg,

hogy szarvasmarhák véres vizeleténél főképpen egyrészt az u. n. erdőbetegség (piroplazmózis), másrészt a Máramarosban ugy látszik gyakrabban előforduló hólyagvérzés jön tekintetbe s hogy mindkettő orvoslásánál, egyebek között, nagyon fontos az öröteljes takarmányozás.

M. L. Beregszász. A járványos elvetéletről már ismételtelen jelentek meg ismertető közlemények ezen a helyen, így legutóbb a „Köztelek” multévi 57. számában is. Minthogy nem lehet egy dolgot minduntalan ismételnünk, az illető közleményekre kell utalnunk, egyébként azonban megjegyezzük, hogy a baj csak kellő szakszerűséggel és következetességgel végrehajtott eljárással küszöbölhető ki az állományból, hogy eközben azzal a lehetőséggel is kell számolni, hogy a tehenek a ragályanyagot az elvetétek kifolyásával szennyezett takarmánnyal és ivóvízzel is vehetik fel a testükbe.

S. G. Dunaszentgyörgy. A sertés csak turásával és esetleg a here tulságos legázolásával árt a lóherésnek. Ha azonban a fiatal süldőket folyvást terelve legelteti, a herét teljesen lerágatva halad előre és átázott hereföldre nem hajt ki, akkor a legeltetés nem rövidíti meg a here élettartamát. Szóval herét sertéssel legeltetni megkárosodás nélkül csak jó kanácsszal lehet.

W. M. A nem okleveles gazdatiszt minimális felmondási ideje egy hó. A gyakorlati gazdatiszt vizsgáról nyert bizonyítvány e tekintetben nem adja meg az okleveles gazdatiszt 3 havi minimális felmondási idejét.

Kajdano. Vegyelemzési vizsgálatot végezhetet bármelyik vegykísérleti állomáson, amelyeket lapunk mai számában a „Levélsekrcény” rovat élén „Tudnivalók” czimén sorolunk fel.

Térhiany miatt nem közölhető czikkek a 440/909. A. Sz. J. Szuperfoszfát mint nitrogéngyűjtő elem a mezőgazdaságban. — 42/910. Sz. A. A gynnövények irtásáról különös tekintettel a vadrepczére. — 434/909. A. Sz. J. A Campbell-teoria gyakorlati értéke hazai viszonyaink között. — 376/909. T. K. Még egyszer gyöngye buzaterméseink okairól. — 706/908. F. A. F. Állatbiztosítás. — 282/909. T-y. Baktériumok által okozott növényi betegségek. — 300/909. Cs. Gy. Középponti állatvásártelep. — 376/909. R. Amerika gyümölcsészeti viszonyairól. — 401/909. U. Z. Az igazsálat és az ősi szántás. — 408/909. H. Néhány kérdés a gyakorlat körtéből. — 452/909. I. I. Gy. Mit tartunk szem előtt a tyuktenyésztés kérdésénél. — 19/910. V. B. Campbell-féle talajmivélés tároszással és rendes szántással. — 49/910. Cs. Gy. Az erdélyi lóheremag természetése. — 54/910. A. Sz. J. A társasborona alkalmazhatósága. — 56/910. Sz. I. Gy. A gynnövények irtásáról. — 60/910. H. K. Milyen szarvasmarhafajt tenyészünk hazánkban? — 64/910. O. Gy. Néhány szó a tarlóbuktatásról. — 65/910. F. Z. Tengeritermesztés. — 69/910. B. E. A kacskák párosodásáról és kotlásáról. — 89/910. A. E. Az alföldi délibáb. — 94/910. F. Z. A sortrágyázás kérdéséhez. — 96/910. B. L. Hogy vessük a tengerit? — 97/910. S. L. A bothi tehenészet. — 129/910. L. J. A termelés fokozatos fejlődésére hogyan alkalmazzuk a mélyművelést? — 131/910. Sz. Z. F. Mesterséges keltetés. — 144/910. L. E. Tehénistállók berendezése és ezek befolyása az egészséges tej produkálására. — 151/910. H. K. Az istállótrágya okszerű kezeléséről. — 179/910. O. N. D. Pulykatenyésztés.

Mindezen czikkeket f. évi szeptember 1-ig megőrizzük és kívánatra akár a szerkesztőségben, akár pedig — 20 filléres bélyegjegy beküldése ellenében — levélben, a szerzők rendelkezésére bocsátjuk.

Szénkereskedelmi Részvénytársaság. Budapest, VI., Teréz-körút 3. Telefon (interurban): 171-32. Sürgönyczim: KOHAG. A legkedvezőbb feltételek mellett szállít elsőrendű porosz és ostrai szenet és pirszenet, ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági czélokra. Több szénbánya kizárólagos eladási irodája. Legolcsóbb beszerzési forrás gazdák részére.

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA Budapest, V., Ferencz-József-tér 6. (Gresham palota.) BOLINDER NYERSOLAJMOTOR. Kevés nyersolajszükséglet. Feltétlenül megbízható üzem. Nincs korom, bűz, füst!

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Rosták

Kerekeken 12 HP-ig
Fekvők 200 HP-ig

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Szavatolt beltartalommal szállítok

Thomassalak, szuperfoszfát, eredeti stassfurti 40% kállisó és kainit, kénsavas ammóniak, rézgálicz 98-99% és vasgálicz-ot. Ima raffia-háncs porosz-köszén és mindenféle gazdasági és technikai czikket.

Telefon 153-82. **VINCZE IZSÓ** Telefon 153-82.
Budapest, VII., Rákóczi-ut 82. szám. 5514

BÉRLETET

keresek 800-1500 holdig terjedőt Heves, Pest vagy Szolnok megyében fekvőt. Csak tulajdonos kézből való ajánlatokat kérek. 5550

BURGER JÁNOS BUDAPEST, IV. ker., Semmelweis-utca 19.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Mielőtt cementipari gépet vesz, kérje saját érdekében:

F. 3. Formák és szerszámok oszmoészölt betonárak előállításához.
F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagosgyártás.
Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett ozementoserp-gyártás.
B. B. 1. Az ürege építőkövek (betonblokkok) gyártása.
C. S. 1. A ozement- és mozaiklapok gyártása

ezimű árjegyzékünket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg tüzemben mintatelephünkön összes ozementipari homok-értékesítő gépeinket.

Szántó és Beck
mérnök
ozementipari gépek gyártása
Budapest, VII., Baross-tér 15. szám.

Kartellen kívüli Zsák-, Ponya-, Zsineg szőlő- és kévekööző kötélraktár.

Hecht Béla, Budapest, VI., Lovag-u. 2.
Sürgőnyczim: Hechtius Bpest.
Telefon: 35-98.

Mindennemű használt zsákok állandóan raktáron. Zsák- és ponyvaköleszés. Jnta- és lengyártmányok gyári raktára. Gazdasági kötél-árak. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. Eladás nagyban és kicsinyben.

Jégyártó- és hűtőgépek

szerkezetét és azok kezelését. Irta: Simonffy Béla. Ára bérmentes küldéssel 2 kor, 20 fill. Kapható a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

MELOCCO PÉTER CEMENTÁRUGYÁR ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT RÉSZV.-TÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., DÉYAI-UTCZA 21.

Telefon: Kereskedelmi Iroda 2511. Telefon: Műszaki Iroda 176-26.

Építési osztálya foglalkozik különösen: **Mezőgazdasági építkezésekkel**

Kitünő referenciák az ország minden részéből, ahol ilyenmü munkákat végeztünk.

Tervek és költségvetések ingyen. Műszaki személyzetünk kívánatra ingyen a helyszíntre utazik.

u. m. betonistállók és hűtő istálló-födémek, szab. önitatóvályuk, viz-tornyok, silók, magtáruk, hidak és átereszek, valamint turbinatelepek és zsilipek építésével.

ROSTOCK és HOFFELNER

Klosterneuburg, Bécs mellett.

Az osztrák-magyar monarchia legrégibb különlegességi üzége ozement-üveghordókban.

A legkitünőbbben bevált szerkezet bor, sör, gyümölcsborok, pálinka, gyümölcsnedvek stb. részére. Iskolázott, régi személyzet.

Mérsékelt árak. Elismert legjobb belső beüvegezés. Prospektusok, költségvetések és szaktechnikai látogatások ingyen. Modern pinózek és prësházak tervezését és az építés kiviteletét elvállalja. Saját szabadalmal. Rostock-féle spe- hordóragasz "Ganz-ozialla" törvényileg védve, szag- és izmentes, alkoholinak és savnak ellentáll, használat után újból alkalmazható. Hordóajtócskák behelyezésére és hibás ászok- és transporthordók elzárására. Kilogrammonként ára 5 korona az Klosterneuburg. Szétküldés utánvétel mellett 1/3 kilogrammtól feljebb. 600,000 hektolitern felüli üzemben.

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.

Biertelj. K 6, halbj. K 12, ganj. K 24.
Wöchentlich zwei Nummern. Probenummern gratis u. franko.
Wien I. Schauflegergasse 6.

Jelenkor legjobb fogatos permetezők.

Kitünően bevált

Réparovarok, peronoszpóra, vadrepce, vadmustár stb. ellen.

4, 5 és 6-soros beállitható kapálógépek.
Nélkülözhetetlen gépek pontos, gyors és olcsó kapáláshoz.

Gőzeke gyürüshengerek és boronák.
Számítalan elismerőlevél. Jutányos árak.

Perl és Társa, gépgyár és vasöntőde Szered, Pozsony m.

Állitható 8-soros répapermetező.

FOLYAM.

l főképpen egy-
sis), másrészt a
előforduló hó-
kettő orvoslásá-
erőteljes takar-
y
lésről már ismé-
mények ezen a
áltévi 57. számá-
rot minduntalan
kell utalnunk,
hogy a baj csak
ésséggel végre-
lományból, hogy
számolni, hogy a
tek kifolyásával
el is vehetik fel
y
ak turásával és
árt a löherésnek.
erelve legelteti, a
és átázott here-
nem rövidíti meg
rtéssel legeltetni
zal lehet.
y
minimális fel-
adatszti vizsgá-
nem adja meg az
elmondási idejét.
végezethet bár-
veket lapunk mai
lén "Tudnivalók"

kek a 440/909. A.
ajtó elem a mező-
omnövények irtá-
zére. — 434/909.
ati értéke hazai
K. Még egyszer
706/908. F. A. F.
aktériumok által
99. Cs. Gy. Kö-
t. Amerika gyü-
U. Z. Az igás-
H. Néhány kér-
I. I. Gy. Mit
kérdésénél. —
elés társasággal
Gy. Az ordélyi
Sz. J. A társas-
Sz. I. Gy. A
H. K. Milyen
kban? — 64/910.
— 65/910. F. Z.
A kacsák pároso-
Az alföldi déli-
kérdéséhez. —
? — 97/910. S. L.
A termelés fo-
tuk a mélymivó-
éges keltetés. —
ése és ezek be-
sára. — 151/910.
éséről. — 179/910.

ber 1-ig megőríz-
gben, akár pedig
ellenében — levél-
juk.

delmi saság

3. AG.

szállít első-
pirszenet,
asági célokra.
adási irodája.
eszerzési
re.

rencz-
am, alota.)

TOR

nos korom,
iz, füstli

Üzleti könyvek és egyéb nyomtatványok

készítését elvállalja a „PÁTRIA“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Birtokot Szatmármegyében

örök áron megvételre keres.

Frankl Adolf banküzlete
Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Saját ház.)

Csak direkt ajánlat kéretik eladótól. 5556

Birtokvétel.

Budapest közelében fekvő néhány száz holdas birtok kerestetik megvételre. :: Szíves ajánlatok **S. G. Temesvár, póstafiók 87.** címre kéretnek. 4551

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

MOTORT,

addig
míg meg nem tekintette a

VIKTORIA

angol 4-ütemű motorjaimat fekvő és lokomobil alakban. 5390

Szabó Béla utóda

Budapest, V., Visegrádi-u. 4/B. sz.

Javítsa maga
Iőszerszámljait minden fajta bőrt, bőröndöt és más bőrből vagy bádorgból stb. készült tárgyait **KÉTHEGYŰ SZEGECSSzel.**
Nem kell előre lyukat fúrni, alátétlemez nem szükséges. Csak a kalapácsal beverni és a végeket kell behajtani. **Próbadozot 100 drb. sortirozó szegecsszel, 1 kor. 20 fill.** előleges beküldése mellett küld **F. Freund & Co., Wien II/3, Neugebäude 6.** Kérjen részletes árjegyzéket. 3925

SZALMA

helyett almozási czélokra kitünő felszívóképességű

alom- és mull-tözeget

vagonrakományos tételekben, jutányos áron ajánl

Zwebner Mór és Fia

mütrágya- és erőtakarmány-kereskedése

Pozsony és Galgócz. 5358

CAMPBELL

feltűnést keltő műve **AZ OKSZERU TALAJMŰVELÉSÉRŐL**

H. RUFFY PAL fordításában; megrendelhető a „Pátria“ r.-t. gazd. könyvkereskedésénél, Budapest, IX., Üllői-ut 25. Ára füzve 3 korona 50 fillér, vászonkötésben 4 korona 50 fillér.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

Falazótégla és tetőcserép

homok és cementből könnyen állítható elő bármely munkás által dr. Gaspary gépein.
Cementlapok Cement ürtömbök
Cement alagsósvék Cement salak-téglák

Formák

Vízvezetékcsövek Ablakkeretezések
Kerítésoszlopok Határvövek stb.

KÜLÖNLEGESSÉGI GÉPGYÁR.

Dr. Gaspary & Co. MARKRANSTÄDT (Leipzig mellett).

262. sz. árjegyzék díjmentesen.

Szobai edényes növénytenyésztés

Virágkedvelők, kertészek, de kiválóan a művelt magyar hölgyközönség használatára

Írta: **Czapáry Albert**

Számos ábrával

Ára vászonkötésben 2 korona 50 fillér

Megrendelhető a „Pátria“ r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Telefon a marhavásártéren: 57-76.

A Budapesti Állatvásár-pénztár Részv.-Társaság

foglat- szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok, kecskék és sertések bizományi eladásával.

Előleget nyújt hatóságilag megállapított kamatláb mellett. A felküldendő állatokhoz kísérő nem kell. Vasuti küldemények
címezése: **Budapest-Ferencváros.** 5336

Telefon a sertésvásártéren: 165-02.

Nincs többé bűz!

A Bonodor-folyadék a legbűzősebb árnycskék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysuiyu 5 kg. csomag bérmentve 7.50 K.** (Elegendő egy évre.) **1 kg. próbacsomag 2.50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor-por vízeldék azonnali szagtalanítására kitünő szer. 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K., csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvétellel. Számos elismerőlevél. 5336

Vezérképviselő:

FODOR FERENCZ

Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. sz.

TELEFON 12-80
MUNKÁCSY GYULA
BUDAPEST
VI. KIRÁLY-UTCA 102
A SZAB. SÁRKÁNY KEMÉNYTÖLDŐK ÉS FALAZÁSNEKÜLVI TŰZHELYEK MÁR ORSZÁGOS HIRŰEK.
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

:: Száritott ::

CZUKORRÉPA-SZELETET szállítanak legolcsóbban

Steiner és Wallesz
Bécs, I. Schottenring 22. 5298

LEGUJABB MOST JELENT MEG! LEGUJABB

A LEGÉRDEKESEBB KÖNYV!

A VÉNÜLÉS

elhárítása és az élet meghosszabbítása célszerű életmóddal és gyógyszerközökkel

Írta: **Dr. LORÁND A.**
karlsbádi fürdőorvos

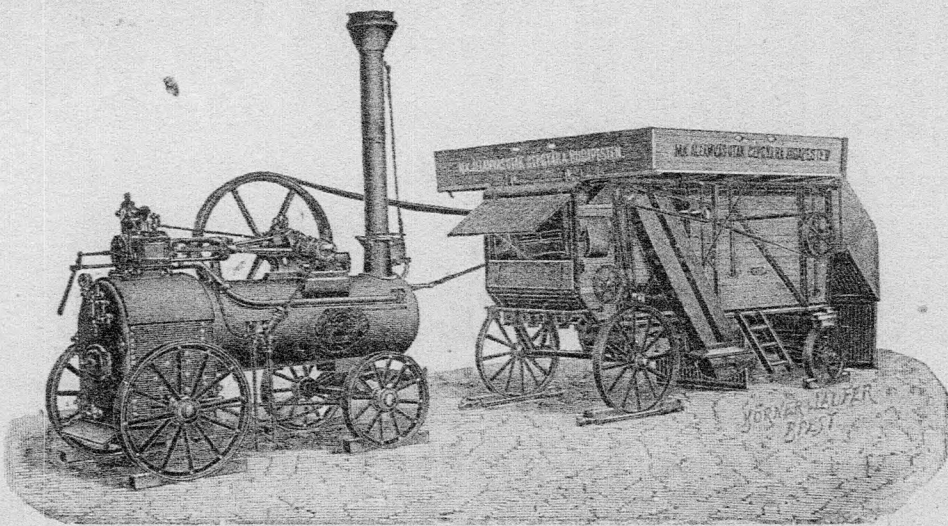
Hosszu életre, évek hosszu során át megtartható úde, fiatalos külsőre, tartós jó egészségre és fokozott munkaképességre lehetnek szerit mindazok, akik a szerző okos tanácsait követik.

Ára füzve 4 kor. ■ Ára kötve 6 kor.

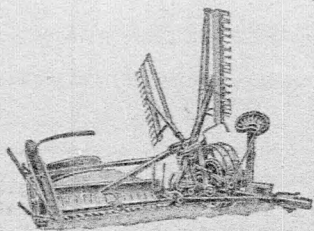
Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. könyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám.

LEVÉLPAPIROK és BORITÉKOK

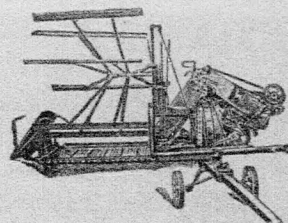
a legjutányosabb árak mellett kaphatók a „PÁTRIA“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaságnál Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

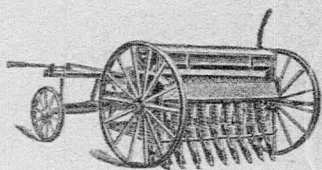
Államgépgyári gőzcséplőkészletek
1910. évi szerkezet.

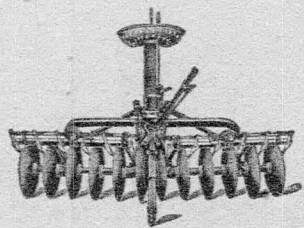
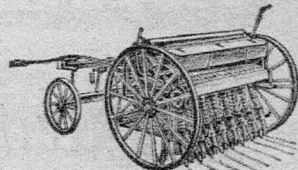
Államgépgyári benzinmotorok.

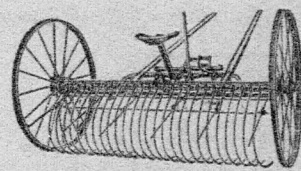
Államgépgyári aratógépek.

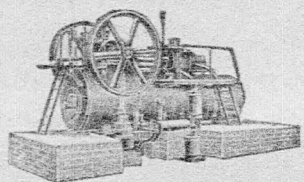
Losonczi egyszerű és kombinált vetőgépek.

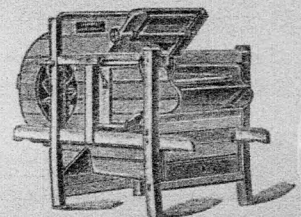
tárcsásboronák, szénagyűjtők.

Államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

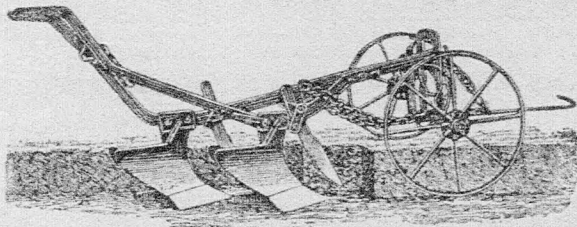

Kalmár-féle rosták.

Resiczai aczélekék és egyéb talajmivelő eszközök.

Árajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgál

Árajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgál

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32.

mi vál-
saság.
ztelek.)

őüz!

árnyékszék
Elegy-
7.50 K.
acsomag
s nélkül.
ali szag-
ilós posta-
róbaesomag
Székküldés
ismerőlevél.

NCZ
40/H. sz.

YULA

LDOK ÉS
R OPSZÁGOS

EKET.

ii

A-

itanak
lesób-

esz

22.

5298

LEGUJABB

VI

ÉS

zabóitása
közökkel

A.

át

ar-

ak,

ik.

6 kor.

nykeres-

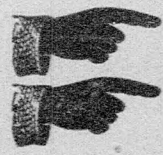
25. szám.

A

iro-

saság-

ztelek.)

MANILLA ZSINEG

belföldi K 102, bármely állomás franco. Importált amerikai Standard II. és Robroy minőség.
Kévekötelek K 6.50-től ezrenként, ponyvák és zsákok kölcsön és eladásra minden célra.

NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10.
TELEFON 35-92. ■ ■ Táviratcím: NAGELA.

Elsőrangú fürdőhely!
Kérjen prospektust!

LIPIK Szlavonia
Égvényes, konyhasós, jódfartalmu hévvíz

A csatorna összes bántalmait, hurutokat, diabetest, köszvényt, csúzt, csonttöréseket, gyermek- és alkati kórokat

BIZTOSAN GYÓGYIT! **64°C**

=A kontinensen egyedül álló! =

Most jelent meg!

MUNKÁSLAKÁSOK ÉS A KISPESTI ÁLLAMI MUNKÁSLAKÓTELEP

Írta: **Fleischl Róbert** építész
Számos ábrával **Ára 2 korona**
Megrendelhető a „Patria” r.-i. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

M. sz.

Bellán Mátás
kender- és kötél-
áru ipartelep
Dunacséb Bácska

1000 darab
Bellán-féle kévekötel
1. számú
150 cm. hosszú.

Az igen tisztelt gazdaközönség

csak jól felfogott érdekét védi, ha az olyan kéveköteleket, melyek lógóedűláján a Bellán név és a kötél hossza feltüntetve nincs, nem vásárolja, — mivel azok legtöbb esetben súlyú utánzatok, kötés közben szakadnak és az első aratásnál hasznavehetetlené válnak. Elismert tény, hogy az állampolgárokba hozott kévekötelekkel a munka gyors és biztos s legelőbb hét aratáson át használhatók.

Bizalommal vásárolhat továbbá hámszárang, kötőfék, rudaló ökörszárkosarak stb. gazdasági kötélárúkat, hosszuszálú bacska kenderből, tiszta kender, len- és jutagabonaszálakat, ponyvákat, vízmentes és nyers-élapthan, minden célra. Szőlőkötöző fonalat, komló-, dohány-, zsák-, kötöző, oserkötő és szalmapréshez alkalmas zsinegokat. Kender reptöltéshez, tiszta kőcot géptisztításhoz. Törökherdó hálót, halászhalót, lóhálót, hintaágyat, torna-készleteket, teniszszőp és kerítőhálókat stb.

— Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. —
Saját kendertermelés, áztatás, gerebenezés és földolgozás.

5474

Bellán Mátás
iparteleptulajdonos
és földbirtokos
Sürgöny-cím:
Bellán Dunacséb **Dunacséb** (Bácska).

V-ik évfolyam **Budapesti** V-ik évfolyam

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, IX., Viola-utca 7.**

Nélkülözhetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlálással, állattenyésztéssel foglalkozik.
Az egyedüli szakközlöny, melyben az állatforgalom statisztikai adatai olvashatók.
Előfizetési ára egész évre 10 korona.
Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a kiadóhivatal.

VIZVEZETÉK, Központi fűtés
fürdőszoba-, klozet-, csatornázási és és szellőztető-berendezések. Csillárok, szivattyúberendezések. Épület-, dísz- és izzólámpák, fűtőkészülékek, mindenféle világító-ujdonosságok.
Alaptőke 400.000 kor.

Magyar Benoid-gáz R.-Társ.
Budapest, VI., Andrásy-ut 17.

Sürgönycím:
BENOID, BUDAPEST.

Telefonszám:
:: 38-60. ::

A legmegbízhatóbb és legjobb

MAGVAK

kaphatók

KÁLAI

Sándor és fia magnagykereskedésében

Budapest, VII., Károly-körut 19.

Előnyajánlattal kívánatra készséggel szolgálunk.

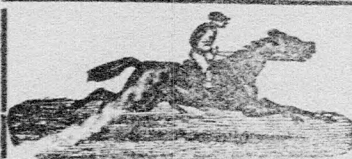
MANILAZSINEG

legjobb **EREDETI AMERIKAI**

gyártmányt ajánlunk **100 kg.-ként 102.- K árban** bérmentve bármely állomásra szállítva.

Ajánlunk továbbá legkitünőbb minőségű Raffiát, zsákokat, ponyvákat, gazdasági kötélárut, kócot és a szakmába vágó többi cikket **eredeti gyári árban** és szívesen szolgálunk kívánatra legolcsóbb árajánlattal.

BERGER TESTVÉREK BUDAPEST, V., **Aulich-u. 4-6.**
TELEFON: 39-83. és 115-15.

LOVAK KEHESSEGE

Több ezer ellamerővel.

azonnal gyógyítható
VELPRY, BILLANCOURT sur SEINE.

ARA ÖVEGENKINT 6 MÁRKA.

„VERGOTININE“-vel

Allatorvosoknak nagy engedmény.

Raktár Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerÁra, VI. Király-utca 12.

Nemetszági raktár: **KREWEL & CO.** Köln, Eifelstrasse 33.

3455

Terményeik és termékeik beszerzési és értékesítési módját minden gyakori gazdával Krolpp mezőgazd. kereskedelemtan című munkája ismerteti még 6 koronáért kapható a „Pátia” könyvkereskedésében, Budapest, IX., Köztelek.

Benzin-, szivógáz-, nyersolaj-, gőz-, petrolin- és világítógáz-

MOTOROK.

Benzin-lokomobilok. ::
Épületfelvonók. :: ::

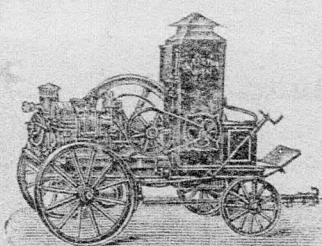
PLEWA és Tsa

gép- és motorgyár
WIEN, XVII., Waltgasse 78-80.

Sürgőnyezim:

Plewa, Wien - Hernals.

Kerületi képviselők kerestetnek.

Minden rendszerű és nagyságu

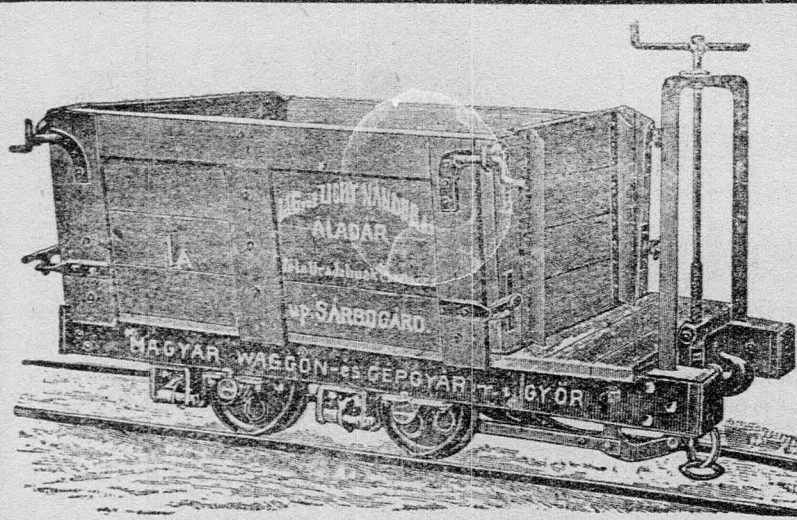
SÜTŐKEMENCZÉK,

KEVERO- és GYURÓGÉPEK,

az összes sütőipari segédgépek,

eszközök és

SÜTŐKEMENCZEARMATURÁK.

Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ.

Keskenyvágányu Vasutosztály GYŐR.

Erdei, gazdasági és ipari vasutak.

Sínek, Hordozható vágányok, váltók, fordítóköröngök, keskenyvágányu kocsik, korokpárok és mozdonyok új és használt állapotban.

Eladás és bérlet.

Állandóan nagy raktár.

Bármiféle nyomdai munkát

izléses kivitelben a legjutányosabb árak mellett készít a „PÁTRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Laass-rendszerű kapálógépeket,

mindennemű egysoros **lókapákat és halmozókat**

„OSBORNE”

fűkaszáló- és aratógépeket, szénagereblyéket, motoros cséplőkészleteket

elismeret gondos kivitelben szállit:

„RÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-társ. **Mosonban**

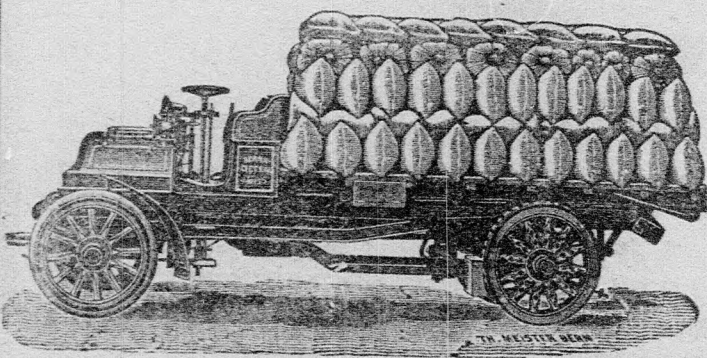
Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak:

Temesvár, Debreczen.

Levélczim: | Telefon: | Sürgőnyezim:
 Jakab és Hegedűs, Budapest, 56. | 97-23. | Jakabék, Budapest.

JAKAB ES HEGEDŰS

malomépítész és gépgyár
 Budapest, V., Váci-ut 36-38. szám.

Ajánlják a legkötőbb szerkezetű „BERNA” teherautomobilokat 10.000 kilogramm hordképességig és személyszállító auto-omnibuszokat 36 személyig.

Képes árjegyzékkel és részletes árajánlattal díjmentesen szolgálunk.

MALOMOSZTÁLYUNK egyes malmi gépekről és teljes malomberendezésekről érdeklődőknek szívesen szolgál minden felvilágosítással.

Autogén-heggesztő osztályunk, mérsékelt díjazás mellett elvállalja törött öntöttvasalkatrészek heggesztését.

JÉG

„Rapid“

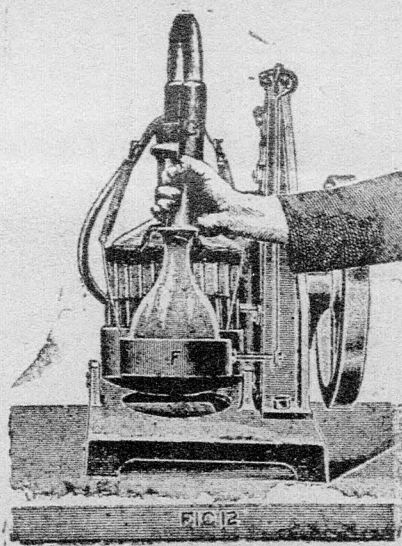
a világ legjobb jégkészítő gépe

készít:

- 3 perc alatt jéghideg italt
- 5 „ „ tiszta jeget
- 10 „ „ fagylaltot
- 15 „ „ 1 kiló kristálytisza jeget.

100 kg. jég előállítás költsége kb. 2.60 kor.

Kezelése, hajtása rendkívül egyszerű s bármely gyermek által elvégezhető.

JÉG

Ezen gép üzemeltetéséhez semmiféle költséges vegyszer nem szükséges. 3-4 kg. kénsv, amely minden fűszerüzletben kapható, kb. 75 hűtési művelethez elég. 1 kg. kénsv kb. 10 kiló tiszta jeget szolgáltat s így a jég előállítása rendkívül olcsó.

A „Rapid“ gép ára 250 korona.

Bővebb ismertetéssel erőhajtású nagyobb gépekről is készséggel szolgál

GEITTNER ES RAUSCH
 Budapest, Andrássy-ut 8/K

JÉG

JÉG

Ismét TÖRÖK által lettek sokan szerencsések!

Az immár befejeződött 25-ik m. kir. osztálysorsjátékban ismét szerencsénk volt MINDEN HUZÁSI NAPON tisztelt vevőinknek főnyereményeket kifizetni. Csapán a most lefolyt 25-ik sorsjátékban b. vevőink

2 1/2 millió koronát nyertek nálunk: köztük: a 100.000 és 80.000 koronás stb. nyereményeket.

Vevőink közül sokan, a kék a nevük melletti számokból választották, nagy nyereményeket értek el. Szíveskedjék tehát nevét az alanti táblázatban megkeresni és a mellette levő számot nálunk mielőbb megrendelni.

NEVEK:

Ádám	2392	Aurél	17651	Dömötör	51626	Gábor	101729	József	3644	Lothár	17719	Oszkár	51175	Szidónia	100663
Abrahám	2730	Attila	17719	Dorottya	52338	Gertrud	101924	Jolán	4019	Lujza	17733	Ottília	51626	Taszió	100681
Adolár	3644	Balázs	17733	Edith	52563	Gáspár	103871	Juliska	4083	Lukács	17757	Ottó	52338	Teréz	101372
Adolf	4019	Bálint	17757	Ede	52578	Gedeon	105234	Kelemen	4108	Magdolna	18153	Ödön	52563	Teofil	101729
Adorján	4083	Baltazár	18153	Elek	58013	Gizella	105307	Karolin	4124	Manó	18665	Paula	52578	Tekla	101924
Adelheit	4103	Berta	18665	Eleonóra	60048	Győző	105343	Konrad	4148	Malvin	20293	Pál	58013	Titus	103871
Adél	4124	Béla	20293	Ellemér	63769	Géza	105398	Katinka	5468	Manfréd	21761	Pepi	60048	Teodora	105234
Agoston	4148	Benedek	21761	Énna	64021	Gusztáv	105966	Kálmán	5483	Margit	23001	Péter	63769	Tamás	105307
Ágnes	5468	Bernát	23001	Éliás	64477	Györgyike	106911	Katalin	5596	Marcell	24002	Piroska	64021	Teresi	105343
Alajos	5483	Bertalan	24002	Ernesztin	65032	György	106985	Károly	5635	Mariska	24293	Pista	64477	Tibor	105398
Amália	5596	Blanka	24293	Emánuel	66007	Gyula	2392	Klára	6251	Márkus	32411	Rachel	66007	Tinka	105966
Anna	5835	Borbála	32411	Éva	66013	Hedvig	2730	Kornél	6302	Mária	34364	Richard	66013	Tivadar	106911
Albin	6251	Boriska	34364	Ervin	67192	Henrik	3644	Kotild	6323	Márton	34375	Rebeka	66013	Valéria	106985
Albrecht	6301	Bódog	34375	Evelin	69415	Heléna	4019	Kristóf	6424	Mártha	35305	Rafacl	67192	Veronika	2392
Apollónia	6323	Bogdán	35305	Emil	71832	Hermann	4083	Kornélia	6565	Máté	36601	Regina	69415	Vazul	2730
Aladár	6424	Boldizsár	36601	Erzsébet	84315	Hugó	4103	Krisztina	7620	Matild	37416	Rezső	71832	Vencel	4019
Albert	6565	Brunó	37416	Endre	85125	Hermina	4124	Lajos	8467	Menyhért	38180	Rózsika	84315	Viktor	5483
Antónia	7620	Betti	38180	Eszter	86078	Hilda	4148	Laura	8517	Melania	38241	Róbert	85125	Vilmos	5596
Aranka	8467	Bella	38241	Etel	89225	Illés	4148	László	8564	Miklós	39323	Rozália	86078	Vincez	5835
Augusztá	8517	Brigitte	39323	Ernő	90963	Iona	5483	Lénke	9009	Miksa	40805	Rudolf	89225	Vilna	4124
Alfréd	8564	Cézár	40805	Flóra	90963	Imre	5596	Lázár	9871	Milán	14429	Sári	90963	Vendel	4148
Akos	9009	Cecília	14429	Fábián	91746	Ilka	5835	Leonia	11902	Mór	41916	Salamon	90963	Vilhelmine	5468
Ambrus	9871	Cyrrill	41916	Farkas	92654	István	6251	Lehel	11902	Nathália	42623	Sarolta	91746	Viktor	5483
Andar	11902	Cornélia	42623	Franciska	93196	Irn	6302	Leontin	12121	Nándor	43646	Samu	92654	Vilmos	5596
András	11922	Dániel	43646	Félix	94191	Izidor	6323	Leó	12197	Nelli	44766	Szeréna	93196	Vincez	5835
Antal	12121	Dávid	44766	Frida	95399	Irma	6424	Lidia	12197	Napoleon	46353	Sándor	94191	Zsófia	6251
Armin	12197	Dóra	46353	Ferdinand	96977	Jakab	6565	Lipót	12324	Netti	46353	Szerafin	95399	Zoltán	6302
Arnold	12324	Dénes	46373	Ferencz	100663	Janka	7620	Lina	16862	Orbán	46373	Simon	95399	Zsigmond	6323
Árnold	16862	Dezso	46486	Frigyes	100681	János	2392	Loránd	17331	Olga	46486	Sziefried	96977	Zsuzsanna	6323
Árpád	17331	Domonkos	51175	Fülöp	101372	Johanna	2730	Ludmilla	17651						

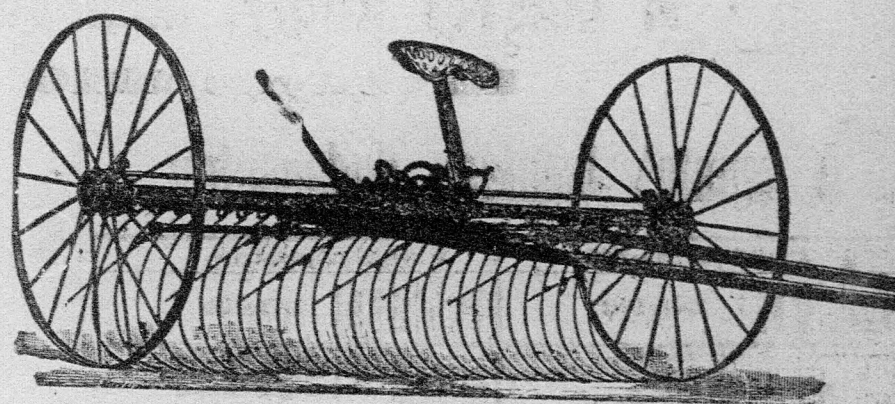
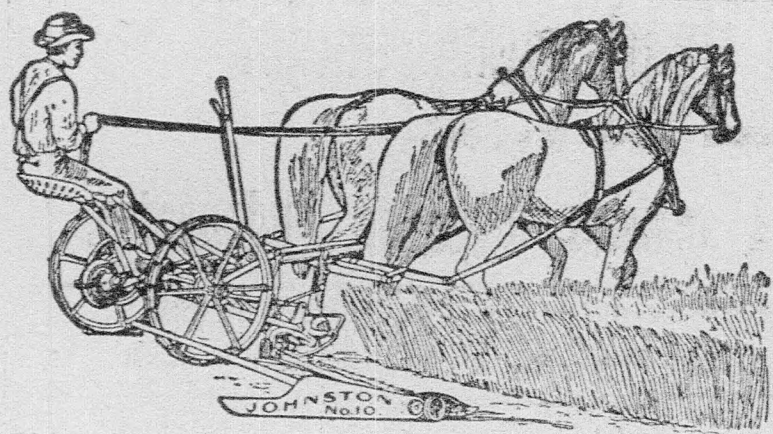
Használja fel a kedvező alkalmat, keresse a fenti táblázatban nevét és rendelje meg a neve mellett levő szerencseszámot azonnal, legkésőbb azonban f. évi május hó 19-ig. Ezen számok szerencsét hoznak Önnek.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai: Egy egész sorsjegy 12.- kor. Fél sorsjegy 6.- kor. Negyed sorsjegy 3.- kor. Nyolcad sorsjegy 1.50 kor.

Az eredeti sorsjegyek utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

TÖRÖK A. és TÁRSA bank részvénytársaság.
 Legnagyobb osztálysorsjegyzület.
 Budapest, IV., Szervita-tér 3/a.

Fiókok: VI., Teréz-kört 46., a nyugati pályaudvar közelében. — Telefon 24-27. V., Váci-kört 4., a Deák-tér közelében. — Telefon 11-56. Távirat cím: TÖRÖKER Budapest.

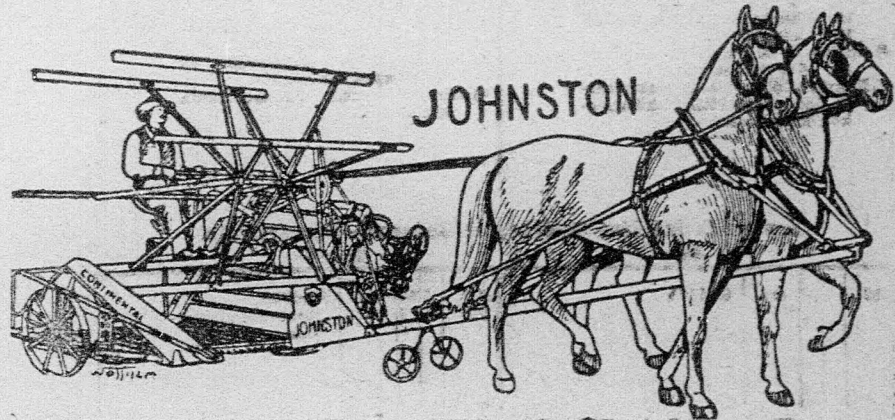
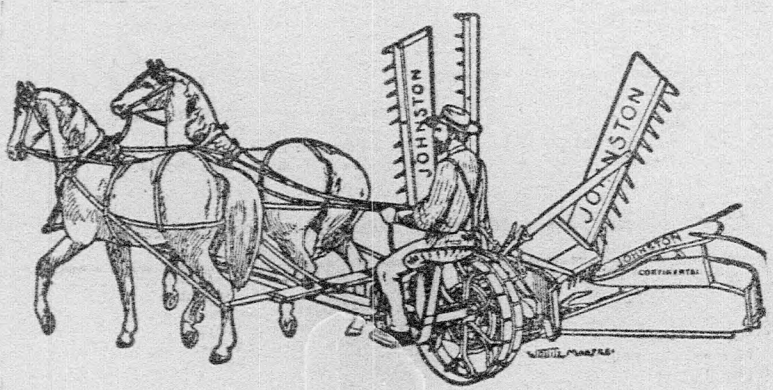
Mindenkinek el kell ismerni, mert a tapasztalat és a mult bizonyítja, hogy

a legjobb fűkaszálók és aratógépek a

“JOHNSTON HARVESTER Co.”
 :: amerikai gyártmányai. ::

Mielőtt szükségletét fedezi, kérjen árajánlatot és leírást „JOHNSTON” gyártmányairól

BACHER-MELICHAR cégtől
BUDAPESTEN, VI. KER., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZÁM.

ÜS
 szám.
 bilokal
 36 személyig.
 alun
 alom beren-
 elvállalja törött
 esztését.

G

e költséges
 msav, amely
 75 hűtési
 tiszta jegét
 kívül olesó.

korona.

a nagyobb
 gál

SCH
 ut 8K

G

ések!

nyeket kifizetni.

yereményeket.

ban megkeresni

dónia	100663
sziló	100681
réz	101372
ófil	101729
kla	101924
rus	103871
dora	105234
nás	105307
rosi	105343
bor	105398
ka	105966
radar	106911
rus	106985
lória	2392
szul	2730
ronika	3644
ncel	4019
tória	4083
gíl	4103
ma	4124
nda	4148
helmine	5468
ktor	5483
lmos	5596
neze	5835
ófi:	6251
tán	6302
gmoad	6323
szsánna	6323

encseszámot

k Önnek.

lyolozad sorsjegy

50 kor.

meg.

a nyugoti pálya-

Telefon 24-27.

Deák-tér közle-

n 11-56.-

ÖKEK Budapest.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

Érvényes 1910 május hó 1-től.

A vonatok indulása Budapestről.

A vonatok érkezése Budapestre.

A keleti pályaudvarról				A nyugati pályaudvarról			
vonat-szám	óra	perc	Délelőtt	vonat-szám	óra	perc	Délelőtt
1110	5:50	szv.	Balatonfüred, Tapolca	145	5:15	szv.	Rákospalota-Ujpest
315a)	5:55	szv.	Hatvan	132	5:35	szv.	Ersekújv. Ipolytúr
20	6:10	szv.	Torbágy, Triest	718	5:50	szv.	Szeged, Szolnok
1502	6:25	gyv.	Kassa, Csorba	152	6:00	szv.	Gödöllő
10	6:40	szv.	Wien, Graz, Sopron	4102	6:10	szv.	Esztergom
1002	7:00	gyv.	Flume Torino, Róma, Pécs, Vinkovco	6502	6:35	szv.	Rákospalota-Ujpest
302	7:05	szv.	Rutka, Pop.-Felka			k. ost.	Wien, Páris
906	7:10	szv.	Béjgrád, Söfa	102	6:50	expv	Ostende, London
402	7:20	szv.	Sítró, Lemberg, Máramarossziget	512	7:00	gyv.	Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszombat, Körösmező
1802	7:25	szv.	Fehring, Graz, Triest	1404	7:05	szv.	Zsolna, Berlin
322	7:30	szv.	Gödöllő	104	7:55	szv.	Nagyvárad, Wien
908	7:45	szv.	Belgrád, Bród, Söfa	154	8:05	szv.	Dunakeszi-Alag
906	8:00	szv.	Arad, Brassó	708	8:15	gyv.	Orsova, Bázias
1102)	8:05	gyv.	Balatonfüred, Tapolca	712	8:30	szv.	Temesvár, Karánsebes, Bázias
1608	8:10	szv.	Kassa, Csorba	134	8:45	szv.	Nagyvaros
508	8:20	szv.	Kolozsvár, Brassó	4104	9:05	szv.	Esztergom
1008	8:25	szv.	Zágráb, Flume	116	9:20	szv.	Wien, Berlin
408	8:35	szv.	Munkács, Lawoosne	150	9:40	szv.	Rákospalota-Ujpest
1708	9:00	szv.	Máramarossziget, Stanislau	508	11:15	szv.	Lajosmizse
308	9:15	szv.	Rutka, Berlin	158	11:20	szv.	Rákospalota-Ujpest
2	9:20	gyv.	Wien, Sopron	136)	11:35	szv.	Nagyvaros
92	11:55	szv.	Bicske	730)	11:55	szv.	Czegléd
330)	12:00	szv.	Gödöllő				

Délután			
vonat-szám	óra	perc	Délután
714	12:05	szv.	Szeged, Szolnok
4106	12:10	szv.	Esztergom
141)	12:20	gyv.	Zsolna, Berlin
128	12:25	szv.	Nagyvaros
114	12:45	szv.	Wien
100	12:55	szv.	Rákospalota-Ujpest
123	1:30	szv.	Dunakeszi-Alag
4114)	1:50	szv.	Piliscsaba
504	2:00	gyv.	Szatmár-Németi, Kolozsvár, Brassó, Párkány-Nána
129	2:10	szv.	Rákospalota-Ujpest
184	2:15	szv.	Esztergom
118	2:20	szv.	Wien, Páris
106	2:30	gyv.	Wien, Páris
120	2:35	szv.	Gálánta
704	2:40	gyv.	Bukarest, Bázias
722	2:45	szv.	Czegléd
504	2:50	szv.	Lajosmizse
164a)	3:10	szv.	Rákospalota-Ujpest
166	4:10	szv.	Rákospalota-Ujpest
130	4:20	szv.	Nagyvaros
716	4:30	szv.	Szeged
108	5:15	szv.	Wien
138	5:20	gyv.	Szob
124b)	5:40	szv.	Czegléd
103	5:50	szv.	Rákospalota-Ujpest
124a	6:10	szv.	Nagyvaros
724a	6:20	szv.	Czegléd
124b	6:20	szv.	Nagyvaros
724	6:35	szv.	Czegléd
4110	6:40	szv.	Esztergom
726	6:45	szv.	Czegléd, Szolnok
1408	6:50	gyv.	Pozsony, Berlin
124	6:55	szv.	Párkány-Nána
170	7:00	szv.	Rákospalota-Ujpest
1429)	7:20	szv.	Vác
738	7:35	szv.	Czegléd
8508	7:40	szv.	Lajosmizse
172	8:00	szv.	Dunakeszi-Alag
710	8:05	szv.	Bukarest, Bázias
132	8:20	szv.	Párkány-Nána
4112	8:30	szv.	Esztergom
1408	8:40	szv.	Zsolna, Berlin
118	9:30	szv.	Wien, Páris
502	9:35	gyv.	Kolozsvár, Bukarest, Stanislau
708	10:15	szv.	Szeged, Bázias, Bukarest
730	10:30	szv.	Kiskunfélegyháza
172)	10:35	szv.	Rákospalota-Ujpest
140	11:10	szv.	Nagyvaros
902a)	11:20	k. ost. expv	Belgrád, Konstantinápoly
702)	11:30	szv.	Bukarest, Konstantinápoly

Délután			
vonat-szám	óra	perc	Délután
323	12:10	szv.	Gödöllő
1005	12:15	gyv.	Napoli, Nizza, Róma, Flume
609	12:30	szv.	Tóvá, Arad, Máramarossziget
301	12:45	gyv.	Berlin, Rutka
7	12:55	szv.	Wien, Sopron
401	1:00	gyv.	Szombathely, Lemberg, Munkács
903	1:05	szv.	Konstantinápoly, Bród
601	1:15	szv.	Bukarest, Arad
1	1:30	szv.	London, Páris, Wien
1901	1:40	szv.	Gyékényes, Eszék, Pécs, Bród
911	1:50	szv.	Ujvidék
1301	2:10	gyv.	Győr, Fehring
815	2:15	szv.	Hatvan
1501	2:30	gyv.	Bártfa, Kassa
23	2:35	szv.	Bicske
325	2:55	szv.	Gödöllő
3	3:03	gyv.	Wien, Graz
605	6:40	szv.	Brassó, Kolozsvár, Debrecen
421	6:55	szv.	Szerencs, Hatvan
15	7:10	szv.	Győr
806	7:19	szv.	Berlin, Rutka
906	7:25	szv.	Brassó, Arad
907	7:30	szv.	Söfa, Belgrád, Bród
407	8:00	szv.	Lawoosne
1009	8:15	szv.	Máramarossziget, Flume, Bród, Pécs
1706	8:20	szv.	Stanislau
25	8:20	szv.	Máramarossziget
335)	8:35	szv.	Bicske
9	8:45	szv.	Gödöllő
1507	8:45	szv.	Wien, Graz, Triest
331	9:05	szv.	Csorba, Kassa
333	9:15	gyv.	Pécel
31a	9:28	szv.	Berlin, Rutka
1001	9:35	gyv.	Triest, Székesfehérvár
915	9:45	szv.	Róma, Flume, Vinkovca, Eszék
403	9:55	gyv.	Kiskőrös, Lemberg, Máramarossziget
905	10:00	szv.	Söfa, Belgrád
1303	10:10	szv.	Graz, Triest
327	10:25	szv.	Gödöllő
517	10:35	szv.	Nagykúta
1109	10:50	szv.	Tapolca, Balatonfüred
1503	10:50	gyv.	Csorba, Kassa
29)	11:01	szv.	Bicske
315a)	11:20	szv.	Hatvan
1103)	11:30	gyv.	Tapolca, Balatonfüred

Délután			
vonat-szám	óra	perc	Délután
157	12:05	szv.	Rákospalota-Ujpest
133	1:20	szv.	Nagyvaros
703	1:25	gyv.	Bukarest, Bázias
103	1:40	szv.	Páris, Wien
603	1:50	szv.	Kolozsvár, Tóvá, Szatmár-Németi, Szolnok
159	1:55	szv.	Rákospalota-Ujpest
4107	2:05	szv.	Esztergom
181	2:10	szv.	Dunakeszi-Alag
163	3:00	szv.	Rákospalota-Ujpest
6507	3:20	szv.	Kecskemét, Lajosmizse
133a)	4:00	szv.	Rákospalota-Ujpest
713	4:05	szv.	Temesvár, Szeged
127	4:10	szv.	Nagyvaros
4109	5:00	szv.	Esztergom
215	5:30	szv.	Ersekújvár
165	5:38	szv.	Rákospalota-Ujpest
135)	5:45	szv.	Nagyvaros
116	5:55	szv.	Wien, Berlin
1401)	6:20	gyv.	Berlin, Zsolna
707	6:35	szv.	Orsova, Bázias
167	6:40	szv.	Rákospalota-Ujpest
105	7:10	gyv.	Wien
711	7:30	szv.	Bázias, Temesvár
169	7:44	szv.	Rákospalota-Ujpest
4118)	8:10	szv.	Piliscsaba
187	8:20	szv.	Nagyvaros
125	8:50	szv.	Párkány-Nána
167	9:05	gyv.	Wien
729)	9:20	szv.	Czegléd
4111	9:25	szv.	Esztergom
3508	9:30	szv.	Kecskemét, Lajosmizse
171	9:35	szv.	Dunakeszi-Alag
1405	9:45	gyv.	Berlin, Zsolna
511	9:55	szv.	Nagyvaros, Brassó, Kolozsvár, Stanislau
1115)	10:00	szv.	Piliscsaba
1419	10:10	szv.	Vác
129	10:25	szv.	Nagyvaros
113	10:35	szv.	Wien
5513	10:40	szv.	Ócsa
717	11:00	szv.	Szeged, Szolnok
101	11:05	k. ost. expv	London, Ostende, Páris, Wien
71a)	11:20	szv.	Rákospalota-Ujpest
121	11:50	szv.	Ersekújvár

A keleti pályaudvarra				A nyugati pályaudvarra			
vonat-szám	óra	perc	Délelőtt	vonat-szám	óra	perc	Délelőtt
645	4:50	szv.	Arad, Püspök-ladány, Debrecen	143	3:51	szv.	Rákospalota-Ujpest
339	5:10	szv.	Ersekújv. Ipolytúr	145	5:05	szv.	Dunakeszi-Alag
5 3	5:20	szv.	Nagykúta	723	5:25	szv.	Czegléd
309	5:30	szv.	Hatvan	735	5:35	szv.	Czegléd
909	5:45	szv.	Söfa, Bród, Belgrád	4101	5:50	szv.	Esztergom
1707	5:45	szv.	Stanislau	139a	5:55	szv.	Nagyvaros
19	5:55	szv.	Máramarossziget, Gyékényes	725a	6:00	szv.	Czegléd
17	6:05	szv.	Torbágy	147	6:05	szv.	Rákospalota-Ujpest
607	6:19	szv.	Komárom	6505	6:10	szv.	Lajosmizse
11	6:25	szv.	Brassó, Arad	721	6:20	szv.	Szolnok, Czegléd
405	6:30	szv.	Wien	901)	6:25	k. ost. expv	Konstantinápoly, Belgrád
1911	6:50	szv.	Lemberg, Kassa, Máramarossziget	701)	6:30	szv.	Konstantinápoly, Bukarest
319	6:50	szv.	Bród, Eszék, Pécs	139	6:35	szv.	Nagyvaros
1505	7:00	szv.	Gödöllő	1407	6:40	szv.	Berlin, Zsolna
1306	7:10	szv.	Csorba, Kassa	217	7:15	szv.	Párkány-Nána
507	7:20	szv.	Graz, Fehring	709	7:20	szv.	Bukarest, Bázias
917	7:25	szv.	Brassó, Kolozsvár, Kunzentmiklós	501	7:30	gyv.	Bukarest, Kolozsvár
321	7:30	szv.	Gödöllő				
311	7:40	szv.	Hatvan	149	7:35	szv.	Máramarossziget
27	7:45	szv.	Bicske	117	7:40	szv.	Rákospalota-Ujpest
1008	8:00	gyv.	Róma, Triest, Flume	4103	7:45	szv.	Páris, Wien
1509	8:15	szv.	Csorba, Kassa	6501	7:50	szv.	Esztergom
609	8:30	szv.	Szolnok	151	7:55	szv.	Kecskemét
813	8:45	szv.	Hatvan	727	8:05	szv.	Lajosmizse
1007	9:10	szv.	Flume, Bród, Pécs	131	8:10	szv.	Gödöllő
13	9:20	szv.	Győr	131	8:10	szv.	Párkány-Nána
913	9:40	szv.	Szabadka	719	8:35	szv.	Kiskunfélegyháza
307	9:50	szv.	Berlin, Rutka	123	8:45	szv.	Párkány-Nána
1101	10:00	gyv.	Balatonfüred	153	9:10	szv.	Dunakeszi-Alag
409	10:10	szv.	Miskolc	705	9:20	gyv.	Szeged
5	10:20	szv.	Sopron, Győr	1408	9:40	szv.	Berlin, Zsolna
21	10:45	szv.	Veszprém	4105	9:55	szv.	Esztergom
				155	10:25	szv.	Rákospalota-Ujpest
				715	10:40	szv.	Szeged
				119	11:15	szv.	Gálánta

Délután				Délután			
vonat-szám	óra	perc	Délután	vonat-szám	óra	perc	Délután
323	12:10	szv.	Gödöllő	157	12:05	szv.	Rákospalota-Ujpest
1005	12:15	gyv.	Napoli, Nizza, Róma, Flume	133	1:20	szv.	Nagyvaros

Pályázat.

Gróf Festetics Tassiló ur Ö nagyméltósága somogy-berzencei uradalmában egy

gazdasági írnoki állás

betöltendő lévén, felhivatlak mindazok, akik ezen állás elnyerésére pályázni óhajtanak, hogy okmányaikkal felszerelt s gróf ur Ö nagyméltóságához intézett **kérvényüket** a grófi főtitkári hivatalhoz czimzett borítékban **legkésőbb május 30-ig** küldjék be. Az állást elnyerő tartozik azt legkésőbb július 1-re, esetleg előbb is elfoglalni. Évi javadalmazás: 1440 korona készpénz, egy szobából álló lakás, szabad fűtés és világítás.

Gróf Festetics Tassiló ur Ö nagyméltósága főtitkári hivatala.

5559

21653/IV. szám.

5548

Hizott szarvasmarha- és sertéseladás.

A bábolnai m. kir. ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében folyó évi május hó 31-én d. e. 11 órakor megtartandó zárt irásbeli ajánlati versenytárgyaláson el fog adatni:

- 33 db magyar és
- 7 „ nyugati hizóökör,
- 2 „ nyugati üsző és tehén, végül
- 119 „ süldő ártány és
- 123 „ süldő miskarolt kocza.

Az eladásra kijelölt állatok bármikor megtekinthetők. A sertések vérszen nem mentek át.

Az 1 koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel felszerelt ajánlatok legkésőbb f. évi május 31-én d. e. 11 óráig nyújtandók be a bábolnai ménesbirtok igazgatóságához.

A kitűzött határidőnél későbbben beérkező, továbbá utó-, pót- vagy távirati ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Ajánlatok csakis az erre a célra szolgáló és a részletes eladási feltételeket is tartalmazó úrlapokon nyújthatók be, melyeket a ménesbirtok igazgatósága kívánatra ingyen megküld.

Budapest, 1910. évi május 6-án.

M. kir. földmivélség, i miniszter.

Szőlőbirtokosok permetezzenek**„ANTOID”**
(sulpho-colloid) vegyszerrel,

mely a peronospora, lisztharmat stb. a szőlő földfeletti részét támadó kryptogambetegségek ellen a legjobb, legerősebb, **azonnal biztosan ható** szőlő- és más növénypermetező vegyszer.

Aki használja:**PÉNZT, IDŐT, ERŐT**
takarít meg!**Megmenti szőlőjét a peronospora, lisztharmat stb. szőlőbetegség kártevéseitől.****ELŐNYEI:** Molekuláris eloszlása sokkal nagyobb, mint a régi szereké, ezért annyiival nagyobb a hatása. A növényen végbemenő vegyi bomlással megrepeszt a gombákat, azok nyomban elpusztulnak, egyszeri permetezés kipusztít minden betegség-csírát. Kezelése egyszerű.**Mint eszencia megjavítja a durva oldatokat!**

A permetezéshez használandó (vizben oldható) „Antoid” ára klgr.-ként I K 40 f. A porozáshoz használandó (vizben nem oldható) „Antoid” por ára klgr.-ként I korona.

Minden szállítmányhoz használati utasítás mellékelve.

Megrendelhető 1—10 kilogrammos csomagokban postai-, nagyobb mennyiségben vasuti szállítással

az **ANTOID** betéti-társaságnál
Budapest, V., Dorottya-utca 11. sz., I. emelet ajtó 2.

Vidéki képviselők felvételnek.

5552

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Schloesing (Marseille) világhírű védekezési szereit a **peronospora, lisztharmat** és **szőlőbetegségek** ellen kérjük **sürgősen** megrendelni, nehogy a szállításban késedelem álljon be. Mult évben a lisztharmat fellépése után a **lecsapott rézgáliczos kénporra** oly hirtelen és oly tömegesen jöttek a rendelések, hogy azokat alig birtuk kellő időben teljesíteni. — Ismertetések rendelkezésre állanak.

A magyarországi vezérképviselőt:

FRANKL ADOLF banküzlete
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCZA 19.

TELEFONSZÁM: 25-40. :: (SAJÁT HÁZ.) :: TELEFONSZÁM: 25-40.

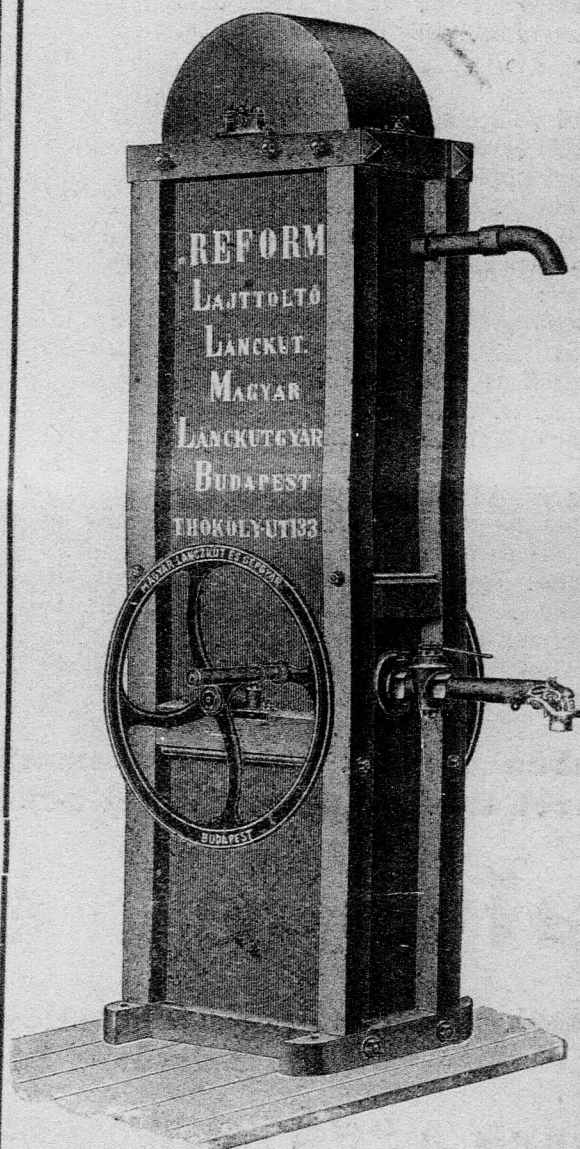
5554

Balatonvidéki első amerikai szőlőtelep, Tapolca, Zala m.

Magyarország legrégebb szőlőtelepeinek egyike, elad saját termésű, készleten levő **sima és gyökeres Ripária**

Portális, Rupestris Monticola vesszőt. Ugyiszintén ugyanily **csemege- és borfajokból elsőoszt. gyökeres fásoltványt,**

valamint hazai sima és gyökeres vesszőt. Ugyanitt eladó három kilométerre vasuti állomás- **170 holdas prima birtok,** szőlő, erdő, rét, től, közel a Balatonhoz, szántó, tehenészetre kiválóan alkalmas. Urilak, elegendő gazdasági épülettel a faluban és birtokokon. Kedvező fizetési feltételek. 5437

Legújabb rendszerű lánczkutakat

házi és gazdasági célokra legújtabbnyosabban szállít

Magyar Lánczkut-és Gépgyár**Budapest VII., Thököly-ut 133.**

Tessék árlapot kérni!

5547

KENYESE-féle GAZDASÁGI NYOMTATVÁNYOK

A legkisebb és legnagyobb gazdaságban alkalmazhatók.

Egyszerű s emellett a legtökéletesebb rendszer.

A legtöbb gazdaságban bevezetve.

Allandó készlet az alanti nyomtatványokból:

Nyomt. szám	Tárgy	Ive fillér	Nyomt. szám	Tárgy	Ive fillér
	I. Vagyonleltár áll a következő részletező számlákból:				
1	Telekleltár kül- és beliv	18	37	Őrlési és darálási jegyzék kül- és beliv	18
2	Épületleltár	18	38	Pároztatási és ellési jegyzék lovak és szarvasmarhák számára kül- és beliv	18
3	Gép-, eszköz-, eleven-, termény- és anyagleltár kül- és beliv	18	39	Pároztatási és ellési jegyzék sertések számára kül- és beliv	18
4	Vagyonmérleg	18	40	" " juhok " " " "	18
8	II. Pénztári napló kül- és beliv	18	41	Mázsálási jegyzék szarvasmarhák " " " "	18
	III. Pénztári számadás áll a következő részletező számlákból:		42	" " sertések és juhok " " " "	18
9	Pénztári főkönyv bevétel kül- és beliv	18	43	Takarmányadagok kiszámítási jegyzéke kül- és beliv	18
10	" kiadás	18	44	Takarmányozási jegyzék kül- és beliv	18
11	Folyószámlák, egész számlás kül- és beliv	18	45	Etetési napló lovak számára kül- és beliv	18
11 a	" fél " " " "	18	46	" " szarvasmarhák számára kül- és beliv	18
12	Pénzmérleg " " " "	18	47	" " sertések és juhok számára kül- és beliv	18
	IV. Allatszámadás áll a következő részletező számlákból:		48	" " göbölők és hizók számára kül- és beliv	18
13	Lóállomány-napló kül- és beliv	18	49	Havi takarmányfogyasztás összesítés kül- és beliv	18
14	Szarvasmarhaállomány-napló kül- és beliv	18	50	" " pénzértéke kül- és beliv	18
15	Juhállomány-napló kül- és beliv	18	51	Évi takarmányozás előirányzata kül- és beliv	18
16	Sertésállomány-napló kül- és beliv	18	52	Fejési napló kül- és beliv	18
	V. Termény- és anyagszámadás áll a következő részletező számlákból:		43	Tej- és tejtermékek naplója kül- és beliv	18
21	Szalmás gabona, gumó-, gyök-, szalastakarmány és szalma-napló kül- és beliv	18	54	Költség-számla kül- és beliv	18
22	Szemes gabona-magvak és darafélék magtárnaplója kül- és beliv	18			
23	Raktári anyagok naplója	18			
29	VI. Strazza kül- és beliv	18			
	VII. Gazdasági napló áll a következő részletező számlákból:				
30	Szegődménykimutatás kül- és beliv	18			
31	Előlegek jegyzéke kül- és beliv	18			
32	Büntetési és kártérítési jegyzék kül- és beliv	18			
33	Vetőterv kül- és beliv	18			
34	Vetési és aratási jegyzék kül- és beliv	18			
35	Gabonabehordási és cséplési jegyzék kül- és beliv	18			
36	Trágyázási napló kül- és beliv	18			

Nyomt. szám	Tárgy	K	F
	Füzetek:		
27	Munkanaplókönyv (napiparaneskönyv) 300 lapos perforálva, számozva 1 darab	8	35
28a	Napszámkönyv 200 oldalas füzet	5	25
28b	Napszámdíjtáblázat	—	22
55	Cséplési mázsakönyv 50 lapos füzet	—	90
56	Értesítés cséplésről 200 lapos füzet	1	50
57	Bevásárlási utalvány 200 lapos füzet	1	85

Ivekben vannak raktáron, azonban saját könyvkötészetünk lévén, tetszés szerinti mennyiséget bekötve **3 nap alatt** szállítunk.

Mintaiveket és utmutatást,

melyek alapján ezen könyvelési rendszer könnyen elsajátítható, betekintésre készséggel küldünk.

Megrendelések a "PÁTRIA" r.-t. nyomtatványkezelő osztályához
BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám alá (Köztelek) intézendők.

Karner Ede
Budapest, VI., Váci-körút 51. sz.
Sürgőnyezim: „Karnered“ Budapest. Telefon: 159-18.

Magyar, sziléziai és porosz darabos szén
gőzekék, gőzlokomobil, ipar- és szobafűtésre.

Kösz, kovácsészén és antraczt. Teljesen megbízható szállítás minden vasúttállomásra. 5418

Parcellázások, földmérések, gazdasági és iparvasutak építését vállal Erdéyi Samu okl. mérnök

IRODA:
Temesvár-Józsefváros, Kossuth-Lajos-utca 1. sz. 5545

Eladó birtok.

750 magyar hold elsődrendű sík terület, szép urilak, angol kert, 30 perc a fővonalától, közel egy nagyobb városhoz, összes felszereléssel jó feltételek mellett **azonnal eladó.** Komoly vevőknek felvilágosítással szolgál **Hoffmann Sándor Budapest, Kossuth-Lajos-u. 15., II. I.** 5539

GARVENS
SZIVATYUK NAGYBANI
RAKTÁRA

MŰSZAKI ÉS GÉPIPARI
R. T. BUDAPEST
VII. VÖRÖSMARTY-U. 19/b
GŐZ-KÖRFORGÓ-SZARNY SZIVATYUK
TŰZOLTÓ FECSKENDŐK

MINDEN TYPUS RAKTÁRON VAN

Az 1909 június 30-án életbe lépett **BORTÖRVÉNY** által szükségessé vált

bornyilvántartó könyvek

legelőnyösebben beszerezhetők az alábbi árak mellett a „PÁTRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Kisalak	10 ives	1-20 kor.
„	25 „	2-30 „
„	50 „	5-50 „
Nagyalak	10 ives	1-50 kor.
„	25 „	2-80 „
„	50 „	8-50 „
„	100 „	10- „

Magyar és német felirású ives is kaphatók.

Legjobb minőségű nyers és VIZMENTES PONYVÁK
mindennemű gazdasági célokra legjutányosabban beszerezhetők

Herzman Zsigm. és társa vizmentes szövetek és takaróponyvak gyárától

Telefon 13-60. Budapest, V., Váci-ut 12. Telefon 13-60. 5501

TEHENÉSZETEINK SZERVEZÉSE ÉS VEZETÉSE

SZASZ FERENCZ gazdatiszt hézagpótló műve megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvkereskedésétől, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek) Ára fűzve 5 korona. Vászonkötésben 6 korona.

Két eladó birtok!

Érsemjén (Biharmegyei) község határában 452 magyar hold (a 1200 négyszögöl) kiterjedésű birtok, melyből 300 hold szántó, 96 hold rét és legelő, 6 hold termő szőlő, **egy tagban vagy részletekben eladó.** A birtok 2/3 része sík fekvésű, mindent megtermő, igen jó minőségű alföld, ugynevezett barnahomok, 1/3 része gyengén hullámos sárga homok. Érmihályfalva fővonal állomástól 15 percrenyire, Debreczentől vasuton egy óra. Tanyaépületekkel, lakással, 14 katasztrális hold dohányengedély, tejgazdaságra alkalmas.

Ára 210.000 korona.

Zempléni-megyében, gyógyfürdő közelében, kies fekvésű nyaralóhelyen, 500 magyar hold kiterjedésű birtok egy tagban eladó. A birtok megosztása: 160 hold szántó, 6 hold szőlő és gyümölcsös, belsőség 8 hold, erdő 320 hold, utak, árkok 15 hold. A birtok hullámos fekvésű, a szántóföld erdei irtás, dusan termő humusz. Állomástól 10 kilométer, egy tagban fekszik, kastélyrendszerű urilak 5 szoba és melléképületek, kis park, ispanlak, 8 eselőlakás köből, új zsindelytetővel, 2 istálló 80-100 szarvasmarhára, kocsiszin, tengerigöré stb. Az erdő 15-20 éves tölgyes, cserezhető, őz, vaddisznó, nyul van az erdőben. Ára 150.000 korona. 5516

Bővebb felvilágosítást nyújt Klár Andor irodája Debreczen.

5516

Abony (Pest megye) községben,

a község tulajdonát képező század huszár részére berendezett kaszárnya-épület, f. évi július hó 1-től kezdve hasznosításra adandó.

Az épület a község közepén van és bármiféle gyári üzemre, valamint állattenyésztési berendezésre kiválóan alkalmas.

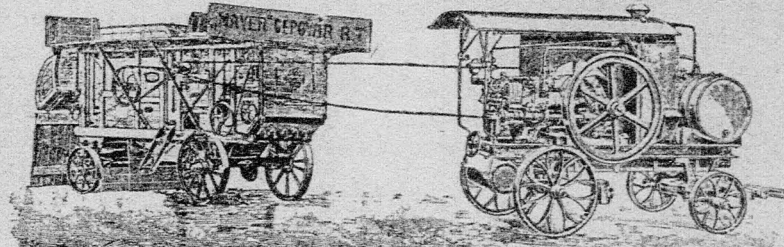
Abony, 1910 április hó 28-án.

5543

Paul Géza főjegyző.

Mayer gépgyár VAS- és FÉMONTÓE R.-T. Szombathely és Budapest VI., Váci-körút 61. sz.

MOTORGYÁR
Motoros oséplőkészletek: Stabli benzínmotorok 1-25 lóerőig. Szívógázmotorok 12 lóerőtől minden nagyságban.

Borsajtók. Öntőde. Olajgyártási gépek. **Gazdasági gépgyár. Malomépítés.** Fennáll 60 év óta. Kérjen 58. számú képes árjegyzéket!

!! Géptulajdonosok !!

Száz perzentet
megtakarít az, aki az olajat nem ügynöktől veszi,
hanem **egyenesen hozzám** fordul!

Netto áraink:

Jó minőségű gépolaj	mmázsája	29 K
elsőrangú	"	34 "
jó minőségű motorolaj	"	37 "
elsőrangú	"	42 "
legfinomabb	" (extra Ia)	54 "
jó minőségű hengerolaj	"	48 "
legfinomabb	" (am.)	72 "

Minőségért teljes jótállás!
!! Tessék előbb mintát kérni!!

Barta Bertalan cég,
gépolajok nagykereskedése

Budapest, V., Lipót-körút 17.

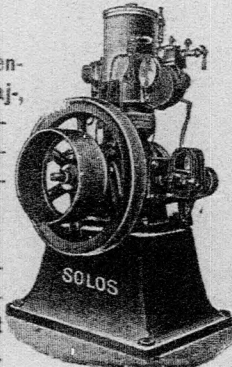
5492

Feltűnő olcsó árak, kényelmes részletfizetés.
Darmstadti Motorgyár r.-t. Darmstadt.

Egyedlárusító: **Geiger Henrik Kassa**
Számos előkelő uradalom szállítója.

SZÁLLÍT:

Álló és fekvő benzin-, nyersolaj-, szivógázmotorokat, lokomobilokat. Cséplő-készleteket. Mezőgazdasági eszközöket. Víz- és szesztartályokat. Kutakat és szivattyúkat.

BERENDEZ:
Gazdaságokban vízvezeték, villanyvilágítást, takarmánykamrákat, malmokat. Ipari-, benzin-, nyersolaj-, kőszén-, kőszén-, korpa és takarmánydaraszállítás.

Aranyéremmel kitüntetve az 1909. évi wiesbadeni iparkifállításán. Képviselek keresetnek. 5417 Költségvetés és felvilágosítás ingyen.

Önműködőleg lövő elijesztő.

Vadak, varjúk, szarkák stb. elijesztésére.
A készlet naponta 10-szer 10 önműködve.

16. HELLER, Bécs, II.,
Praterstrasse 49.

Kérjenek leírást. 5187/1 Képviselek keresetnek.

Schutz-Märke

A legideálisabb csirkenevelés a Fattinger husrostos csirke tápszerével való nevelés.

Alapítva 1893.
Több mint 306 élső kitüntetés.

Kimerítő árlapokat baromfi-, füzán-, kanári-, kutyá- stb. elodáról ingyen küld:

POLSTERER H. Wiener, Neustadt U/190.

Fattinger szab. husrostos kutyalepény- és baromfielédelygyár.

Házfedőnád

150—200 cm. hosszúságú, 50—50 cm.-es körmértű kékébe kötve kapható

Csáki és Társai

cézgnél, **Kéthely**, Somogy megye.

5540

2923. sz. 1910.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idet Temesvári Pünkösdi

országos vásár

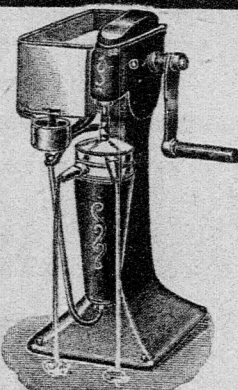
folyó évi május hó 26-ától bezárólag május hó 30-áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 26-ától, oszúrtörökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1910. évi április hó 19-én.

5546

A városi főkapitányságtól:
Beé Ferencz, főkapitány.

3/4 kiló vajjal többet

ér el minden gazda **egy tehennél** hetenként és sokkal jobb minőségűt a

TUBULAR-SEPARATOR

által, minden más módszerű tejfölözéssel szemben. Ezen állítás megértése végett kérjen ingyen és bérmentve 47. számú ismertetést.

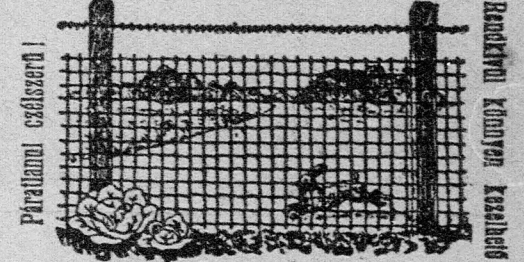
BÁRDOS ÉS BRACHFELD

műszaki és villamosági vállalat
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. szám.

"Tubular"-separatorok gőzturbinával vagy szíjhajtással különlegességek és legjobbak ezen a téren.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSÉRI

Hazai gyártmány.

HUNGÁRIA-SODRONYFONAT

kielölésig, mely feltűnőhatalan.
Horganyozott sodronyból készült!
Ára négyzetméterenkint 30 fillér és felebb.

Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:
Haidekker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyárban
Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48/II. sz.

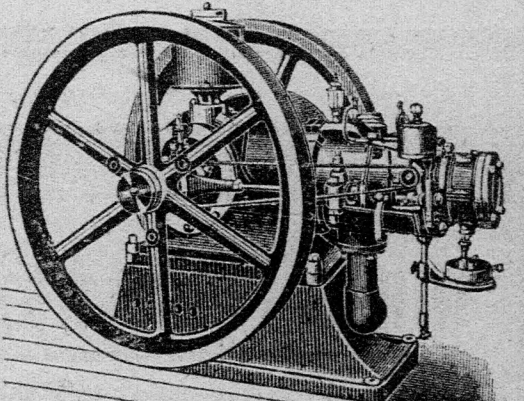
Jutásnyos, pontos és gyors kiszolgálás!
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
5240/a

Alapítást év 1884. Sörgőnyezim „Uszó“ Budapest.

„SVECIA“ eredeti svéd nyersolaj- motorokat és lokomobilokat

teljes jótállás mellett és gyorsan szállít
Schvarcz József és Társa
Budepest, Váci-körút 26. sz.

Gép- és szerszámtelep. Műszaki iroda. Gépszíjgyár.

Rendkívül szolid kivitel.
Alacsony fordulatszám. Zajtalan, nyugodt üzem.
Szabadalmazott önszabályozó olajbefecskendés.
Kedvező árak és feltételek.
5496

Idegen szavak és nevek szótára.

A gyakorlatban előforduló idegennyelvű szállogék, szólások s rövidítések magyarázatával szerkesztette

Kelemen Béla.

Ára 4 korona, mely összegnek előzetes bekiildése esetén bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

MEZEI VASUTAK GYÁRA

ORENSTEIN és KOPPEL, BUDAPEST.

Iroda: Andrassy-ut 102. Gyár: Pa-Szt-Lőrincz nyar. Budapest mellett.

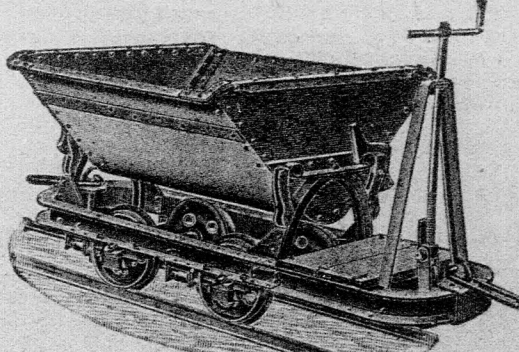
SZÁLLITANAK ÉS GYÁRTANAK

vágányokat, váltókat, fordítókorongokat, répszállító- és vashíllenő-kocsikat, mozdonyokat.

VÁLLALNAK

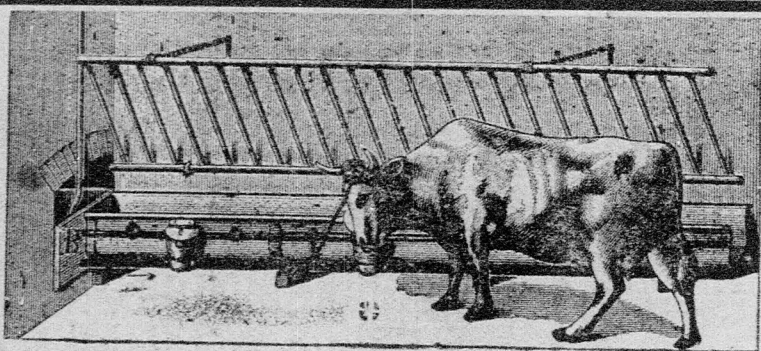
mezőgazdasági és szabványos esatlakozó vágánytervezést és teljes építést.

Állandó raktár használt anyagokban.

Költségvetések díjmentesen.

6255

Önitató berendezéseket

lovak és szarvasmarhák számára készít Küng Braunschweig rendszer szerint

HANÁK GYULA Budapest, VI. kerület, Szondy-utca 56. sz.

Gyárt és szállít: zománczott itatókagylókat, szabályozó tartályokat, uszógolyóselepeket stb., 5506

amerikai juh- és lónyírógépeket, melyek munkatejesítése fölülmulhatatlan.

Ajánlatok, tervek és költségvetések díjtalanul kidolgoztatnak.

Eladó alomtőzeg.

A feketebézsényi tőzegtelenen bálókba préselt tőpelt

alomtőzeg

kerül eladásra. Tudakozódhatni **Bohár Vincze** intézőnél, u. p. **Lengyeltóti.** 5528

Nincs többé kazánkő.

Jótállás mellett. Szababalom minden államban bejelentve.

Kazánkő elleni készülék

ellenőrzővel ellátva. Müller-rendszer és a hozzátartozó

Emthur-por

minden gőzkazán- és lokomobiltulajdonosra nézve egy jelentékeny találmány, amely a kazánkő képződését teljesen kizárja és régi kazánkővek lassanként maguktól oldódnak és válnak le.

A találmány lényege azonban egy hibázhatatlan, pontos ellenőrző a készülék működési módzatáról.

Az idő, munka- és azzal járó pénzmegtakarítás a készülék használata mellett oly jelentékeny, hogy annak beszerzése nem tekinthető kiadásnak, hanem egy csekély befektetési tőkének egy biztos, nagy és folyvást növekvő haszonra.

Jótállás vállalatik, hogy a készülék szakszerű kezelése mellett kazánkő képződése megakadályozatik és hogy a régi kazánkő lassanként leoldódik és magától elválik.

Gyárak, melyek 40-50 készüléket alkalmaznak, referenciául szolgálnak.

Esetleges **kérdézködésekre** felvilágosítást nyújt

MAZOUREK LAJOS ur **ÜLLŐN,**

Pest mellett, **kinél 6 készülék van bekapcsolva.** 5476

MEGHIVÓ

a **MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R-T.**-nak Budapesten, IV., Városház-utca 12. szám alatti üzlethelyiségében 1910. évi május hó 28-án, délután 3 órakor megtartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉRE

A KÖZGYÜLÉS NAPIRENDJE:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Indítvány az alaptőke felemelése iránt.
3. Az alapszabályok 3., 4., 9., 13. és 15. §-ainak módosítása.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Felügyelő-bizottsági tagok választása.

Budapest, 1910 május 10-én.

Az igazgatóság.

T. részvényeseinket, kik a közgyűlésen megjelenni óhajtanak, felhívjuk, hogy részvényeiket az alapszabályok 25. §-a értelmében legkésőbb 1910 május 20-ig a társaság irodájában, IV. Városház-utca 12. vagy a Bizalmi bank r.-t. V., Eötvös-tér 2. szám alatt levő helyiségében letenni szíveskedjenek. Minden részvény egy szavazatra jogosít. Igazolással az igazolójegy szolgál. 5553

Egy csoda olcsó birtok!

Kitünő minőség! Nagyszerű vétel!

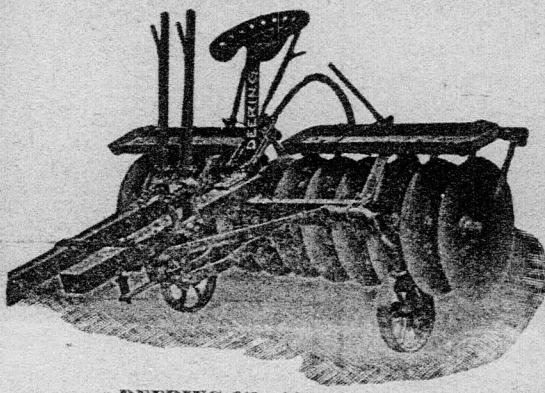
Eladó Szabolcs megye, Mihálydi község határában egy **150 magyar holdas birtok**, a községtől alig félóra járásnyira, kitünő minőségű talaj, az egész egy tagban. A birtokon épületek nincsenek.

Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel és teljesen díjtalanul nyújt a **Nagy Lajos** hirdetési irodája **Debreczen, Csapó-u. 13.** 5535

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépezetében

Budapest, V., Váci-körút 52.

DEERING-féle tárcsásborona.

nagy választékban és előnyös árakon kaphatók: valódi

SACK-féle ekék, vetőgépek, boronák, kapáló- és töltőgetőek,

valamint kitünő **szőlőmívelési eszközök,**

ugyszintén javított amerikai „Planet” kapálók, eredeti „Westfália” műtrágyaszórógépek, amerikai

Deering-féle

általánosan elismert

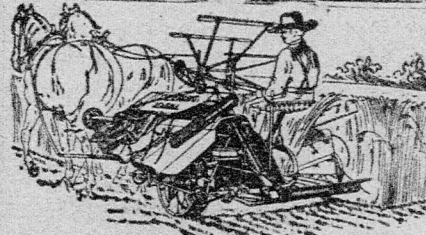
kévekötő- és

marokrakó

aratógépek

di „SACK”-féle nezeleke.

DEERING-féle kévekötőaratógép.

fűkaszálógépek, gyűjtőgépek és tárcsásboronák, nemkülön-

ben „Apolló” **meszelő- és permetezőgépek** és mindenféle egyéb legelsőrendű

gazdasági gépek és eszközök.

MANILAZSINEG.

Egyedüli hazai gyártmány.

Gyárunk ezen jelentőségében mindinkább emelkedő czikk nagyba való gyártására a legujabb angol és amerikai gépek beszerzése által legjobban be van rendezkedve és a mult idényben eladott **kb. 2000 métermázsa** már teljesen kifogástalan minősége felől számtalan uradalomtól elismerő nyilatkozatok állanak rendelkezésünkre, amelyek közül itt a következőt közöljük:

Szegedi kenderfonógyár részv. társ.

Szeged.

Kivánságukhoz képest ezennel szívesen igazolom, hogy a folyó évi aratási idényben aratógépeimhez önkéntől beszerzett **manila kévekötőfonal** minden tekintetben teljesen bevált és avval teljes megelégedésünkre egészen ugy dolgozhattunk, mint a külföldi fonallal.

Tisztelettel

Léderer László.

Azonkívül a **magyaróvári m. kir. gazd. gépkísérleti állomás** alapos próbák után a következő bizonylatot állította ki, mely fonalunknak a külföldivel legalább is egyenrangú minőségét minden kétségen felül megállapítja:

81/1909. sz.

Magyaróvár, 1909 július 22.

A szegedi kenderfonógyár r.-t. által gyártott manila kévekötőfonal az állomás által kipróbáltatott és a **külföldi, hasonló czélt szolgáló fonalakkal ugy szilárdság, mint egyenletesség és simaság tekintetében egyenrangúnak bizonyult.**

Ifj. Sporzon Pál s. k.

gazd. akad. r. tanár,
a gépkísérleti állomás vezetője.

A gazdaközönségnek egyrészt hazafias kötelessége tehát, hogy mellözve a semmivel sem jobb, de mindenesetre sokkal drágább külföldi gyártmányt, kizárólag a mi **hazai gyártmányu manila kévekötőfonalunkat** vásárolja, de másrészt saját érdekében is áll, hogy ezt tegye, mert miután sikerült még az áremelkedés előtt nagyobb mennyiségű manila-kendert beszerezni, módunkban áll **elsőrendű manila kévekötőfonalunkat kg.-ként kb. 350 folyóméter tartalommal és 45-50 kg. hordképességgel**

100 kg.-ként 102.- K árban

bérmentve, bármely állomásra szállítva, a legkedvezőbb fizetési feltételekkel ajánlani, mely előnyár mellett megrendeléseket a jövő évi aratási idényben való szállításra már most elfogadunk.

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

„REKORD“ benzin cséplő- készletek :: ::

a motorok Fairbanks Morse hírneves gyártmányai, álló és fekvő szerkezettel, villamos gyújtókészülékkel, **már 2 lóerőtől kezdve.**

A legmegbízhatóbb és kezelésére nézve legegyszerűbb benzinmotor!

Olcsó ár! Könnyű részletfizetés!

90.000 darab van használatban.

Kérje motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve:

Fehér Miklós gépgyár R.-T. Budapest, Váci-ut 80.

SZŐLŐ- ÉS MEZŐGAZDÁK!

„CUCASA“

Magyar szabadalom 44293.

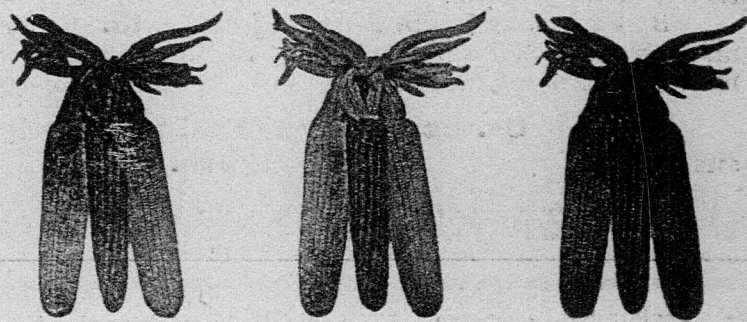
Dr. Marquart L. C. vegyészeti gyár, Beuel a Rh. készítménye.

„CUCASA“ a legjobb, legolcsóbb és legegyszerűbb permetező anyag a **peronospora, fusicladium** és az összes növényi betegségek ellen.

„CUCASA“ jobb, mint a bordeauxi por. Lásd a geisenhefmi szőlészeti és gazdasági főiskola 1907. és 1908. évi jelentését.

„CUCASA“ ismertetést, használati utasítást és mintát kívánatra küld a magyarországi vezérképviselő:

Varga, Budapest, V., Ferencz-József-tér 5.

Ujdonság!

Ha állandóan maximális terméseket akar elérni minimális előállítási költség mellett,
ha sikeresen akar védekezni a tartós szárazság hátrányai, meddőség és fattyuhajtások ellen,
ha meg akarja akadályozni kukoricájának elfajzását,
ha biztosítani akarja az erőteltjes, hiánytalan komplet növényszámot és azok gyors fejlődését,
ha el akarja érni, hogy minden egyes növény feltétlenül megteremje a maga egészséges, jól benőtt, súlyos csövé,
ha meg akar ismerkedni a nagy eredményeket biztosító racionális magszelektívával és megnevelésével,
akkor hozassa meg a most megjelent:

A MODERN OKSZERŰ KUKORICZATERMELÉS

czimű, számos ábrával ellátott szakmunkát, mely a nálunk divónál sokkal jobb, **amerikai kukoriczatermelési rendszert** és az összes előnyösebb e czélra szolgáló gépeket, eszközöket s azoknak árait kimerítően ismerteti.

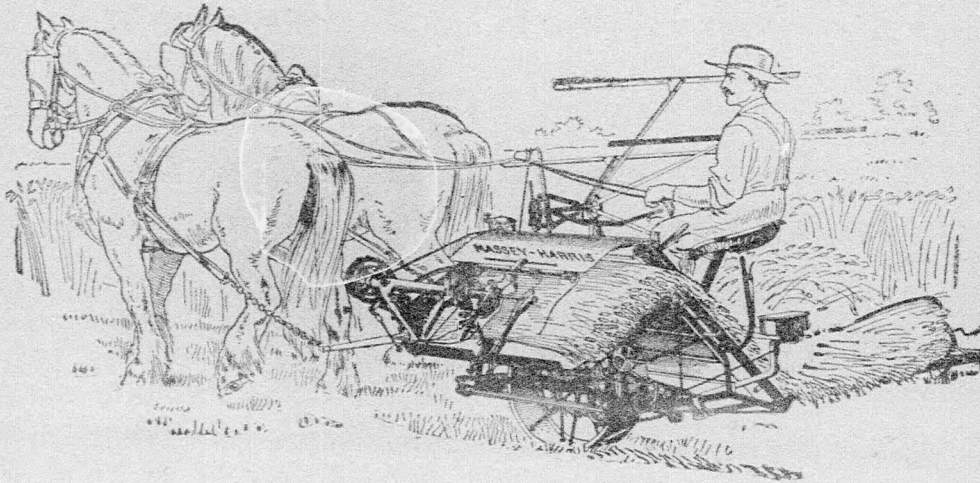
Ára 4 korona,

mely összegnek előzetes beküldése mellett bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Massey-Harris Co.

fűkaszaló- és aratógépgyár

Toronto, Észak-Amerika.

A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Árjegyzéket és árajánlatot kívánatra szívesen küld a

Massey-Harris Co.
részvénytársaság

Budapest, V., Alkotmány-u. 23.

3991

Bérelti hirdetmény.

A felséges uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmához tartozó királymajori gazdaság 1911. évi október hó 1-től 12 évre haszonbérbe adatik.

A bértárgy a székesfőváros közelében, Csepel község határában fekszik. Vasutállomása Erzsébetfalva. Kiterjedése 308 kat. hold 373 □-öl, mind sima szántóföld, gazdasági épületekkel ellátva. A birtok bármikor megtekinthető.

Bérelti ajánlatok 1910. évi június 15. alulírott uradalmi főtiszttséghez nyújtandók be, ahol a közelebbi bérelti feltételek is megtudhatók.

Cs. és kir. uradalmi főtiszttség,
Ráczkeve.

5526

Ne dobja el

az ócska lokomobil-forresőveket.

Ezek gépekkel tisztítatnak és a Pikál-féle szabadalmazott eljárás szerint hegesztetnek, miáltal ezek az ujaknak teljesen megfelelnek és azokat minden tekintetben pótolják.

Mint hogy minden eső az elszállítás előtt 30 levegőnyomásra vizsgálattatik, azok ezélszerűségéért, valamint szilárdságáért teljes vizállást vállalhatok.

la referenciák: Báró Stummer Sándor jószág-igazgatósa Tavarnok és Nagy-Bodok, Diószegi cukorgyár, Hatvani cukorgyár, stb., stb.

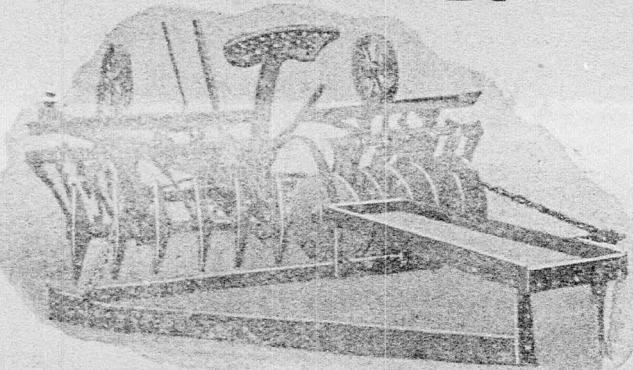
Legolcsóbb árak! Legpontosabb és leggyorsabb kivitel!

Szíves megkérdezések

Első Magyar Csőhegesztő művek. Defris Károly mérnök, Trencsén.

5 10

Nélküldözhetlen minden tárcsásborona-tulajdonosnak a „GREGOR“-féle tárcsásboronák után való szabadalmazott **talajjegyengető,**

amely a tárcsák után maradó bakhtát és barázdát elfünteti.

A talajjegyengető a tárcsák után kaszálva, azokkal egyidejűleg dolgozik és emellett a vontatásához semmi fogatszaporítást nem igényel.

Ára 32 korona.

Ismerető készséggel küldetik.

Rendelésnél a tárcsa munkaszélessége előírandó.

Kizárólagos elárúsító:

WILHEIM VILMOS ÉS FIA cég, LENGYELTÓTI (Somogy megye).

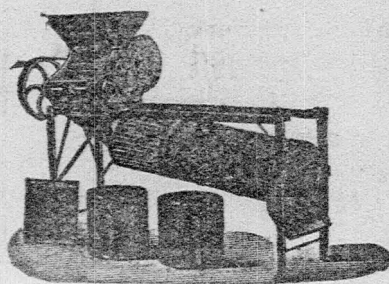
MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJÓBB HIRNEVŰ GRAZULETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagos
szál. chronomet.- és műszer- és falatöltő
a remontsor ingázásának.
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

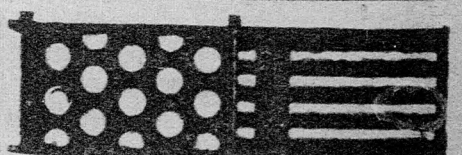

STAHEL ÉS LENNER

trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár Budapest,

VI., Angyalföld, Országbíró-u. 44/46.

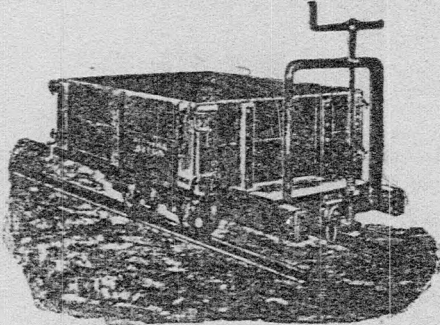
AJÁNLJUK: Trieurjelket, marott vagy sajtolt hengerlemezekkel, minden gabona tisztítására. :: 5 kg. nyerstermény beküldése mellett különleges trieur készítnék.

Türekrosták és mindenféle gőzeséplőgép-szíták, zink-, vas- vagy acél-lemezből. Trieur-javítások mindenkor azonnal és legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.

Budapest, Hungária-körut 115-117.

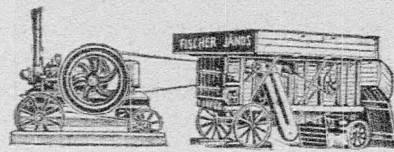

GAZDASÁGI VASUTAK

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.
Eladás — bérlet.

Költségvetés, katalogus díjtalan.

Állandó nagy raktár.

„MUNKTELL“

eredeti svéd-országi nyersolaj-**MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK** cséplőszerelvényekkel, lassujárók, legbiztosabb üzem, csekély fogyasztás. — Könnyen kezelhető. — Kedvező fizetési feltételek. — Szavatosság.

Fischer János

mérnök, malomépítési vállalkozó.
BUDAPEST, V., Nádor-u. 36. sz. — Báthory-u. 1. sz.
TELEFON: 101-25. Sürgőnyezim: TU INA.
Árjegyzék díjmentesen. Képviselek kerestetnek.

**MAGYARORSZÁG ÉS AUSZTRIA
ÚJ VASUTI ÉS HAJÓZÁSI TÉRKÉPE**

A magyar királyi államvasutak igazgatósága által felbízvást és 73166/910. sz. a. jóváhagyott 1910. évi kiadás.
A térkép 140108 cm. nagyságú s egy Magyarország, mint Ausztria, valamint Bosznia s Herzegovina teljes vasuti hálózatát s hajózható folyóit, továbbá a határoló külföldi vasutak főbb vonalait s osztrákországi útjait fel. — Az állomások betűsoros névjegyzéke külön füzetben van hozzá mellékelve. — Ezen térkép a legújabb és a legújabb adatok alapján készült új vasuti és a változtatott helységeinek figyelembe vételével.
Ára többszínű kivételben, állomások betűsoros névjegyzékével együtt K 5.— vászonra felhúva és lezárva K 12.—
Megrendelhető a „Patria“ r.-t. gazd. szalkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Permanit

legjobb tetőfedő-lemez

Előnyei:

Mázolást nem igényel, nem csepeg, vízáthatlan, tűzbiztos, kátránymentes, szagtalan.

Szigetelő-képessége jelentékeny, tehát deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen alkalmazható.

Továbbá:

Kátránymentes „GLORIA“ ezementaszírt fedőlemez
Kátrány papirlemez Golorit piros fedőlemez
Elszigetelőlemezek Hővédő elszigetelő-
ólmobtetéttel anyag
Carbolineum, Carbolsav Szurokfaklya
Vállalnak: Fedőlemez- és facementtelőzéseket.
Aszfaltmunkálatokat természetes aszfalttal.

POSNANSKY és STRELITZ

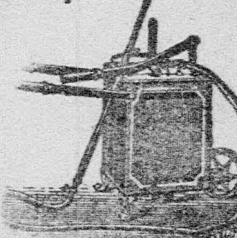
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 27.
TELEFON 28-29. Gyar: ERZSÉBETFALVA. TELEFON 28-29.

**Szálas takarmánynövények
termesztése.**

Szilassy Zoltán és Grabner Emil a házag-pótló és egyedül álló mű-
vények beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „Patria“ r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

**A Heller-féle
„KING“**

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az esetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítőgép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King“ ömlővezetékkel többet teljesít, mint 20 ember eset-
tel és mindenféle állványozással és elönmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt készíthető.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

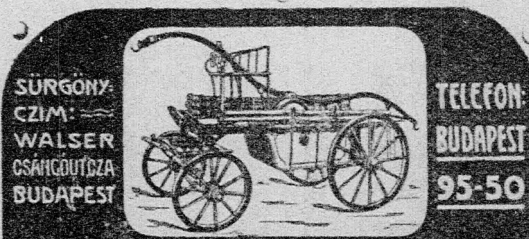
Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Praterstrasse 49.

Kérjenek leírást. 5167/2 Képviselek kerestetnek

WALSER FERENCZ

CÉGTELJESÉSEK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS Győző Gyula.
TŰZOLTÁSI SZERKEK ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA
HARANG-ÉS FÉMONTÓDE
BUDAPEST, VI., CSÁNGÓUTCA 6 B.

„ELEKTRA“

Villamos és erőtelepeket építő részvénytársaság
Budapest, VI., Gyar-utca II.
TELEFON 84-64. TELEFON 84-64.

Jégyártó telepek, hűtőberendezések, napi termelés 10 kgr.-tól fölfelé.
Villamos vagy egyéb motorikus üzemre, chlormethyl rendszerű főleg kisüzemre kiválóan alkalmas.
Gyors szállítás! Olcsó árak!

Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Cseplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva ország-
szerte méltán kedvelt elsőrendű **baglyasaljai és Józsefaknai tömörszénünket** ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvény-Társaság 5234
BUDAPESTEN, V. kerület, József-tér 10. szám.

A WOLSELEY SEPARATOR

A jelenkor legjobb tejfölözőgépe, a separatorok terén legnagyobb vívmány. Könnyű, egyenletes járat, legelősebb lefűzés (0.0%). Legnagyobb biztonság. Legcsekélyebb erőszükséglet. Olcsó árak. Kapható:

3616

GŐZEKÉK,

gőz utihengerek és utimozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből. A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácssal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések az „osztrák bánya- és kohászati társaság“ magyarországi képviselőéhez,

MAYER PÁL FŐHERCEGI FŐFELÜGYELŐ
BUDAPEST, VIII., József-u. 16-18., földszint 3. kéretnék.

Eladó birtokok!

Abaujtona megye, 1000 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, nagy vadászattal, csinos urilakkal, felszereléssel, vetésekkel K 360.000.—

Borsod megye, 1000 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, szép kastélylyal, parkkát, felszereléssel, vetésekkel K 400.000.—

Hont megye, 1000 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, szép kastélylyal, parkkal, felszereléssel, vetésekkel K 480.000.—

Komárom megye, 1000 magy. hold sik gazdaság, szép kastélylyal, parkkal, felszereléssel, vetésekkel K 620.000.—

Nógrád megye, 1000 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, csinos urilakkal, felszereléssel, vetésekkel K 370.000.—

Pest megye, 1000 magy. hold sik gazdaság, nagy szőlővel és gyümölcsösökkel, szép kastélylyal K 650.000.—

Vas megye, 1000 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, szép urilakkal, parkkal, felszereléssel, vetésekkel K 400.000.—

Zala megye, 1000 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, urilakkal K 630.000.—

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

5104

Telefon 12-85.

MÁDERLIK LUJZA

fehérenemű gőzmosó és vegytisztító ipartelepe

Budapest, II., Ponty-utca 4.

Különösen a vidéken, pusztákon, elszigetelt helyen lakó urak figyelmébe! Minden igényeket kielégítő módon tisztított fehérenemű 8 nap alatt visszajut. Vidéki urak részére 2 kulcsos ládika vagy kosár áll rendelkezésre.

5367

Haszonbéri hirdetés.

Gróf Bissingen Ottóné ömeltósága bilaki uradalma (Besztercze-Naszód vármegye), mely áll:

1210 hold szántó,

92 „ rét,

300 „ legelő,

350 „ erdő,

11 „ füze,

47 „ beltelek és gazd. udvarok,

összesen 2010 kat. hold területből, egy ujonnan épült 720 Hl. kontingenssel bíró mezőgazdasági szeszgyárral, a birtok közepén levő csinos kastély- és parkkal s a legbelterjesebb gazdálkodás igényeit is kielégítő mindennemű gazdasági épületekkel kifogástalanul felszerelve, folyó év november hó 1-étől 10 évi tartamra haszonbérbe adó.

Előleges tárgyalások, információk, valamint a birtok megtekintése végett kéretik közvetlenül Papp Miklós uradalmi főintézőhöz, Bilak, fordulni.

Gróf Bissingen Ottóné birtokainak központi kezelősége, Budapest, IV., Molnár-utca 11. sz.

5544

A mult év szomorú tapasztalatai mindenkit meggyőzhettek arról, mily fontos dolog a szőlőbetegségek ellen idejében és kellő módon védekezni.

A szőlő peronoszpórája ellen a dr. Aschenbrandt-féle

bordói por

a legbiztosabb és legtartósabb hatású szer.

Különösen jól jártak azok, akik a nagymértékben mutatkozó fűrt-peronoszpóra ellen a tudományos vizsgálatokból merített s idejében közzétett tapasztalatok szerint a permetezést a dr. Aschenbrandt-féle

rézkénporral

való porozással egészítik ki.

Azért ne mulassza el senki, hogy ezentúl szőlőjét idejében és legalább kétszer dr. Aschenbrandt-féle rézkénporral befújtsa.

A rézkénpor mellett a LISZTHARMATNAK egyetlen feltétlenül biztos ellenszere. Nemesak megóvja a hógókat az infekciótól, hanem a megtámadott fűrtöket meg is gyógyítja.

Az Aschenbrandt-féle porok árai loco Budapest raktár:

a bordói poré

50 kg.-os zsákokban, kg.-kint	62 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint	66 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint	67 „

a rézkénporé

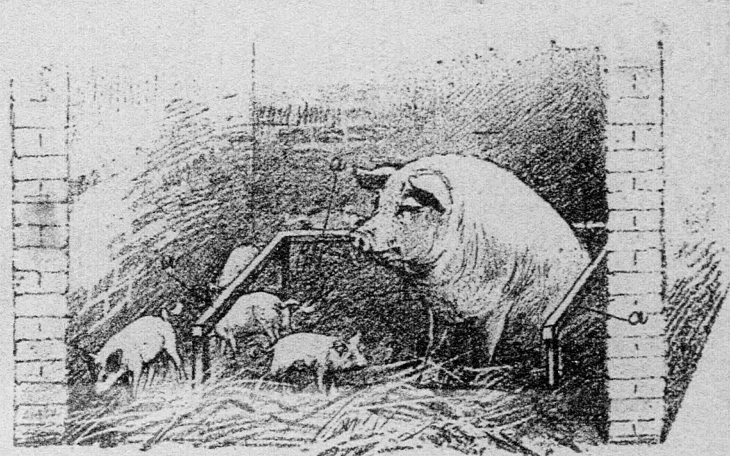
50 kg.-os zsákokban, kg.-kint	45 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint	49 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint	50 „

Ismertető füzeteket, használati utasításokat küld és a rendelések pontos teljesítéséért szavatol a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V. KERÜLET, ALKOTMANY-UTCZA 31. SZÁM.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: A „Hangyá”-nál Budapest, 5525/c (IX, Boráros-tér) és az összes vele kapcsolatos vidéki fogyasztási szövetkezeteknél.

Most jelent meg a „Köztelek Olcsó Könyvtára” II. évfolyamának 4. füzeté:

Sertéstenyésztés

írta: Enesei DORNER BÉLA.

26 ábrával.

Ára bérmentes küldéssel 60 fillér.

Megrendelésnél kérjük az összeget levélbélyegben előre beküldeni, mert utánvét mellett a könyv 45 fillérrel drágább.

Megrendelhető a „Pátria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Párisi világiállítás „GRAND PRIX“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.
Egy üveg ára 2 korona 80 fillér.
Negyven év óta van használatban az udvari, valamint versenystállókban is lovak izmainak erősítésére, fárasztó menetek előtt és után, fozamodásoknál és az izmok megrepedésénél stb. Lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatására képesíti.
A Kwizda-féle Restitutions-fluid.
Czímke és csomagolás védve; valódi csak az alant látható védjeggyel.
Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél BUDAPEST, Király-utca 12. szám, Andrássy-ut 26. szám.

KWIZDA SZABADALMAZOTT bokavédő szalagok. | PNEUMATIKUS BOKAVÉDŐ GUMMIRÓL

szürke, fekete, barna és fehér színben | csak fekete színben.
és 4 nagyságban állítatik elő és pedig **bal és jobb lábára.**

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

- 20-22 cm., megfelel az 1. sz.
- 23-24 cm., megfelel a 2. sz.
- 25-27 cm., megfelel a 3. sz.
- 28-30 cm., megfelel a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

- Szürke színben darabonként:
- 1. sz. K 6.05 2. sz. K 6.50
 - 3. sz. K 7.05 4. sz. K 8.05

- Fekete, barna vagy fehér színben, drbként:
- 1. sz. K 6.50 2. sz. K 7.05
 - 3. sz. K 7.50 4. sz. K 8.50

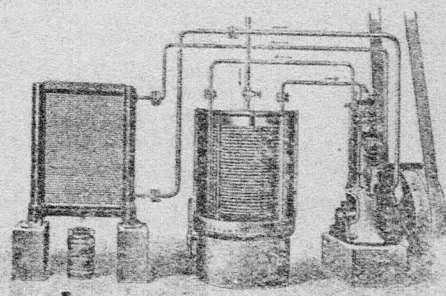

Raktár Budapest: **Glasz József**, Koronahéreg-u. 9., **Hegyi és Stlassny**, Múzeum-körút, **Freund A. és Fia**, Koronahéreg-u., **Geltner és Rausch**, Andrássy-ut, **Huzela M.**, Váci-u., **Kutscher Sylvester**, Korpást-ut, **Keleti J.**, Koronahéreg-utca, **Ulbrich S.**, Teréz-körút, **Waezula A.**, Károly-körút, **Weszely István**, Váci-utca. IV

Valódi csak ezen védjeggyel ellátott.

Sürgönyezim: AHLBORN BUDAPEST.

TEJ-gazdasági teljes berendezések paszteurizálók kézi- és erőhajtásra

MÉLYHÜTŐK stb. AHLBORN
gépgyár magyarországi telepe
Surány Viktor
okl. gépészmérnök
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 21. sz.

JÉG-gyárak, hűtőtelepek berendezése

leggyorsabb szállítási határidők! Huzal referenciák: számos állami, városi, uradalmi megrendelés. Mérnöki látogatás, árajánlat ingyen.

Telefon Interurban 123-90.

MOST JELENT MEG!

UJDONSÁG!

ÜSTÖKÖSÖK

Írta: **Dr. WODETZKY JÓZSEF.**

72 rajzzal.

A „NÉPSZERŰ TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖNYVTÁR“ I. kötete.

Ára vászonkötésben 3 korona 50 fillér.

TARTALMA FŐBB CZIMEKBEN: Előszó. — Régi nézetek az üstökösökről. — Az üstökösök pályája és mozgása. — Nevezetesebb üstökösök. — Az üstökösök fizikája. — Az üstökösök és meteorrajok.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 26.

Nem fagy! Nincs jég!

Ennélfogva idejében gondoskodjék arról, hogy **tejszállításában hiányos hűtés miatt fennakadást ne szenvedjen,** kérjen tehát idejében ajánlatot

szab. ISSELHARDT mélyhűtőinkről,
szab. ASTRA hűtődobjainkról,
ALFA hűtőkészülékeinkről és kizárólag tejgazdaságok részére szerkesztett
ASTRA hűtő- és jéggépeinkről
az eredeti ALFA LAVAL SEPARATOROKAT

és az összes tejgazdasági eszközöket legjobb kivitelben készítő és szállító

ALFA SEPARATOR részvénytársaságtól
BUDAPEST, VI/56. számú posta.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen!
Legnagyobb beszerzési forrás tejgazdasági gépek és eszközök részére.

LYAM.

meggyőzően ide-
andt-féle

kozó fűrt-
ben közzé-
andt-féle

ben és leg-
befujtassa.
tlen fel-
bogycókat
ítja.

est raktár:

62 fillér
66 „
67 „

45 fillér
49 „
50 „

rendelések

FEZETE
I. SZÁM.

al Budapest,
éki

knél.

füzete:

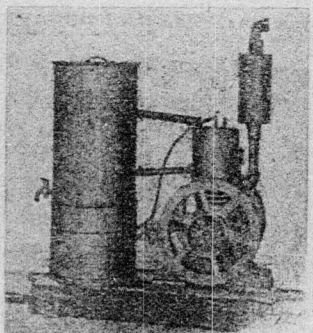
ÉS

fillér.

eni, mert

Budapest,

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalma utolsó posta vasútállomás **Koncza** gazdasági gépei:
Uradałmi kétsoros 24 tárcsás boronák.
Egysoros 6, 10, 14 tárcsás boronák.
Egy sorközt művelő tengerikapák.
Gabonakapálóékek kézierőre.
Gyomirtók.
Tengeriszárlevágó-gépek.
Különös erős keltős ékek.
4-féle működésű fogas csőboronák.
Kéregképződést elkerülő csöves hengerek.
Lámpásnélküli melegvizűtésű baromfikeltetőgépek.

EMPIRE

benzinmotor

(eredeti amerikai gyártmány) minden gazdaságban nélkülözhetetlen.

1 1/2 HP) Ára száraz- K 600
elemes villamos
3 HP) gyújtással K 1000
Villanydelejes mágnesgyújtással
200 koronával drágább.

Kérjen árjegyzéket.

Dénes B. motorspecialista
Budapest, V., Lipót-kört 11

Sertés tenyésztők

figyelmébe ajánljuk: **A sertés**

Magyarországban

Írta: Essel DORNER BÉLA.
Ára 7.20 korona.

A sertés hizlalás.

Különös tekintettel a sertés-
vörszre. Írta: Bökér György.
Ára 2 korona.

A sertés javítása

és hizlalása. Írta: Ruffy Pál.
Ára 2 korona.

Megrendelhető a „PÁTRIA”
r.-társ. gazdasági szakkönyv-
kereskedésében BUDAPEST,
IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Ahol kalapjaink
nem kaphatók,

onnan kérje ingyen és bér-
mentve **legújabb nagy**
ábrás árjegyzékünket

Josef Pichler & Söhne
cs. és kir. kalapgyárosok
Graz, Körösistrasse 7. 65

Magyarország

magánmésesei.

90 képpel.

Összeállította:

Haraszti Bernolák Károly dr.

császári és királyi asztalnok.

Ára 4 korona.

Megrendelhető a „PÁTRIA”
r.-t. gazdasági szakkönyv-
kereskedésében, Budapest,
X., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

RATTO

Phosphor-pasta

PÁTKANYOK

teljes kipisztítására szavatosság
mellett üvegekben 50 fillér,
50 fillér és 1 korona 50 fillér.

DETSINYI FRIGYES

Budapest, V., Marokkói-u. 2

Akar Ön a gazdasági ter-
mények és termékek be-
szerzését és értékesítést
módszáival megismer-
kedni? Ha igen, úgy ajánljuk
Krolopp Hugó

**MEZOGAZDASÁGI
KERESKEDELEMTAN**

című kézikönyvének beszerzését. E szakmunka új olcsó kiadása a legújabbban tárgyalja az összes erre vonatkozó kérdéseket. Ára az 524 oldalra terjedő vastos kötetnek 3 korona. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Hét fontos ezikk

**Köszén,
Faszén,
Mész,
Czément,
Mütrágya,
Gépolaj,
Nyersolaj,**

valamennyi kartelen kívül,
vagonszámra és évi
kötésre legelőnyösebben

KLÁR ANDOR özögnél
Debreczen, Plac-u. 77. sz.
Telefon 445. sz.
rendelhető meg. 3797
Ne mulassza el ajánlatot kérni!

ELSZAKITHATLAN

—kék munkásöltönyök.—
Szakács-, cukrász-, kőfaragó- és
irodakabátok, szedő-, festő-, la-
borások és auto-közpönyögek.

GUTTMANN J. és TÁRSA
Budapest, VII., Rákóczi-ut 16. sz.
Minták és árjegyzékek ingyen.

**Fontos ujdonság
lőtenyésztőknek!**

**Az angol ló
tenyésztése**

és annak története Klad-
rubban, egyszersmind
gyakorlati tanácsok a
Félvér-tenyésztőknek.

Írta **Motloch Rudolf**
cs. és kir. udv. ménesmester.

Ford.: **Sodor Elek**
földbirtokos.

Ára: 1 kor. 20 fill.

Megrendelhető a
„Patria” r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedésében,
Budapest IX. ker.,
Üllői-ut 25. (Köztelek.)

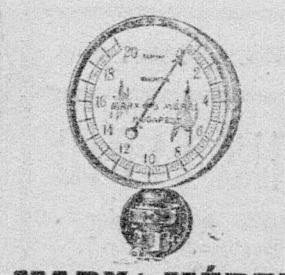
**Vetőburgonya
Böhm's Erfolg**

1907. évi győző 20 faj köz-
zül az egész Németország-
ban elosztott 26 német bur-
gonyakísérleti állomás szer-
int 630 ctr. hektáronkint.

Böhm's Hassia

1908. évi győző ugyanazon
kísérleteknél 100 kilónkint
12 korona. 5228

Rittergut Weicha
b. Weissenberg Sa

MARX és MÉREI

tudományos műszerek gyára
BUDAPEST, VI., Buda-utca 7.
Telefon 21-06. 5219

Gyártanak: fessmérőt, lég-
űrmérőt, vízszinmérőt,
Grillenörzö grákat, hőmé-
rőt. Külön osztály fizikai és
laboratorumi műszerek
gyártására. 16 HP. 90 munkás.

Állategészségtan

Állattenyésztés és állattartó
gazdák használatára. Írta:
Monostori Károly. 223 ábrával.
Ára 7 korona. Megrendelhető
a „Patria” r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedésében,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Vétel

Uborkát,

egrest, óriási mennyi-
ségben keresek saj-
tok, konzervgyárak és privát
vövek részére, értesítéseket
már most elfogad **GUTTMANN**
EMIL élelmiszer értéke-
sítő vállalat, BUDAPEST,
VIII., Práter-u. 14. 4137

Uradałmi tejet illetve tejeiket
keresek a legújabb
és vajkészítéshez óvadék mel-
lett. Megkeresések az ár meg-
jelölésével Groff Dániel Csékut,
u. p. Padrag, Veszprém megye
küldendők. 4020

Lenmago

minden vidéki állomáson
legmagasabb árak mellett
vesz
775

KRAUSZ HUGÓ
terménykivitel üzlete
Budapest, V. Szabadság-tér 6.

Rétiszénát,

édeset, jó minőségűt pré-
selt ballonokban

vesz
és mintázott ajánlatot kér
Arthur Hübsch, Leipzig. 5567

Bérlet

Bérleteket és eladó birtoko-
kat keresek meg-
bizóm részére, ugyancsak álta-
lam hátki igényeinek megfelelő
bérlethez vagy vételhez juthat.
Miklós Gyula, Párkány. 4017

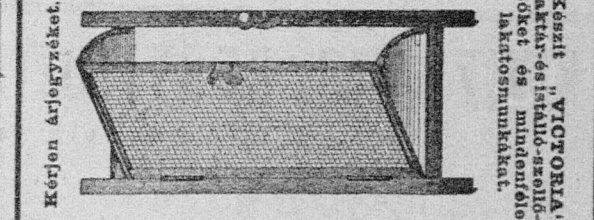
Bérletet, 300-700 kat. holdat
keresek 1910. évi át-
vételre. Ajánlatokat „Okleveles
gazda” címen a kladóhivatal
továbbít. 4167

300-500 holdas birtok
10-15 évi bérletre keresek Ma-
gyarországon bárhol. Dukai Lu-
kács Zenta, postrestanten. 4166

Birtokbérlet.

900 m. holdas, Tiszavidéken,
Szolnok megye és p. 850 hold
prima buza-termő fekete szántó-
föld és 50 hold rét, direkt tulaj-
donostól 12 forintért és adó, ma-
gyar holdja kiadó. Lakás és gazd.
épületekkel személyesen. Kiszá-
lebbit **Österreichischer Bernát**
Budapesten, Rottenbiller-
utca 5/a. Telefon: 153-44. 3985/1

UJDONSÁG!

Istálló- és raktáráblakok **sodrony-üveggel.**
vasrárában

ELŐNYEI: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és
olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

FARKAS és TÁRSA lakatosgyárában
Budapest, VI., Lehel-utca 10. 3936
Beszerelhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is

Cziroktermelés

Írta: **K. Ruffy Pál**

A munka tiszta jövedelme a „Cserháti
Sándor emlékalap” javára lesz fordítva

Ára bérmentes küldéssel **K 1-10**,
mely összeget megrendelés esetén előre bekül-
deni kérjük, mert utánvételt 35 fillérral drágább

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedésében, Budapest,
IX., ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Földbirtokosok figyelmébe!

ajánljuk a **legolcsóbb**
gép-sodronyfonatokat,

melyeket a
Dunántúli Drótkerítésgyár,
Igal, (Somogy megye)

bámulusat **olcsó** árakon
a legjobb kivitelben szállít.

Számos elismeréssel bi-
zonyítja gyártmányaink
jóságát és tartósságát. Szállítunk mindenféle drót-
kerítést, tuskésdrótot (1 m. 6 fillér), diszkapukat és
ajtókat, nyaraló- és lakóházkerítéseket, lábtörőket,
favédőállványokat, ágybetéteket (matraczokat), vas-
ágyakat, föld-, szén- és kavicsrostákat, ökörszaj-
kosarakat, tyukketrecekst stb. 5426

Híváságra szívesen küldünk árjegyzéket s kész
költségvetést ingyen és bérmentve.

A LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

Gabona fuvardíjtételek

magyarországi vasútállomásokról
Budapestre

Csoportosított évadkezdésményes
díjtételek Pozsony, Pozsonyúók
p. u. Almásfüzitő, Győr, Komárom,
Wien Staatsbahnhof, Wien Nord-
bahnhof, Simmering k. k. Staats-
bahnhof, Floridsdorf, Schwechat-
Kledering, Stadlau, Marchegg Állo-
másokra irányuló forgalomban.

Kövezetvám-jegyzék

Ára 3 korona

Kapható a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Sugár Lajos
BUDAPEST,
Lipót-körut 17/B.

Benzin- és
nyersolaj-
elsőrangú **cséplőkkel** párosítva.

LOKOMOBILOK

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-
motorok takarmány-
kamrák részére

Üzemeltetés óra- és lóerőnként 1—3 fillér

Törlesztéses kölesönöket földbirtokokra

20,000 koronától kezdve minden tekintetben legelőnyösebben kieszközöl: **Frankl Adolf banküzlete, Budapest, VI., Eötvös-u. 19. Saját ház. Telefon 25—40.**

GŐZEKE

gyártmányait ajánlja a legtekélyesebb kivitelben **Dehne Fr.** gőzekegyára Halberstadtban. A Dehne-féle legújabb 20-as, Compound, kétmozdonyu gőzekekészletről árajánlattal mindenkor készséggel szolgál

TIMÁR EDE cég,
Budapest, V., Lipót-körut 28.
mintagár magyarországi kirendeltsége.

Kocsigyártás
Budapesti kovács- és
kocsigyártó - Ipartestület
védmérsége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

BENZINCSÉPLŐKÉSZLETEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
PODVINECZ ÉS HEISLER
Budapest, Gyár: VI. Váci-ut 141.

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENYEN

10 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS motorgyárában
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám
leghíresebb benzinkomobill cséplőkészletek kapható

Teljes jót-
állású kitűnő
cséplőgépek !!

Ezen motorokat minden gazda hatóság engedély nélkül maga kezelheti szalmafódes házak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészletet kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében.

Olasó árak részlete. Arjegyzék ingyen.

6 es. és kir. apostoli Felsége I. Ferenc József legmagasabb védmérsége alatt álló

első nemzetközi
vadászati kiállítás, Wien,
1910. május—október.

Vadászat és annak üzeme, ipar és művészet és művészeti ipar, mezőgazdaság.
Állandó automobil-kiállítás.

Időszaki kiállítások:

Ló-kiállítás :: Kanári- és baromfi-kiállítás :: Jelvény-kiállítás :: Kutya-kiállítás
Vadász harsona-verseny :: Postagalambrepülőverseny stb.

Luna-Park, mozgófényképek, vadászati dioramok stb.

Bérlevelek

magyar, német és tót szöveggel állandóan raktáron vannak a „PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

KEMNA szabadalmazott

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstcső-tulhevitőjével
MINDEN MÁS nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett **RENDSZERT** úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében **MESSZE FELÜLMULNAK** és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 51.
Sürgőnyczim: **KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91—21.**

berni pirosarka tehénstet felosztás miatt eladára körül 20 drb éven felüli, 10 drb éven aluli rendkívül szép üszörborjú, közte 2 drb éven felüli bika. Értekezés Weisz Benőnél, Győr. Telefon 482. 4152

Hertelendy Ferencz Isten-majti gazdáltságában eladó **berni törzstenyészetéből** ténylegképes **bikák** kiváló példányok 600-800 korona. **Budaörsön borvidéki borok** 1908-iki kiállítás 40, **pecsenyebor** 48, **Oporeti vörösbarna** 50, 1909-iki **Budaörsi rizling** 44. **Muskotály** 60 iller literje. 4158

Berkhizei kanok importál telivér apától különböző korban kaphatók Pungy László sófőnyári gazdaságában. Posta Sófőnyár, Arad megye. 4188

Muraközi hidegváru (nori) Igás tenyészslovak
vásárlásánál közvetlen tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

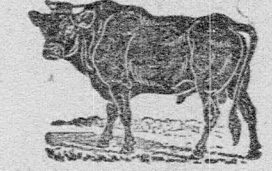
Czimen: IDŐSB HEINRICH MÓR lovasárló ügynöksége Csáktornya (Muraköz), Törv. bej. özég. Sürgönyozim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 572 Interurban - Telefon 33. szám.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalmában, posta Koczsa, kaphatók: **Magyar faju edzve nevelt tenyészbikák.**
50210

Tuchwollstammshäferer Winteritz, posta- és vasutállomás Radonitz b. Kaaden, Kg. Böhmen.

A koseladás megkezdődött. Finom, nemes, hosszú posztógyapju, nagy test. Árak 150 kor.-tól feljebb. Felvilágosítás: Heyne János, juhászati igazgató, Leipzig, Frankfurterstrasse 4.

Herczeg Lohkovitz-főle uradalom igazgatósága Winteritz, bei Radonitz.

Altalánosan elismert legelsőrendű **jarmos magyar-faju erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökr-borjak** s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 5533
PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR (Szoznok-Doboka m.)

Legelsőrendű **bonyhádi eredeti teheneket**, friss borjasokat, hasasokat s **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb áron szállít: **Fenyves Flaschner Sándor** tehénkereskedő. Levél- és sürgönyozim: Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18. Istállók: Kispeszt, Üllői-ut 4. Telefon „Kispeszt 38.”

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és **tenyész-bikákat** bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb áron szállítok 3145

KLINGER MÓR tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispeszt. Lakás és istállók: Kispeszt, Kölcsei-utca 5. sz. Levél- és sürgönyozim ugyanott. Telefon Kispeszt 35. Saját házban

Elsőrendű fajtelegű vöröstarka ökrök és üszörborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hizalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas vagy friss fajta **teheneket** a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vállalkozunk. 2000

SPITZER és WEILER Czellidömők.

Elsőrendű magyarfaju erdélyi jarmos-ökrök, 2 éves magyar-faju erdélyi ökr-borjuk minden időben nagy választékban kaphatók **ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvart, Szoznok-Doboka megye.** 5194

Igáslovakat erős esontozatu, nehéz terhek vontatására alkalmas egyedeket, esakis közvetlen tenyésztőtől, sürgős megvételre keresek. 4194

Szikossy S. Aladár BUDAPEST, VIII., Mária-utca 23. Telefon 507.

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmenthali jellegű 1-2-3 éves **növendék ökrösüszörborjakat** ugyszintén legprimább lekötni való és **jarmosökreit** legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők Czellidömők. Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadhatnak.

Elsőrendű tiszta erdélyi-magyar fajta 1-2-3 éves ökrörborjuk bármely mennyiségben jutányos áron állandóan kaphatók

Nyegrucz és Társa legelőgazdaságában, **Szamosujvart.** Czim: **Nyegrucz Tódor, Szamosujvart.** 5315

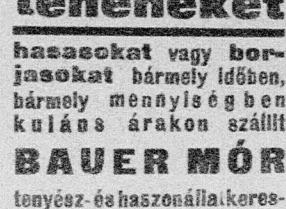
Elsőrendű bonyhádi faj vöröstarka ökr- és üszörborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hizalásra vagy járomba való tarka ökröket ugyszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiségben állitok és istállóban állatok állandóan kaphatók.

Vöröstarka tinó és üször teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyszintén jarmos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő friss fejős teheneket előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők kötelezőségi nélkül, Vevő tevése szerint választhat. 4785

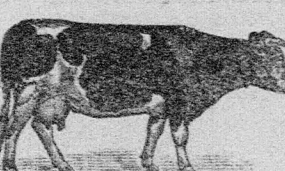
Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

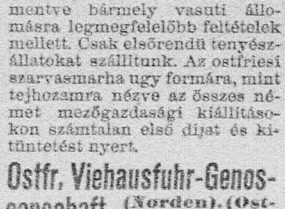
Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb áron szállít **BAUER MÓR** tenyész- és haszonállat-kereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95.

Elsőrendű bonyhádi fajteheneket lefejős és tenyésztetre, az általános tejlésért garanciát vállalva, továbbá vöröstarka **ökr- és üszörborjukat** 1-2-3 éves korban, hizalásra vagy járomba való tarka ökröket a legjutányosabb árban, egyezség szerint bármely mennyiségben szállít **Baneth Adolf** Bonyhád, Tolna m. 5400

EREDETI OSTFRIESI tenyész-állatok a Marsch a.d. Nordsee legjobb nyájából elsőrendű **hagó bikák, buzó és tehének, szarvasmarhák és borjak**, feketetarka, vöröstarka és vörösbarna színűek, nagy tejhozammal és elsőrendű leszármazással, ugyszintén **csodőr- és kanezesikókat** szállít bérmentve bármely vasuti állomásra legmegfelelőbb feltételek mellett. Csak elsőrendű tenyészállatokat szállítunk. Az ostfriesi szarvasmarha ugy formára, mint tejhozamra nézve az összes német mezőgazdasági kiállításokon számtalan első díjat és kitüntetést nyert.

Valódi bonyhádi frissfejős, hasas teheneket és mindenféle tenyészállatot szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőségben és bármely mennyiségben: a tejhozamra nézve garanciát vállalok és a legszolidabb kiszolgálást biztosítom. — Istállómban állatok állandóan kaphatók. 1118

Hoffmann Dávid Pusztaszeghyi béri Bonyhád, Tolna megye. A legjobb tenyészetekből szállítok elsőrendű, minden fajta, gyapju- vagy has-

kosokat a legolcsóbb felszármazással, franko Oderberg, 200 márkától fogva. **HEYNE JÁNOS,** juhászati igazgató, LEIPZIG, Frankfurterstrasse 4. 5458

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy borjasokat és **tenyészbikákat** bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb áron szállít: **Kohn Samu és József** tenyész- és haszonállat-kereskedők Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25. Fiók: Újpest, Árpád-ut 99

Vegyések Tűzbiztosítás. A gyakorlati könyve gazdák használatára. Iroda: Feldmann Lajos. Ára 10 kor. Megrendelhető a "Patria" r-t. könyvkereskedésben. Budapest, IX. Üllői-ut 25.

Könyveteményeket élelmiszereket, gyümölcsöt ugy helybeli, mint külföldi üzlektársak részére közvetlen, bizományba átvéve, esetleg megveszek. **GUTTMANN EMIL** élelmiszer-értékesítő vállalat BUDAPEST. Iroda: VIII., Práter-u. 14. sz.

Gazdaságok könyveinek vásárlását, feltűzését, mérsékelt díjért vállalja két ezakképzelt, gazdasági könyvtárban járatos magán-tisztviselő. Lelkiismeretes munka! Meghívások „Gazdasági könyvtár” alatt a kiadóhivatalba kérelem. 4050

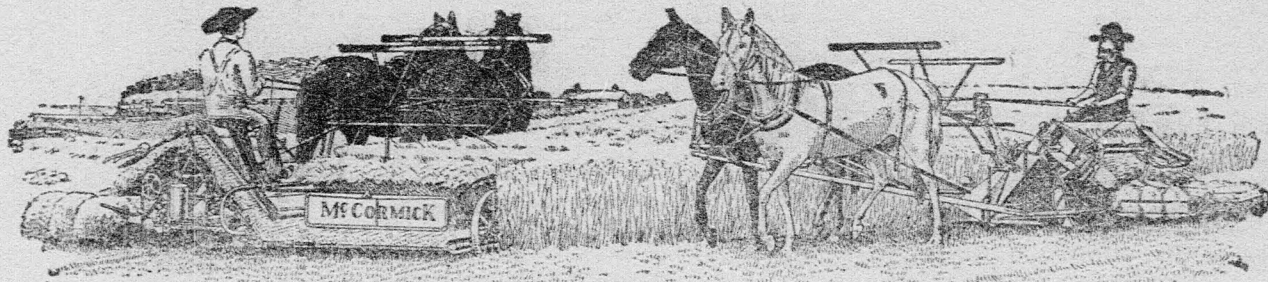
Alföldi ingatlanok adás-vételi és bérleti ügynökség szíves megbízásokat kér az igen t. földbirtokos és bérlo uraktól **HALÁSZ DOMOKOS** Hódmezővásárhely. 4006

Rheuma, köszvény, ischias és z a b á b a n szenvedőkkel készítséggel közlöm ingyen, miként szabadultam meg fájdalmaitól 3995 **Carl Bader, Illertissen (Bayern.)**

Szeszgyári iroda FREY LAJOS okl. vegyész-szeszgyáros, Reichel és Heisler vegyipari gépgyár részvénytársaság volt műszaki főtisztviselője. Elfogad jutányos feltételek mellett minden szakbavágó munkát, mint üzemi ellenőrzést, átalakítást stb. Továbbá szeszgyárak, szeszfinomítók tervezését, építését, költségvetések, berendezések felülbizálását, nemkülönben egyes gépek beszerzését. 271 Bpest, VI., Dálnok-u. 27. Műszaki Iroda.

Eladás **Alkalmi zongoravétel.** Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirl kiváló mesterek gyártmányai 200 forinttól feljebb. Pianók 160 forint, új zongora vagy pianó 250 fttől feljebb, minden árban. Zongora, estibalonhangszalók helyben és vidéken szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek **REMY MIHÁLY** a Magy. Kir. Zeneakadémia szülötteje, BUDAPEST, VI., Király-utca 53. sz. 1139

Kéveköteleket, elsőrendű szent, gópiját és egyéb mezőgazdasági szükseleket legolcsóbban szállít a „Magyar Mezőgazdasági Szakiroda” Budapest, VI., Andrássy-ut 2. 4086

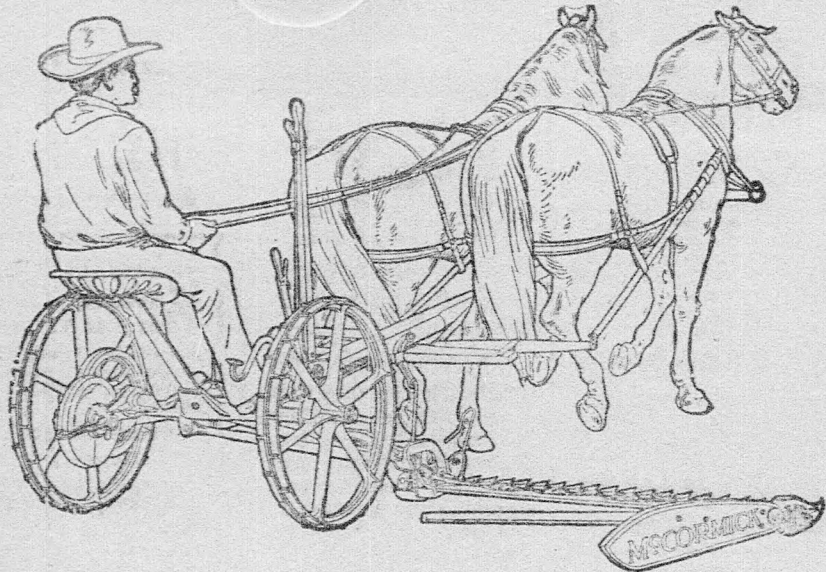
Mc Cormick kéveköti-aratógép 5 és 6 ang. láb metszőszélességgel.

Dült gabonában

a vonóerő-szükséglete a legkisebb

a Mc Cormick kéveköti-aratógép minden más gyártmányt messze felülmúl, mert szerkezete a legerősebb s a mellett és szabadalmazott kalászemelő-készülékével tisztább munkát végez, mint a legügyesebb kézi arató.

A t. gazdaközönség meggyőződött arról, hogy a Mc Cormick kéveköti-aratógép a legalkalmasabb gazdasági gép. Mc Cormick kéveköti-aratógéppel az aratás 50%-al olcsóbb, mint a kézi aratás.

Mc Cormick fűkaszalógépek.

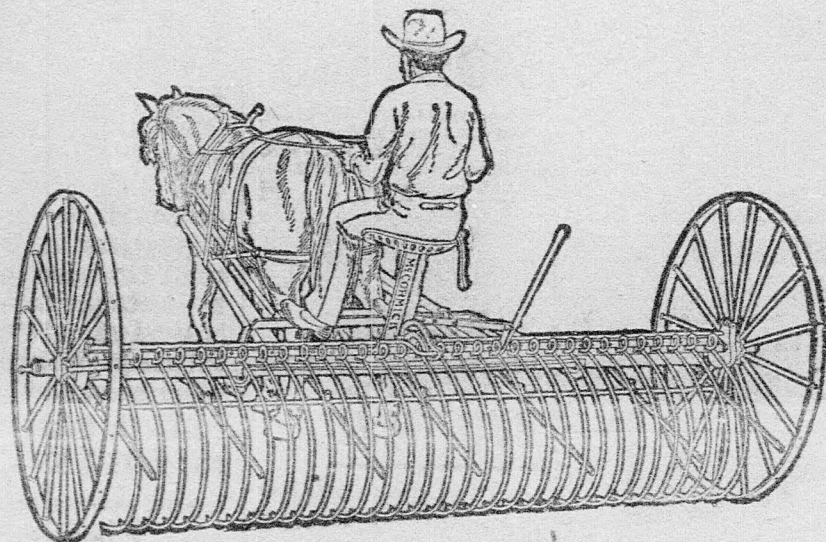
Mc Cormick fűkaszalógépek

mindennemű zöldsztakarmány kaszálására a legjobbak.

A Dán késgerenda (sűrű fogazással) segélyével, a selyemszálu fűvel benőtt, vízenyős, vakondturásos, elhanyagolt rétek is jól kaszálhatók.

Mc Cormick „New Big 4“

fűkaszalógéppel, irtásban és a legnehezebb csalamádében is kifogástalan munkát lehet végezni.

Mc Cormick acél-szénagyűjtő.

Mc CORMICK szénagyűjtő-gépei

tisztán acélból készültek, olajban edzett önruganyozó fogai a legelhanyagoltabb réten vagy a rögös, kemény tarlón is kitűnő munkát végeznek.

Mc Cormick gyártmányainkról képes katalógust és árjegyzéket kívánságra szívesen szolgálunk.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY
Igazgatóság és főraktár: BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 12.

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GŐZEKÉK páratlanok

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemből való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomással szemben

Vészen átment többször díjazott kiváló
tenyészkánok minőségű, szőke, 1¹/₂ éves

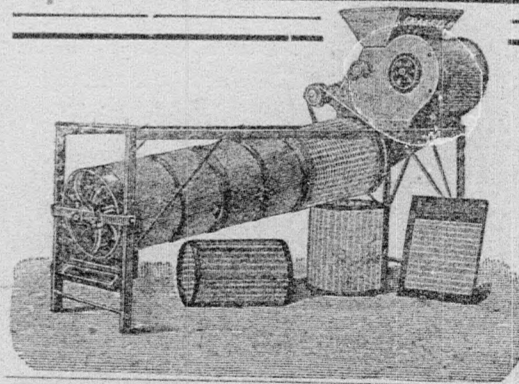
eladók **Schvarcz Márton és Fried Ignác** czirkói gazdaságában, u. p. Kót (Bihar megye). 5549

**Kartellen kívüli
szuperfoszfátot,
thomassalakot,
stassfurti kálisót és kainitot, chilisalét-
romot, csontlisztet** legutányosabb árban tel-
jes garanciával szállít

**Országos Gazdasági Bank R.-T.
BUDAPEST, FÜRDŐ-UTCZA 10. SZ.**

Magyar, német, francia, angol

gazdasági szakkönyveket gyorsan szállít a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.) — Jegyzékek ingyen.

GRAEPEL HUGÓ

betéti társaság

Budapest, Váci-ut 40-41. sz.

Malomépítéset, gép- és rostalemezgyár.

Trieur- és osztályozógépek speciális kivitelben is. Arjegyzékkel és ajánlattal kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. :: :: Szabad. lemeztörekrosták minden rendszerű cséplőhöz. Minden magvesztéséget kizár. 20.000-nél több kifogástalan üzemből. 5091

Szőlő-
kötözőfonál
sodorra és gom-
botyítva, jobb és
olcsóbb, mint
a raffia.

zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Buda-
és legutányosabban a **FISCHER**-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan pony-
vák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója.
Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet. Manillazsinegek,
kévekötelek, lópokrócok.** Tessék ajánlatot kérni!

"Patria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Sürgőnyezim: „Szivattyár Budapest”. Telefonszám: 72-08. vagy 72-09. Alapított: 1858. évben.

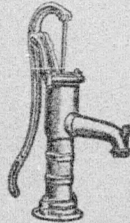
Gyártott fecskendők száma: 17.000.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., Váci-ut 69. sz.

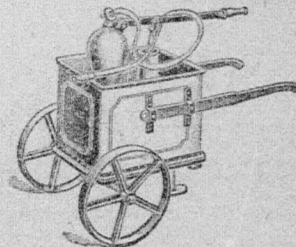
Gőzgépek, légsűrítők, vacuumszivattyúk, keretfűrészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok. Vas- és fémöntvények. Vasuti fordítóköröngök. Mindennemű forgó- és futódaruk kézi és villamos hajtásra. Rosztélyvasak acélezott felületű l. Közlőművek.

548

Szivattyúk, Tűzfecskendők.

Tűzoltósági segédeszközök és szerek. Közlőszasági eszközök. Közegészségügyi szerek. :: Különlegességi gyártmányok: Centrifugál- és turbinaszivattyúk minden emelőmagasságra, a legnagyobb teljesítményig, kitűnő hatásfokkal! Normális szivattyu-típusok állandóan készleten!

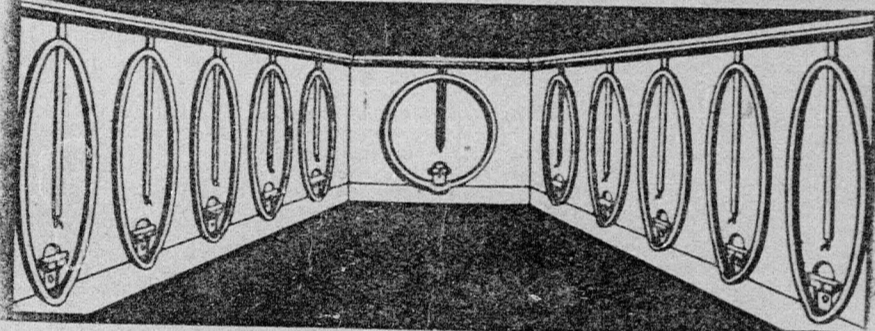

Birtok kerestetik

4000 holdig Magyarország nyugati részén, tőkebefektetésre, prima gazdaság, kastélyllyal, parkkal, június hó 1-sei átvétellel, készpénzfizetés mellett.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.
Telefon 12-85. 5104 Telefon 12-85.

BORSARI és TSA BUDAPEST, V. :: ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZÁM. ::
CZEMENTHORDÓK ÜVEGBÉLÉSSSEL. ■■■ 1,500.000 HL. MÁR ÜZEMBEN.

Kitűnők: bor, szesz, olaj, petróleum stb. RAKTÁROZÁSÁRA.

5411 Prospektus, költségjegyzék, látogatás díjmentes. Vidéki képviselőt Versecz, Pancsova és Fehértemplom vidékére: **FIERZ E., VERSECZ.**